

ОФІЦІЙНО

Від випадків до стабільності

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Міжпарламентське співробітництво — це найкоротший шлях до поглиблення співробітництва між Україною та Латвією. На цьому наголосив Голова Верховної Ради України Володимир Литвин під час зустрічі з послом Латвійської Республіки Андрісом Вільчансом. Володимир Литвин також повідомив, що у Верховній Раді завершується формування групи дружби Україна—Латвія: «Нині треба визначити регламент та чіткий план роботи групи. Гадаю, це буде дієвий механізм для поліпшення співробітництва між країнами». Він також запропонував латвійській стороні створити міжпарламентську асамблею, в якій співпраця здійснювалася б «не від випадку до випадку», а постійно. Водночас Володимир Литвин підкреслив, що насамперед слід налагодити добрі двосторонні відносини, а вже потім виходити на регіональний рівень. У цьому контексті пан посол нагадав, що у 2000 році між парламентами України та Латвії було підписано меморандум про євроінтеграцію.

ООН для Буша не указ

Президент США Джордж Буш підтвердив готовність своєї країни розпочати війну проти Іраку і без санкції ООН. Білий дім хотів би, щоб Рада Безпеки ООН підтримала американський проект нової резолюції по Іраку, але США можуть обійтися і без ухвалення цієї резолюції, сказав Буш після зустрічі зі своїми радниками.

Водночас президент США під час бесід з деякими східноєвропейськими політиками закликав їх виступити на боці Америки. Буш сказав, що Софія «може розраховувати на дружбу Вашингтона», бо Болгарія підтримала американський проект резолюції. Крім того, глава Білого дому обговорив іракське питання в телефонній розмові з прем'єром Словаччини Мікулашем Дзуріндою.

МІЛІЦЕЙСЬКІ ІСТОРІЇ

Вірити наказано в те, що не перевірено

Брудні технології операції «Чисті руки»

...Днями мені вдалося зустрітися з Дмитром Овчаренком та Євгеном Таранцем — співробітниками 7-ї роти полку ДПС УДАІ ГУ МВС України в Київській області, котрі торік звільнилися «за власним бажанням». Так свідчило формулювання «добровільно» написаних ними рапортів у зв'язку з досить дивними подіями, що сталися з ними після зустрічі з колегами з Вінниці, направленими Департаментом ДАІ МВС України для виявлення в лавах обласних «даїшників» хабарників та інших перевертнів. Їх просто підставили свої — зухвало, безсоромно і практично незаконно.

(Закінчення на 5-й стор.).

Я ВАМ ПИШУ...

Забула запах хліба

Мені 54 роки. У дзеркало на себе дивитися страшно: виснажена, беззуба, голодна жebraчка. У мене в хаті з харчів геть нічого немає. Я навіть забула запах хліба! Але ж раніше я нормально працювала, жила і харчувалася. І як вірити після цього словам можновладців, що далі буде легше? Невже 2003 року люди й далі помирятимуть від голоду?

Марія АНДАРАК.

Чернівці.

ЛЬОН ІНВЕСТИЦІЇ ЛЮБИТЬ

Фото Михайла П'ЄХА.

— Ми догосподарювалися до того, що мало не забули, як вирощувати, піднімати зі стелищ і переробляти льон. За останні два роки, відколи держава стала підтримувати цю галузь, відбулися певні зрушення на краще. Та все-таки тих коштів, що їх сьогодні спроможний виділити держбюджет, недостатньо для швидкого відродження льонарства, — сказав голова Житомирської облдержадміністрації Микола Рудченко, коментуючи підсумки візиту делегації області до китайської провінції з центром у Харбіні.

(Закінчення на 16-й стор.).

АКТУАЛЬНО

Ударити по корупції громадською думкою

На початку березня у Кам'янці-Подільському з'явиться антикорупційний громадський офіс. Місто в цьому році приєдналося до Всеукраїнської коаліції громадських організацій та програми «Партнерство за прозоре суспільство».

Формуючи кам'янець-подільську коаліцію, місцеві громадські активісти обрали два напрями роботи — малий та середній бізнес і освіту. Саме тут, вважають вони, найрясніше процвітають хабарництво та корупція. Боротися з ними, міняти свідомість людей допоможе гаряча лінія, безкоштовна громадська приймальня, незалежний інформаційний вісник.

Програма передбачає розши-

рення діалогу громадськості з владою, забезпечення прозорості дій останньої, інформує наш власний кореспондент Віра ШПИЛЬОВА.

Гіркий спомин 30-х

Всеукраїнська міжвузівська конференція «Голодомор 1932-1933 рр. в Україні: трагедія нації» відбулася в Інституті історії НАНУ до 70-річчя трагічних подій. Студенти вузів Києва, Мелітополя, Вінниці, Луцька, Кіровограда, Переяслава-Хмельницького розповіли про свої дослідження з цієї тематики.

Професор Київського міжнародного університету, голова оргкомітету Раїса Іванченко так прокоментувала мету проведення конференції:

— Нині науковцям слід з'ясувати, які психологічні, культурні, соціальні, національні наслідки мали події того часу, котрі фактично зламали хребет нації. Намагаємося залучати молодих науковців, які вис-

ловлять своє бачення тогочасної історії.

Цікаво, що деякі студенти після роботи над архівними матеріалами голодомору почали писати вірші про Україну, повідомляє наш кореспондент Ірина БУЛАНЕНКО.

Грип забирає життя

Епідемія продовжує збирати страшну данину. Наша газета вже повідомляла про смерть через ускладнення після грипу п'ятирічної дитини. Тепер хвороба забрала життя малюка у Донецькій області. Як передає наш власний кореспондент Ліна КУЩ, в Авдіївці, Горлівці, Шахтарську та обласному центрі перевищено епідемічний поріг захворюваності. Наближаються до критичної позначки ще деякі міста. Понад половина хворих — діти до 14 років.

(Закінчення на 4-й стор.).

МИР ВАШОМУ ДОМУ!

СіМ'Я

▼

10, 15

О! ТБ

▼

11—14

Гнат Хоткевич —
універсальний
мистець
соборницького духу

▼

8—9

Щоб було вигідно чесно працювати

Голова парламенту Володимир Литвин нагородив грамотами та медалями Верховної Ради депутатів колишніх скликань, журналістів, освітян, представників прокуратури, МВС та подякував їм за самовіддану і подвижницьку працю на благо України.

Він повідомив, що такі нагороди вручатимуть щомісяця. До того ж сьогодні розглядається пропозиція про підвищення їхнього статусу.

За словами Голови ВР, з наближенням президентських виборів, які «позначатися на житті парламенту», головними завданнями на-

родних депутатів мають бути прийняття Податкового кодексу, втілення пенсійної реформи, виконання зобов'язань України перед Радою Європи.

«Нас критикують, іноді незаслужено», — підкреслив Володимир Литвин, говорячи про роботу Верховної Ради. І

запевнив, що парламентарії примножуватимуть позитив і конструктив у своїй роботі. Оскільки головне завдання влади, за його словами, збити все для того, щоб у кожного українця «була зацікавленість у роботі й вигідно було чесно працювати».

Вл. інформація.

На знімку: В. Литвин нагороджує Почесною грамотою головного редактора журналу «Вітчизна» Олександра Глушка.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПАРЛАМЕНТСЬКІ БУДНІ

Досвід є, час діяти

Учора у стінах Верховної Ради відбулася зустріч Першого заступника Голови Верховної Ради Геннадія Васильєва з членами Венеціанської комісії.

На зустрічі вкотре обговорювалися проблеми Конституційної реформи. Геннадій Васильєв наго-

лосив, що з часу прийняття Основного Закону минуло майже сім років. За цей період було багато і позитивного, і негативного. «Сьогодні з впевненістю можемо сказати лише одне — ми маємо досвід», — наголосив пан Ва-

сильєв. Тому час внести зміни до Конституції. Однак дати експертну оцінку проектам змін члени Венеціанської групи зможуть не скоро, адже поки що у них немає навіть точного перекладу відповідних документів. Нагадаю, що Венеціанська комісія є авто-

ритетним міжнародним органом, який не раз розглядав питання про розвиток конституційної ситуації в Україні на запити органів влади нашої держави, Парламентської асамблеї Ради Європи і готував відповідні висновки.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Історія не терпить поспіху

До 60-річчя «волинських подій» (1943—1944 років) треба підходити виважено, щоб не дозволити певним силам скористатися цим у політичному плані, вважає заступник Голови ВР України Олександр ЗІНЧЕНКО.

Під час зустрічі з директором Кабінету Маршалка Сейму Республіки Польща Яцеком Ключковським він наголосив, що Україна хоче досягти в цьому питанні «абсолютної щирості і прозорості». Співрозмовники обговорили можливість ухвалення спільної політичної заяви двох парламентів з оцінкою волинської трагедії.

Досі як у Києва, так і у Варшави немає єдності в питанні відзначення сумної дати. Цього самого дня в інтерв'ю журналістам голова Бюро національної

безпеки Польщі Марек Сівець заявив, що він «не впевнений у тому, що потрібно говорити про різницю в позиціях України та Польщі», проте «розуміє відмінність підходів обох сторін». Польська сторона має намір зустрітися з усіма фракціями ВР і вислухати їх думку.

Для Варшави і Києва «волинські події» стануть однією з провідних тем березня. Обговорюватимуть її й під час майбутнього візиту Олександра Зінченка до Польщі. Відповідне запрошення передав заступнику Го-

лови ВР директор Кабінету Маршалка Сейму. Він повідомив, що на початку березня має бути затверджений польський склад двосторонньої Міжпарламентської асамблеї.

Олександр Зінченко зазначив, що тривалий час парламенти «були на дургорядних позиціях» і нинішня активізація має позитивно позначитися на всіх сферах двостороннього співробітництва. Заступник Голови ВР позитивно оцінив нові ініціативи Варшави щодо Києва і висловив упевненість в тому, що у відносинах двох країн починається «новий період дружніх стосунків».

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Істерія передчасна

АКТУАЛЬНО

Рішення Ради національної безпеки та оборони України про направлення в район Перської затоки українського батальйону з хімічного, радіологічного і бактеріологічного захисту викликало бурхливу реакцію і різних політичних сил, і суспільства загалом. Наш кореспондент звернувся за коментарем до голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки та оборони Георгія КРЮЧКОВА:

— Питання про направлення українського спецбатальйону може бути вирішено остаточно лише тоді, коли його схвалить Верховна Рада України. Це відповідає вимогам Конституції і чинного законодавства. Сьогодні говорити про розгляд цього питання парламентом пе-

редчасно. По-перше, хоча рішення РНБО й ухвалено, ще жодна країна не звернулася до України з проханням направити спецбатальйон. Це, як сказано в рішенні РНБО, може бути зроблено лише за наявності звернення якоїсь із держав Перської затоки, куди направляти-

меться український батальйон. По-друге, не визначено, з якою метою і на який час має бути направлений український батальйон. Ще необхідно укласти міждержавний договір між Україною і тією державою, в якій розташовуватиметься цей батальйон. До того ж ще немає відповідного рішення ООН. Тому всі повідомлення в пресі і той галас навколо рішення РНБО абсолютно неконструктивні, отож не треба нагнітати пристрасті.

Ідеться про те, що наш батальйон не може брати участь у військових діях. Він має на меті усунути наслідки зараження місцевості. Цього ще не сталося. Якщо, не дай Боже, це трапиться, Україна готова послати відповідний батальйон.

Але потрібно також вирішити безліч дуже непростих питань, у тому числі, й страхування людей, хто оплачуватиме переміщення батальйону, на яких засадах тощо. Питання про направлення українського батальйону ще не розглядали ні в комітеті, ні тим паче у Верховній Раді.

Я сьогодні не став би прогнозувати хід подій у парламенті, бо позиції депутатських фракцій і груп досить різні. Хоча, мабуть, переважає така: ми не повинні робити нічого для того, щоб гинули наші люди і щоб Україна якоюсь мірою приєдналася до війни, проти якої виступає людство, у тому числі й десятки мільйонів американців.

Записала Юліана ШЕВЧУК.

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

КРУ розглядало розцінки

У НОМЕР

Головне контрольне ревізійне управління України оприлюднило результати дворічної перевірки Державного департаменту ветмедичини, що підпорядкований Міністерству аграрної політики. Хоча фінансування галузі вочевидь не відповідає запитам ветмедичини, але й той бюджетний мізер «спрямовують не за призначенням».

Загальна сума основних фінансових порушень, виявлених КРУ, — 54 мільйони гривень. Серед них — незаконні видатки за оплати праці на 749,4 тисячі гривень, нецільові видатки на 620,6 тисячі, нецільові видатки власних доходів на 898,7 тисячі, недостачі й розкрадання на 177 тисяч. Перевірка охопила 657 підприємств державної та інших форм власності — з них на 573 виявлено фінансові порушення.

Для ефективнішого витрачання бюджетних коштів КРУ пропонує департаменту створити систему моніторингу за використанням казенних грошей, а також визначити єдині тарифи на надання послуг ветеринарами. Адже нині розцінки дуже різняться. Як приклад КРУ наводить ситуацію в Харківській області, де в Золочівському районі кастрація одного жеребця коштує трохи більш як шість гривень, а в сусідньому Чугуївському така сама процедура стає в півсотні.

Іван ЛАЗНЮК.

Конфлікт

У славнозвісному «Артеці» розпочали масштабну реконструкцію. Літні табори тут планують перевести на цілорічний режим роботи, поліпшити і побутові умови.

Оновлення викликало спротив майже 400 сімей, які проживають на території «дитячої республіки». 170 із них хочуть приватизувати житло, що розташоване в центрі дитячих таборів, та закон не на їхньому боці. Один із варіантів розв'язання конфлікту — переселити всіх з території «Артеку» в Гурзуф у багатоквартирні будинки. Але на переїзд дорослі «артеківці» не пристають. Зокрема, вимагають за їхні благодійні будинки котеджі в Ялті та Москві.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Іменна стипендія від парламентарія

Студентка п'ятого курсу Черкаського державного університету імені Б. Хмельницького Ганна Подольська одержала іменну стипендію у 1000 гривень від народного депутата України, голови обласної організації УСПП Бориса РАЙКОВА.

Двадцятидворічна стипендіатка навчається

на факультеті романо-германської філології, блискуче володіє трьома іноземними мовами, чудово співає в університетському вокальному ансамблі. Крім того, Ганна — незмінний студентський декан на своєму факультеті.

Борис Райков провів зустрічі з усіма колективами вищих навчальних

закладів Черкас і вручив заохочувальні премії найздібнішим студентам. Конкурс, організований народним депутатом, триватиме й нинішнього року.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область

На знімку: народний депутат України Борис Райков.

Приватизацію не варто «заполітизовувати»

Недостатньо визначені повноваження Кабінету Міністрів і відсутність закону про Фонд держмайна України негативно позначаються на приватизації. Про це заявила на вчорашній прес-конференції напередодні парламентських слухань «Наслідки і перспективи приватизації в Україні» голова Спеціальної контрольної комісії ВР з питань приватизації Валентина СЕМЕНЮК.

Вона сподівається, що невдовзі Верховна Рада ухвалить закони про Кабінет Міністрів, Фонд державного майна, управління об'єктами державної власності, і в такий спосіб буде ліквідовано управлінську кризу. На її думку, найголовніше — відкритість і прозорість, бо даних про

приватизацію поки що немає. Найчастіше, за словами Валентини Семенюк, оформлення таких документів відбувається в офшорних зонах, лише сім відсотків торгів було оформлено на біржах, нерідко за низькими цінами.

А голова Фонду держмайна Олександр Бондар

зазначив, що не збирається виступати «тільки адвокатом того, що відбулося у приватизації», бо є всі підстави говорити про недоліки. Він і не приховував невдоволення тим, що журналісти і навіть народні депутати об'єднують приватизацію і відчуження майна в одне поняття, і закликав не «заполітизовувати» обговорення цього питання, щоб було більше «толку». За його словами, Фонд держмайна завжди мав «досить активну позицію», щоб відчуження майна відбувалося «за загальними процедурами» і «в режимі приватизації». Він пообіцяв і надалі співпрацювати з Комітетом з питань економічної політики

і Спеціальною контрольною комісією.

Олександр Бондар поінформував, що незабаром на розгляд народних обранців буде винесено закон про реприватизацію і програму приватизації, проект якої вже затвердив уряд. За його словами, це документ — на шість років, який «виводить на приватизацію» вісім галузей-монополістів. У програмі також запроваджуються механізми, які унеможливлять відчуження майна позаприватизаційними методами. (До речі, лише за лютий рішенням суду було припинено продаж шести об'єктів на загальну стартову ціну 173 мільйони гривень.)

Наталія ЯРЕМЕНКО.

Потрібен земельний контроль

У КОМІТЕТАХ ВР

Комітети Верховної Ради з питань будівництва, транспорту, житлово-комунального господарства і зв'язу та з питань соціальної політики та праці рекомендують парламенту прийняти за основу в першому читанні проект закону про державний контроль за використанням та охороною земель, внесений Кабінетом Міністрів. Документ, зокрема, передбачає визначення компетенції спеціально уповноважених органів з питань екології та природних ресурсів стосовно використання та охорони земель, встановлення поряд-

ку здійснення державного контролю за використанням та охороною земель, фінансування та соціальний захист посадових осіб спеціально уповноважених органів. Під час розгляду законопроекту на засіданнях комітетів зазначалося, що в разі прийняття закону буде вдосконалено порядок здійснення державного контролю за використанням та охороною земель. Це сприятиме запобіганню правопорушень, посиленню контролю за додержанням вимог земельного законодавства під час вилучення та надання земель-

них ділянок, зміни цільового призначення, обліку та реєстрації землевласників і землекористувачів.

Комітет у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів рекомендував парламенту прийняти за основу проект закону про внесення змін до деяких законів з питань надання фінансової підтримки ветеранським організаціям та іншим об'єднанням ветеранів війни, внесений народним депутатом Володимиром Гошовським. Автор проекту запропонував указати в Законі «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» джерела надання фінансової підтримки вете-

ранським організаціям. Чинний закон гарантує численним товариствам ветеранів безплатне користування комунальними послугами в межах середніх норм споживання (надання) та телефонним зв'язком у приміщеннях та будинках, які вони займають. Проект передбачає оплату цих пільг здійснювати за рахунок коштів місцевих бюджетів. Законопроектом пропонується визначити в Бюджетному кодексі витрати на фінансування підтримки ветеранських організацій та внести їх до переліку видатків місцевих бюджетів.

За повідомленням Інформуправління ВР.

ФОТОФАКТ

У рамках Ініціативи НАТО з конверсії та перепідготовки колишніх військовослужбовців в Україні 12 одеських офіцерів запасу отримали сертифікати Британської ради про закінчення мовних курсів.

Фото Олександра СЕРОГО (Укрінформ)

ПРОБЛЕМА

Економія за рахунок дітей

Протягом трьох днів діти, які перебувають в інфекційному відділенні Миколаївської міської лікарні № 1, не отримували їжу. За власні кошти медичні працівники годували дітей «Мівиною». Причиною такої ситуації стала відсутність коштів на харчування хворих. До останнього часу кошторис на закупівлю харчових продуктів становив 2 гривні 60 копійок на одного пацієнта. З 15 лютого згідно з рішенням міської ради цю суму зменшено вдвічі. На сьогодні ситуація дещо покращилася. Міський відділ охорони здоров'я виділив півтори тисячі гривень на закупівлю продуктів.

Але цей захід — екстрений. Як і чим годувати дітей, надалі має подбати міськрада.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

Б'ють... депутатів

■ Суми

Угледівши біля свого під'їзду чотирьох невідомих, Володимир Лаврик інтуїтивно запідозрив недобре. Тож, розвернувшись, спробував уникнути незапланованої зустрічі з незнайомцями. Однак не встиг. Молодики наздогнали жертву, чимось твердим проломили голову і стали бити. Гамселили позв'язячому: ногами, розмірено, мовчки. Зробивши чорну справу, розтанули в нічному морозі. Стрілки годинника показували пів на одинадцяту ночі. Лікарям нейрохірургічного відділення обласної лікарні ціною неймовірних зусиль вдалося врятувати життя потерпілому. Операція тривала понад три години.

Розправа, вчинена над головою обласної організації Християнсько-демократичного союзу, консультантом народного депутата України Віктора Ющенка, депутатом Сумської міської ради, лідером опозиційної депутатської групи у міськраді Володимиром Лав-

риком, сколихнула не лише опозицію, а й усю Сумщину. У тому, що це політична розправа, у більшості сумчан немає жодних сумнівів. Відомому в регіоні опозиціонеру погрожували давно, і з цього приводу він не раз інформував правоохоронні органи і сесію міськради. Однак дієвого реагування не було.

У заяві «Наступ диктатури триває», з якою спільно виступили представники ХДС, СПУ, КПУ, НРУ та політичні партії блоку Юлії Тимошенко, зокрема, йдеться: «...розглядаємо цей бандитський акт як продовження цілеспрямованих протизаконних дій донецького клану та його прибічників із захоплення влади в обласному центрі, що розпочалися після перевороту в Сумській міськраді наприкінці січня 2003 року... Ми розцінюємо ці події як складові загального наступу на демократичні засади місцевого самоврядування, права і свободи громадян, що здійснюється останнім часом з відома Сумської облдержадмініс-

трації, і закликаємо жителів області об'єднатися для протидії наступаючій диктатурі».

Схоже, цієї думки, що напад на колегу —чистісінької води політична розправа, дотримується і народний депутат України, голова Комітету Верховної Ради з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Володимир Стретович, який спеціально прибув до Сум для з'ясування обставин розправи над Володимиром Лавриком.

Владислав ЖМУРКОВ.

■ Ужгород

25 лютого, приблизно о 17.45 вчинено напад на депутата Закарпатської обласної ради, головного лікаря Мукачівської центральної районної лікарні Василя Васютю. До його кабінету увірвалися кілька невідомих у масках і завдали тілесних ушкоджень. Нині депутат перебуває в лікарні. Обставини надзвичайної події з'ясовують.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

ВИДАННЯ

Вчитися управляти

Перетворення України на демократичну, соціальну, правову державу має багато труднощів через брак системних знань про ці процеси. Останніми роками точаться розмови навколо того, що основні теорії управління розроблено на Заході та в США. Тому часто постає питання — чи є сенс застосовувати ці теорії до аналізу і прогнозу українських державно-управлінських процесів?

Автори посібника «Державне управління в Україні» доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України Ніна Нижник та народний депутат, кандидат наук з державного управління, доцент Віталій Олуйко обґрунтовано стверджують що, по-перше, немає універсальної теорії державного управління. По-друге, західні теорії управління не є безпомилковими. По-третє, нині має бути враховано весь позитивний досвід. По-четверте, дещо стосовно глибоких фундаментальних та прикладних розробок є і в наших найближчих сусідів, тож це потрібно використати.

Життя сьогодні потребує нових за змістом підручників та посібників, що ґрунтуватимуться на вітчизняній історії та традиціях і застосовуватимуться в українській державно-управлінській дійсності. Цей посібник — намагання використати вказані «нові» підходи під час розгляду державного управління.

Посібник висвітлює багато спірних і недосліджених питань теорії й практики державного управління. Видання розраховане на студентів навчальних закладів, науковців і державних службовців.

Наталія СТЕФАНОВИЧ.

Почути крізь мовчання

«Наша Батьківщина благає допомоги красномовства, бо так багато її преславних подвигів поминається глибокою мовчанкою». Саме цими словами Феофана Прокоповича керувався оргкомітет Національного проекту «Золоті імена України», готуючи до друку меморіальний біографічний альманах «Народжені Україною». 25 лютого в Українському домі відбулася презентація двотомника. Голова оргкомітету, народний депутат Леонід Кравчук, вручаючи почесні відзнаки меценатам проекту, наголосив: «Україна повинна дбати про свою славу, а ця слава — в історичних іменах. Славлячи їх, ми славимо й Україну сьогоднішню».

Голова редакційної ради альманаху, народний депутат Іван Курас вважає, що це видання унікальне, бо вперше за тисячу років під однією палітуркою вміщено статті про тисячу імен. І тепер ми маємо можливість крізь призму всіх постатей поглянути на нашу історію. До речі, саме праця над цим альманахом сприяла створенню невеличкого біографічного інституту. Важливо, щоб цю книгу змогли прочитати якомога більше читачів. Міністр освіти Василь Кремень переконаний, що альманах матиме надзвичайно велике значення для національного самоусвідомлення. Бо, на його думку, постаті, біографії яких викладено в цьому виданні, є цементуючим осередком нації, духовним опертям для молодого покоління. Саме тому Міносвіти рекомендувало альманах як навчальний посібник. А оргкомітет зобов'язався значну частину тиражу безоплатно передати до шкільних та вузівських бібліотек, українській діаспорі за кордоном. А що видання здійснене українською, російською та англійською мовами, то воно сприятиме поширенню знань про Україну за кордоном. Його буде надіслано до посольств та консульств України, дипломатичних установ інших держав, керівникам держав, урядів та парламентів.

Як зазначила в розмові з нашим кореспондентом народний депутат Катерина Ващук, це видання показує всьому світові глибину нашої культурної спадщини. «А для нашого народу — це пам'ять про коріння, про рід і родовід», — вважає вона. Гортаючи його сторінки, починаєш розуміти, що навіть однієї десятої цих імен було б достатньо, щоб нація відчувала гордість. Тому це видання допоможе світові зрозуміти Україну та український народ, слугуватиме зміцненню авторитету нашої держави. «Бо коли таке міцне коріння, то починаєш розуміти, якою могутньою може бути корона», — каже К. Ващук. Голова Комітету ВР з питань культури і духовності Леся Танюк вважає, що альманах формувався вже на нових методологічних засадах, і до нього увійшло чимало імен, які раніше замовчували. На відміну від радянських енциклопедій, альманах «Народжені Україною» вміщує біографії Сидора Ковпака і Романа Шухевича, Миколи Ватутіна і Степана Бандери, Михайла Скрипника і Симона Петлюри...

І це видання — не останнє. Вже розпочато роботу над проектом «Золота книга українського мистецтва», а до 15-ї річниці незалежності України заплановано видати фундаментальну національну енциклопедію.

Сергій ЯСЕН.

НОВИНИ

ВІТАЄМО

Корніюку Віктору Івановичу — 55!

Не часто зустрічаємо людину, в якій поєднуються творче начало, господарський хист, офіцерське ус-тремління до порядку, потяг до прекрасного... Полковник, головний редактор журналу «Сигнал» Віктор Іванович Корніюк якраз уособлює всі оті якості. Тож многая літа! Добрих здобутків, родинного щастя. Ми тебе любимо.

Однокурсники.

Не всяк із птахів
через кордон перелетів

Близько 60 тонн курячих стегон, які перевозили в трьох вантажівках, затримали працівники Подільської регіональної митниці та правоохоронці на об'їзній доро-зі Хмельницького. Згідно з документами, м'ясопродукти прямували транзитом із Польщі до Молдови. Але дуже дивним здав-ся митникам маршрут. Автомобілі мали виїхати з Украї-ни в зоні діяльності Котовської митниці (Одеська об-ласть). А пряма дорога до пункту призначення пролягає через Чернівецьку область. Отже, незрозуміло, чому під-приємці вирішили зробити чималий гак. Згодом з'ясувалося: насправді фірма, зазначена в това-росупровідних документах, цієї партії курячих стегон не очікувала. Цілком можливо, що стегенця сумнівної якості (документів, які підтверджують якість продукції, не було) незабаром потрапили б на українські ринки. Наразі ви-рішується питання про порушення кримінальної справи.

Прес-служба Державної митної служби України.

У НОМЕР

Запитань більше,
ніж відповідей

За два місяці після авіакатастрофи українського Ан-140 у горах Ірану нових відомостей про причи-ни трагедії, у якій загинули екіпаж та близько со-рока провідних фахівців у галузі авіабудування Ук-раїни і Росії, майже ніяких. Інформація, що сьо-годні доступна пресі та громадськості, нічим не відрізняється від тієї, що була надана офіційними особами на другий день після катастрофи. Держ-авна комісія й досі мовчить, посилаючися на те, що ще не завершено роботу, а тому немає і вис-новків. До того ж катастрофи повітряних суден, що почастишали останнім часом, напевно, слугу-ють деяким моральним виправданням власної бі-ди: чого, мовляв здійсмати галас, коли в усьому сві-ті літаки розбиваються... Відкриваючи цього тижня нову поліклініку на колишньому рідному авіазаводі в Харкові, Мі-ністр промислової політики Анатолій М'ялища, який є і головою комісії з розслідування причин катастрофи в Ірані, про результати розслідування державної комісії не сказав жодного слова. А перше запитання преси про це стало і останнім: міністр не захотів говорити на цю тему. І не при-ховував своєї роздратованості: до закінчення ро-боти комісії ні про що не казатиму і вам не рад-жу коментувати ці події! А коли буде завершено роботу — невідомо. За словами «більш говіркого» директора ХДАПП Павла Науменка, висновки держкомісії затримують через великий обсяг роботи зі вста-новлення причин трагедії, що її необхідно викона-ти. Що зроблено і що належить зробити — відпо-віді немає. Незрозуміло, чи буде за цим фактом криміналь-ний розгляд. Генеральний прокурор України Свя-тослав Піскун заявив, що тільки після висновків держкомісії буде прийнято рішення про порушен-ня кримінальної справи або про відмову в ньому. За його словами, іранські правоохоронні органи теж ще не готові назвати якісь офіційні підсумки свого розгляду. А щодо моральних компенсацій родичам загиб-лих і страхових виплат — теж нічого не визначено. Літак було кілька разів перестраховано іноземни-ми компаніями, і, напевно, рішення з цього при-воду буде ухвалено не скоро. Якщо буде прийнято

Харків.

Микола КОСИЙ.

Завирує курортний ярмарок

Сьогодні в Ялті відкривається традиційний міжнародний ярма-рок «Крим. Курорти. Туризм-2003». На участь у ньому подали заявки майже 400 компаній, підпри-ємств і фірм. Також очікують представників міністерства економі-ки і розвитку Російської Федерації, держдепартаменту туризму і курортів Грузії, департаменту розвитку туризму Франції, посоль-ства США, представництва Європейської комісії в Україні, ні-мецької компанії «Ертур», обласних центрів України. Організаторами триденного дійства виступили міністерство ку-рортів і туризму автономії, готельний комплекс «Ялта-Інтурист» і кримський Центр розвитку туризму.

Віктор ХОМЕНКО.

«Тріо» співає — мама колихає

Оксана Мамонтова, щаслива мама трійні (двоє дівчаток і хлоп-чик), повернулася додому з обласного перинатального центру. У скромну двокімнатну квартиру працівниці Української академії друкарства внесли подарунок від міськради — телевизор «Філіпс». Міська влада також виділила на кожну дитину по 200 гривень. За старих добрих часів такі сім'ї одержували ще й ключі від нової квартири. Нині такий подарунок залежить не від влади, а від щедрості доброчинців. Два роки тому в місті народився «квар-тет». Тоді помешкання для сім'ї придбала Львівська залізниця, де працює батько малят. Деякі львівські ЗМІ вмістили фото новонародженого «тріо» з на-тяком: допоможемо малятим, щоб крива народжуваності й далі шла вгору, повідомляє наш власний кореспондент Оксана ТЕЛЕНЧІ.

ПЕРСПЕКТИВИ

Банкіри готові
підтримати
ХАЕС

Уже наступного року другий блок Хмельницької АЕС може дати струм, зазначалося на нараді, яку провели не-тішинські атомники разом із Мініс-тром палива та енергетики України С. Єрміловим. Лише в січні енергобудів-ники освоїли 16 мільйонів гривень. Якщо і надалі роботи вестимуться та-кими темпами, то невдовзі можна буде перейти і до реакторного відділення. Єдине, що може затримати виробни-чий графік, — це недостатнє фінансу-вання. Однак, як вважає міністр, ціл-ком реально залучити на добудову і Хмельницької, і Рівненської станції українські кошти. Пропозицію вкласти свої капітали в це будівництво було висловлено банкірам, котрі взяли участь у нараді. Фінансисти не відхи-ляють цей проект, адже переконані, що галузь залишатиметься рентабель-ною, і повернути вкладені гривні вчас-ться доволі швидко.

Хмельницький.

Ірина КОЗАК.

Фото УНІАН.

СПОРТ

Випустили тренерів

У Центрі ліцензування ФФУ відбувся перший у нинішньому році випуск тренерів. Цього разу на-вчання проходило за новою, поетапною системою. А тренерські дипломи — єв-ропейського зразка. Програ-ма складалася з 62 годин теорії (знання сучасного футболу, його розуміння, система побудови й техні-ко-тактичних дій та моде-лювання гри, аналіз і стра-тегія). Тренери — слухачі курсів, з якими працювали провідні футбольні спеціа-лісти і науковці країни, оз-найомилися з широким ко-лом питань, починаючи від планування навчально-тре-нувальної роботи і закінчу-ючи психологією та етикою взаємовідносин з футболіс-тами, арбітрами, глядачами. Навчальну програму во-ни пройшли у своїх клу-бах. А з 17 по 23 лютого складали іспит перед авто-ритетною екзаменаційною комісією. Усі слухачі ус-пішно впоралися з екза-меном й отримали дипломи категорії «Д», які дають право працювати у дитячо-му та юнацькому футболі, зокрема й за кордоном. Роман ЗАЯЄВ, тренер ФК «Майстер-Юніор» (Київ):

— Я йшов до цього диплома дуже довго. Мріяв потрапити на ці курси, тому дуже задово-лений, що задумане здій-снилося. Вдячний ФФУ за можливість одним з перших отримати тренер-ську ліцензію европей-ського зразка. Здобути знання і досвід хочу зас-тосувати в рідній країні. У своїй випускній роботі я підкреслив, що система й методика нашої підго-товки в Україні досить прогресивні, відповіда-ють високим європей-ським зразкам. Єдиний недолік у тому, що ми не всі дотримуємося техно-логічного процесу, якого вимагають у вихованні юних футболістів. Олександр МАСАЛЬ-СЬКИЙ, СК «Донецьк» (Донецьк):

— Спасибі всім викла-дачам, які працювали з нами. Завдяки їм зміг упорядкувати й система-тизувати свою роботу, на-бутий досвід. Моя мрія — вступити до Вищої школи тренерів, а без цього ета-пу то неможливо. Особ-ливість курсів — у дуже серйозному підході до на-уково-методичної діяль-ності. Я впевнено заяв-

ляю, що виходжу звідси абсолютно новим фахів-цем. Відтепер я знаю, що і як треба робити кон-кретно і планомірно у повсякденні. Володимир СТАДНИ-КОВ, директор Центру лі-цензування ФФУ, кандидат педагогічних наук:

— Дуже хвилювалися, бо таку схему роботи зі слухачами курсів запропо-

нували вперше. Та, як по-казали результати, наші хвилювання були марні. Ми задоволені своїми ви-пускниками і віримо, що вони активно застосовува-тимуть знання, здобуті тут, і плідно працюватимуть у дитячо-юнацькому футболі заради його розбудови в Україні. Комітет ФФУ зі зв'язків із громадськістю та ЗМІ.

Лише результати

Футбол. Ліга чемпіонів. Другий груповий турнір. 4-й тур. Група С. «Локомотив» (Росія) — «Мілан» (Італія). 0:1. Москва. Стадіон «Локомотив». 30 000 глядачів. Гол: Рівалдо, 34, з пенальті. «Боруссія» (Німеччина) — «Реал» (Іспанія). 1:1. Дор-тмунд. «Вестфаленштадіон». 52 000. Коллер, 23 — Пор-тільо, 90+2. «Мілан» — 12 очок, «Реал» — 5, «Боруссія» — 4, «Локомотив» — 1. Група D. «Депортиво» (Іспанія) — «Базель» (Швейца-рія). 1:0. Ла-Корунья. «Ріазор». 30 000. Трістан, 4. «Ювентус» (Італія) — «Манчестер Юнайтед» (Ан-глія). 0:3. Турин. «Делле Альпі». 59 000. Гігз, 15, 41, ван Ністелрой, 63. «Манчестер Юнайтед» — 12, «Ювентус», «Депорти-во» — по 4, «Базель» — 3. *** Товариський матч. «Динамо» (Україна, Київ) — «Ло-керен» (Бельгія). 1:0. Леко, 90. Склад «Динамо»: Шов-ковський, Боднар, Несмачний, Федоров, Гавранчич (Головка, 46), Леко, Хацкевич, Гусін, Рінкон, Ідахор (Белькевич, 46), Шацьких.

Вірити наказано в те, що не перевірено

МІЛІЦЕЙСЬКІ ІСТОРІЇ

(Початок на 1-й стор.).

Хлопці попросили змінити імена та прізвища — і так знеславлені на весь район, фактично на рівному місці, ні за що. Бо повірили не їм, напарникам, які мають на своєму рахунку за 10 років бездоганної служби безліч затримань небезпечних злочинців і сутичок з бандитами. Повірили нашвидкуруч зіппленим депешам «крисятників», котрі зухвало підкинули до салона патрульки 20-гривенну купюру, представлену згодом як такий собі доказ хабарництва...

Отож прохання хлопців ми виконали і «світити» їх не будемо. Все-таки те, що сталося, шокувало їх, ніхто так не зміг їм наплювати в душу, як ці буркотливі лейтенанти. Печать ця (а вони потім-ствені міліціонери) ляже незмивною плямою на їхнє минуле. На їхніх дружин і дітей, які разом пережили стрес і разом починають нове життя без міліцейських тривог, без пронизливого вітру на узбіччі та образи, що невідомо звідки взялася, за своє поламане життя, за свою країну...

... Але від публікації їх розповідей ми не відмовимося — надто вже жваво взялися за столичну область функціонери з оного департаменту. Починаючи з минулого року, майже два десятки «даїшників» Київщини з їх допомогою опинилися на «громадянці». Ще б пак, навіщо шукати «показники» десь у Луганську чи Донецьку, коли достатньо виїхати за межі Києва. І чинити сваволю...

...Стиль роботи декого з працівників Департаменту ДАІ МВС України, м'яко кажучи, не зовсім правильний, зазначають оповідачі. Ось, наприклад, здійснюють вони оперативну розробку, коли інспектор ДПС має взяти гроші (хабара). Але це ще не означає, що перевіряльник мусить дати візаві хабара і провокувати його на злочин. У розпорядженні не вказано, що останній є закамуфльованими хабародавцями з особливим правом безкарної підстави колег.

Якби співробітник ДПС відкрито вимагав гроші за утрясання якогось порушення і цей прикрий факт було б зафіксовано в присутності понятих слідчо-оперативною групою, питань нема. В такому разі правоохоронець «горить» на запропонованій десятці гривень цілком законно. Після порушення кримінальної справи (КС). Але КС аж ніяк не входить у плани перевіряльників...

Що ж роблять охоронці моралі та честі мундира, які вважають себе такими собі санітарами доріг? Документують ті свої не зовсім чесні прийоми лише з допомогою диктофона і все, крапка. Ні тобі несподіваної появи свідків, ні оперативної групи — операція «Чисті руки», що зовні ставить перед собою благородну мету позбутися перевертнів у погонах, у нашому випадку перетворилася на брудну гру в «підлянку» та гонитву за показниками.

Панове «чистильники», захоплені радістю «кинути» свого-таки співбрата мента, не можуть спромогтися навіть ознайомити бідолашних з диктофонними записами або іншими «зібраними» матеріалами. Їм достатньо побачити на обличчі інспектора переляк і подив, щоб винести остаточний і безповоротний вердикт: «хабарник». Аргументи щодо законності цих дій викликають неприємне обурення запозитих, які «звільняють» на місці будь-кого, хто попався на вудочку залітних гостей з Департаменту ДАІ МВС.

«Чистильники» роблять усе можливе, щоб інспектор не зміг передати інформацію своїм і керівництву про те, що в нього перебуває перевірка і під який монастир його намагаються підвести. Були випадки, коли вони тупо хапали за руку і вивирали радіостанцію, погрожували розбірками «на самій горі». Головне завдання уповноважених — самим наразитися на жест «даїшника», який зупиняє, під будь-яким приводом дати гроші або просто залишити їх у пат-

Колаж Євгенія ВАСИЛЬЧЕНКО.

рульній машині, навіть кинути пожмакану купюру через прочинене вікно до службового автомобіля наряду ДПС. А потім швидко втекти до Києва з переможними реляціями. Звісно, для цього їм потрібні порушити ПДР — чого б ото, скажіть, будь ласка, на них звернули б увагу. І хлопчики ці нерідко плетуть такі кренделі, що помилка веденого з-поміж «крисятників» може призвести до тяжких наслідків і навіть безневинних жертв. Але мuki совісті — не привід для смутку і тривалих роздумів, коли бачиш черговий об'єкт «зачищення» на дорогах. Євген Таранець розповідає, як в одному із сіл Яготинського району, де весь шлях і так у хрестах через високу аварійність (практично кожен п'ятий померлий тут — жертва ДТП), перевіряльники літали на своїх авто, вдавлюючи акселератор шосили до полака, видно, бензину казенного геть не шкода було. Не доведи, Господи, на їхньому шляху опинилася б дитина чи немічна стара людина...

Після напучень і розборок без свідків перевірка безсовісно пропонує тим, хто провинився, написати пояснювальні записки. Ліниво так, особливо не напружуючи — напишуть «хабарники» їх чи ні, результат відомий заздалегідь: звільнення протягом 24 годин. Власне «розслідування» посланці департаменту вже здійснювали в конторі, штампуючи доноси на колег, які «попалилися», за вже завченим шаблоном, щоб «підозрювані» та їх керівництво не заважали на місці «пригоди» графоманити.

Невже панове керівники, котрі вирішили загребти жар чужими руками, сподівалися у такий спосіб піднести імідж міліції, ДАІ. Невже ці лейтенанти із суїцидних областей, проінструктовані ними, не відчували, що ця ідея — цілковита маячня і їм колись доведеться зіткнутися з подібним до себе ставленням? Яблуко такого «чистилища» (наші читачі з великим життєвим досвідом підтвердять) не далеко впало від іше не викорчуваного на тілі нашої історії пня яблуні енкавесівських розстрілів і розборок «на трьох». Вітри, що нагадують часи репресій, можуть здути з наших доріг останніх із числа тих «даїшників», хто чесно несе службу за суші копійки...

...Хотілося б нагадати декому із заповзятих, хто мало цікавиться законодавчім і життям на зоні, статтю 370-ту КК України. У ній ідеться, що «Провокація хабара, тобто свідоме створення посадовою особою обставин та умов, що передбачають пропозицію або отримання хабара, щоб потім викрити того, хто дав чи отримав хабара» карається обмеженням волі на термін до п'яти років або позбавленням волі на термін від двох до п'яти років. Те саме діяння, скоєне правоохоронцем, карається позбавленням волі на термін від трьох до семи років. Це так, про всяк випадок... Бо і в «перевіряльників» є і сім'ї, і діти. Вони тоді про це не думали, запоззято виконуючи жажливе замовлення. Тепер доведеться замислитися...

Станіслав СЕДИХ.

КРИМІНАЛ

Реформатор під прицілом?

Минулої п'ятниці у Новій Каховці невідомі обстріляли службовий автомобіль міського голови Бориса Силенкова. Машина стояла біля службового входу до приміщення міськвиконкому. Сам голова у цей час перебував на урочистостях з нагоди Дня захисника Вітчизни.

З'ясовуючи обставини події, правоохоронці розглядають дві версії.

— Одна з них — звичайне хуліганство, інша — напад, пов'язаний з професійною діяльністю Силенкова, — зазначив у телефонній розмові з кореспондентом «ГУ» начальник УМВС у Херсонській області генерал міліції Анатолій Науменко.

В одному з номерів «ГУ» розповідав про діяльність Новокаховського міського голови, котрий на цій посаді встиг завоювати авторитет реформатора в місцевому самоврядуванні.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсонська область.

Спочатку у вікно кидали камінець...

Групу «домушників» затримали працівники Кіровського райвідділу міліції Кіровограда. На її «рахунку» понад десять квартирних крадіжок, скоєних в обласному центрі.

— Понад, — каже начальник відділення міліції з оперативного обслуговування мікрорайону Новомиколаївка старший лейтенант міліції Владислав Чермак, — тому, що десять злочинів документально доведено відразу після затримання членів групи. А яким буде повний список скоєного, говоритимемо лише після закінчення слідства, що тільки-но розпочалося...

Із шести членів затриманої групи п'ятьох уже раніше притягували до кримінальної відповідальності, двоє з них — неповнолітні. Об'єдналися вони навколо найстаршого і «найавторитетнішого» — за його плечима п'ять судимостей.

Мешкали зlodії в одному мікрорайоні, там і скоювали злочини.

— Проникали до квартир різними шляхами, — продовжує Владислав Чермак, — чи через вікно, якщо це квартири на першому-другому поверхах, чи шляхом підбору ключа або ж вибивання дверей. Так діяли у малосімейному гуртожитку, де двері картонні. Із помешкань забирали все, що можна було потім перепродати: відео- та радіоапаратуру, килимки, фотоапарати тощо.

Володимир ПОЛІЩУК, старший інспектор ЦГЗ УМВСУ в Кіровоградській області.

Зник ліквідатор

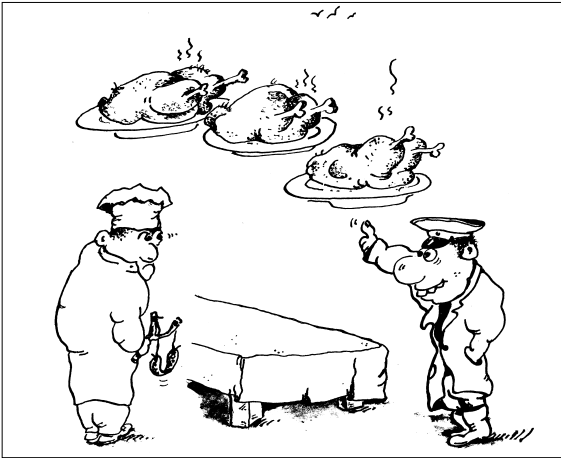
Шістнадцять легкових автомобілів, що належали Черкаському обласному відділенню банку «Україна», продав за заниженими цінами регіональний уповноважений ліквідатора збанкрутілої банківської установи Валентин Литвин.

Прокуратура Черкаської області порушила проти порушника закону кримінальну справу. Влітку 2002 року слідчі правоохоронних органів одержали санкцію суду на арешт Валентина Литвина. Однак виконати ухвалу не встигли — підозрюваний зник у невідомому напрямку.

Як повідомили на прес-конференції в обласній прокуратурі, кримінальну справу щодо колишнього ліквідатора завершено. Правоохоронці розшукують підсудного на території Російської Федерації.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Мал. Михайла САЧКА.

АвтоМобільний зв'язок: безпечніше без нього

ПОВІДОМЛЯЄ ДАІ

Наскільки небезпечно користуватися водієві під час руху мобільним телефоном? Про це розповідає провідний науковий співробітник Науково-дослідного центру безпеки дорожнього руху МВС України підполковник міліції Сергій КОВОВ:

— У користувачів мобільним зв'язком вірогідність потрапити в аварію на 30 відсотків вища, ніж у їхніх нетверезих колег. Також висновку дійшли британські вчені з Королівського товариства з попередження автоаварій.

Причин кілька. По-перше, під час розмови по телефону у водія різко сповільнюється реакція. По-друге, зростає вірогідність, що водій не помітить дорожнього знака або іншого

сигналу про небезпеку. Крім того, розмовляючи по телефону, важко витримувати безпечно швидкість автомобіля та стежити за дистанцією.

Для прикладу: час реакції водія, що розмовляє по телефону, на секунду довший, ніж у звичайній ситуації, і на третину — ніж у нетверезого.

Так, 2 січня на шляху між Києвом і Пирятином, що в Полтавській області, водій автомобіля «Тойота»,

скориставшись мобільником під час руху, лише на кілька секунд втратив контроль над керуванням... За висновком медиків, він завжди залишиться нерухомим.

Американські вчені попереджають, що використання мобільного телефону під час керування автомобілем істотно впливає на зір водіїв. З'являється ефект «тунель віжн», або обмеження огляду, коли інформація ззовні не сприймається. За таких умов водій неспроможний не лише реагувати на сигнали та знаки, а й прогнозувати аварійні ситуації.

Дослідження довели, що небезпечним є не так сам факт розмови по мобільно-

му телефону за кермом, як її зміст. Якщо розмова викликає хвилювання, емоційний сплеск, то загроза аварії підвищується. До таких висновків вчені дійшли, вивчивши 26798 розмов водіїв, що потрапили в дорожньо-транспортну пригоду.

Слід зауважити, що боротьба з небезпечним технічним «коктейлем» — мобільник і автомобіль — повинна вестися лише за допомогою і на підставі закону. На думку юристів, порушення, коли водій під час руху користується телефоном-трубкою, повинно вважатися небезпечним і каратися.

Записав Володимир ЕННАНОВ.

Замість аргументів

РЕЗОНАНС

Віктор ШИШКІН

Ситуація, пов'язана з незаконним перебуванням народного депутата України С. Ківалова на посаді голови Вищої ради юстиції (ВРЮ), останнім часом набула якісно нового розвитку. Ні, не подумайте, що закон восторжествував і все стало на свої місця — порушення закону усунуто, порушника притягнуто до відповідальності, а конституційний орган почав функціонувати на законній основі. Щодо цього все залишається, як і раніше: С. Ківалов продовжує незаконно обіймати посаду голови ВРЮ. Бо маємо наслідки тих загальних негативних тенденцій, що спостерігаються у функціонуванні правової системи, розвитку

держави і суспільства в Україні. Йдеться про цинічне нехтування права, нехтування законом заради задоволення особистих інтересів, культивування права сили, грубе ігнорування правових засад суспільного розвитку. І що найжахливіше — аморальність так званої юридичної і політичної еліт, чия невинуватість з огляду на здоровий глузд підтримка, а фактично сприяння порушенню С. Ківаловим закону, а також байдуже споглядання за розвитком ситуації іншої частини юридичної та політичної громадськості ставлять під загрозу легітимність формування суддівського корпусу, здійснення правосуддя, забезпечення захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина.

Якісних змін зазнало інше — сили і засоби, що залучаються для збереження С. Ківаловим статус-кво, забезпечення його незаконного перебування на посаді голови ВРЮ.

Заради цього вузько-меркантильного інтересу збудовано не лише ВРЮ (вона відповідними засобами давно вже перетворилася в надійний для С. Ківалова плацдарм), а й парламент, суд, засоби масової інформації, політиків різного рівня. У хід іде все, починаючи від введення в оману громадян шляхом розповсюдження викривленої інформації до прийняття незаконних рішень, підбурювання документів, перевищення службових повноважень. Складається враження, що на державному рівні поставлено завдання: за будь-яку ціну зберегти С. Ківалова на посаді голови ВРЮ, щоб зберегти контроль за цим конституційним органом. Відчувається кровний інтерес, і можна здогадатися чий. Очевидно одне,

що це не суспільний і не державний інтерес.

Після того, як С. Ківалову не вдалося тишком-нишком залагодити перші паростки конфліктної ситуації з приводу свого незаконного перебування на посаді голови ВРЮ безпосередньо у Вишій раді юстиції і ця справа набула широкого суспільного резонансу, для збереження владного портфеля було вжито низку додаткових заходів. Якісно новий імпульс у це глибоко аморальне дійство, що пролонгує незаконне перебування С. Ківалова на посаді голови ВРЮ, а відтак сидіння на двох стільцях, привнесло використання юридичної науки, а точніше те, що видається за таку науку. Саме на момент розгляду «справи С. Ківалова» у ВРЮ та Верховній Раді України нібито за велінням чарівної палички в різних ЗМІ з'явилася низка статей з цього питання, підписаних особами, що мають науковий ступінь не нижче доктора наук, наукове звання

Степан ХМАРА

професора, члена-кореспондента відповідних академій тощо. Ці формальні ознаки вченості, судячи з усього, мали б забезпечити вагомість написаного, зроблених у публікаціях висновків, продемонструвати «правильну» правову позицію з цього питання, так би мовити, дати «наукове обґрунтування» грубого порушення закону. Хоча в основі своїй таке обґрунтування зводилося до висмикування окремих положень закону і тлумачення їх у вигідному для себе (якщо бути точним, то передусім для С. Ківалова і тих, хто за ним стоїть) світлі, ігнорування чітких і однозначних законодавчих приписів, застосування навколонаукової еквілібристики, посилення на рішення, які не мають законної сили, тощо.

Розрахунок — на необізнаного з тонкощами юриспруденції читача, прихильного, але байдужого політика. На будь-кого, але аж ніяк не на грамотних юристів, які мусять бачити абсурдність цих «правових аргументів». Уже першого побіжного погляду досить, щоб насторожитися: адже ці, з дозволу сказати, аргументи на захист «двостільцевості» С. Ківалова в багатьох аспектах різних авторів збігаються навіть термінологічно, наче їх замість різних підписантів виводила рука одного автора (організатора).

Насправді для сумлінних і вдумливих людей, передусім юристів, які вміють дивитися на суть речей, а не на їх форму, основою для висновку про істинність є якраз вираженість і обґрунтованість аргументів, а не наявність у автора висловленої думки відповідної наукової «корочки». За нинішніх умов, коли наука значною мірою втратила моральні засади, коли в основі набуття наукових ступенів і звань можуть лежати не особисті здобутки у сфері науки, а перебування на відповідній посаді і наявність капіталу, коли посвячення в академіки відбувається у багатьох випадках не за вклад у науку, а за особисту відданість певній особі, прислужництво, потрібність тощо, наукові

ступені і звання значною мірою девальвувалися і самі по собі не можуть вважатися достатнім доказом високого наукового рівня їх носіїв. Здебільшого вони не відображають справжньої суті їх носіїв, а інколи навіть прикривають страшенний примітив, нищість особистості, убогий рівень загального розвитку їх володарів, їх відверту наукову нікчемність. Нам з когорта цих «наукових призовників» відома особа, яка має істотні складнощі в розумінні елементарних положень права, читає переважно по складах та й то з помилками, але має дипломи доктора юридичних наук і професора, керує юридичним вузом і (хочете — вірте, хочете — ні) вже за будь-яку ціну пнеться в академіки Академії педагогічних наук.

Окремі автори публікацій дописалися до того, що визнали ВРЮ громадською організацією. Це ж який дивовижно потужний науковий потенціал потрібно мати, щоб вважати громадською організацією **державний** конституційний орган, функції якого виписано в розділі Конституції України «Правосуддя», який реалізує **владні** повноваження стосовно формування суддівського корпусу, фінансується з **державного** бюджету, а його працівники є **державними службовцями** тощо?!

Коли наука в такий спосіб стає на шлях прислужництва владі, ми маємо не просто страшне свідчення глибокої моральної деградації його еліти. Звідси — один крок до повернення в найближчій перспективі до часів Вишинського, коли найтяжчим злочинам тиранії проти людини і людства знаходили юридичне «обґрунтування» представники юридичної науки, коли обґрунтовувалися найабсурдніші з правової точки зору обвинувачення, за якими невинних людей засуджували до позбавлення волі і навіть страчували, а небезпечних злочинців не лише виправдовували, а й видавали за героїв нації. За великим рахунком, якщо глибоко проаналізувати процеси, що характеризують прийняття юридично значущих рішень (у тому числі і судових) щодо дій або бездіяльності низки чільних діячів сучасної України, то така перспектива видається вельми реальною.

Яскрава обгортка «корифеїв»

Використання «самобутнього мислення «корифеїв» вітчизняної юридичної науки газетними публікаціями не обмежалося. Це, з дозволу сказати, мислення покровителі юридичної еліти заходилися оформляти далєбі вишуканіше.

Після рішення парламентського Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України, який з позиції закону чітко і одноз-

начно розставив крапки над «і», аргументовано довівши порушення народним депутатом України С. Ківаловим Конституції та низки законів України, знову, як за велінням чарівної палички (шановний читачу, ти не здогадуєшся, хто володіє цією паличкою?) на світ з'явився результат фундаментального наукового дослідження, названий Висновком науково-правової експертизи, виконаної в Інституті держави і права НАН України імені В. М. Корецького. Висновок підписали доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент АПрН України В. Погорілко та доктор юридичних наук, професор В. Долежан.

Хочемо насамперед звернути вашу увагу на те, що, незважаючи на солідну назву, такого роду експертиза не має характеру офіційного тлумачення закону і не має якихось юридичних наслідків. У нашому випадку це не що інше, як точка зору двох підписаних під нею осіб стосовно розуміння певних положень закону. Документ винятково рекомендаційний, тобто нам рекомендується мислити категоріями панів Долежана і Погорілка.

А для непосвячених у юридичні тонкощі — це яскрава обгортка за рахунок кількох атрибутів:

назви (правова експертиза!); установи, в якій вона виконувалася (Інститут держави і права); печатки (надає офіційну цю «паперу»); титулованості експертів (доктори наук, професори тощо).

Розрахунок зрозумілий: замість переконливих юридичних аргументів — набір регалій. Розхитане під С. Ківаловим крісло голови ВРЮ підперто «залізним аргументом» — науково-правовою експертизою!

Можна було не сумніватися, що цей висновок з моменту його появи фігуруватиме всюди, де поставатиме питання про нелегітимність С. Ківалова як голови ВРЮ: в парламенті, суді, широко рекламуватиметься у ЗМІ тощо. Неймовірно, але факт: уже в день підписання висновку (5 лютого 2003 року) його надзвичайно оперативно було використано на засіданні ВРЮ, на якому обговорювали питання про незаконне перебування С. Ківалова на посаді. Потім він у потрібний момент (зокрема, перед розглядом «справи С. Ківалова» в парламентському Комітеті з питань правової політики) і з очевидною метою (вплинути на формування відповідної громадської думки, інакше для чого оприлюднювати зовсім не публіцистичний документ) з'являється у ЗМІ, зокрема в парламентській газеті. Одне слово, можна не сумніватися, що в боротьбі за подальше незаконне перебування С. Ківалова на посаді голови ВРЮ цей висно-

вок виступатиме ключовим документом.

А коли так, то було б доцільно придивитися до міцності того «залізного аргументу».

По-перше, виникають сумніви в законності підстав для здійснення такої експертизи загалом. Відповідно до ст. 6 Закону України «Про наукову і науково-технічну експертизу», на який посилаються автори документа, підставами для проведення наукової та науково-технічної експертизи є рішення органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, прийняті в межах їх повноважень, та договори на проведення наукової та науково-технічної експертизи, укладені підприємствами, установами та організаціями, фізичними особами. Згідно зі ст. 22 цього закону, основним юридичним документом, що регламентує відносини між замовником і організатором у сфері наукової експертизи, є договір на її проведення. Такого договору, судячи з листа голови ради науково-правових експертів зазначеного Інституту до керівництва апарату Верховної Ради України, не було. У цьому листі (від 4 лютого 2003 року № 126/19-е) йдеться про те, що проведення експертизи було замовлено листом першого заступника голови парламентського Комітету з питань правової політики від 17 січня 2003 року, а також зазначається, що «в разі Вашої згоди на проведення експертизи просимо її вартість в сумі 2160 грн.» перерахувати на відповідний рахунок. Виходить, що без згоди належного замовника провели експертизу, а потім ставлять його перед фактом необхідності її оплати?

По-друге, відповідно до базових основ здійснення експертної діяльності В. Долежан узагалі не міг залучатися до проведення такої експертизи як експерт. Одним із принципів здійснення експертизи є об'єктивність (неупередженість) осіб, які її проводять. Разом з тим, В. Долежан до моменту складання документа вже публічно висловився з цього приводу, виступивши в пресі з досить сумнівними з правової точки зору аргументами на захист С. Ківалова («Голос України» від 24 грудня 2002 року). Тобто його упередженість у цій експертизі була очевидна. Крім того, незважаючи на заявлені В. Долежаном наукові ступені та звання, вбачаються підстави для сумніву в його належній компетентності (компетентність експерта — також один із фундаментальних принципів проведення експертизи). Так, в опублікованій у «Голосі України» статті В. Долежан, виправдовуючи порушення закону С. Ківаловим, стверджує, що у ст. 25 Закону України «Про державну службу» «категорії посад державних службовців визначено винятково для органів державної виконавчої

ОФІЦІЙНО

Указ Президента України

Про звільнення в запас військовослужбовців та черговий призов громадян України на строкову військову службу у квітні-травні 2003 року

Відповідно до Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу» **постановляю:**

1. Звільнити у квітні-травні 2003 року в запас із Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань військовослужбовців, які виступили встановлені строки строкової військової служби.

2. Призвати у квітні-травні 2003 року на строкову військову службу громадян України чоловічої статі, які до дня відправки у військові частини досягли 18 років і не мають права на відстрочку, та громадян старшого призовного віку, що втратили право на відстрочку від призову на строкову військову службу, загальною кількістю 41 275 чоловік, у тому числі до лав:

Збройних Сил України — 30 000 чоловік
Служби безпеки України — 385 ->-
Прикордонних військ України — 4 000 ->-
Внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України — 5 500 ->-
Військ Цивільної оборони України — 1 390 ->-.

3. Кабінету Міністрів України, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям забезпечити виконання заходів, пов'язаних з підготовкою та проведенням призову громадян України на строкову військову службу.

4. Міністерству транспорту України забезпечити за заявками військового командування перевезення осіб, зазначених у статтях 1 і 2 цього Указу, з додержанням вимог безпеки та проведення розрахунків за ці перевезення згідно з взаємоузгодженими тарифами.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 21 лютого 2003 року.
№ 153/2003.

регалії

влади». Не треба бути доктором юридичних наук і професором, а достатньо просто прочитати вказану статтю закону, аби переконатися, що висловлений В. Долежаном аргумент на користь перебування С. Ківалова на посаді голови ВРЮ, м'яко кажучи, не відповідає закону. Бо в цій статті йдеться, зокрема, про віднесення до державних службовців працівників секретаріату Верховної Ради України, яка, як відомо першокурснику юридичного факультету, не є органом виконавчої влади. Хоча, можливо, професор В. Долежан виробив нову теорію розподілу влад і правового статусу парламенту. Перелік «наукових» знахідок доктора юридичних наук В. Долежана, відображених у цій його статті, можна було б продовжити, але, гадаємо, і наведеного достатньо, щоб пересвідчитися, що за таких обставин участь його як експерта у проведенні експертного дослідження стосовно уподобаного ним С. Ківалова видається вельми проблематичною. Адже результати такої експертизи можна було передбачити з абсолютною точністю.

По-третє, вже це, а також аналіз змісту висновку дають змогу констатувати, що викладений у ньому матеріал не міг бути результатом об'єктивного і професійного підходу до з'ясування істини. Чого лишень вартє положення висновку про можливість застосування аналогії закону та вирішення питання про можливість обіймання посади голови ВРЮ на громадських засадах на підставі норми, що регламентує діяльність кваліфікаційних комісій. Або висновок про те, що голова ВРЮ не може вважатися державним службовцем, зроблений усупереч спеціальній постанові Кабінету Міністрів України, якою відповідно до ст. 25 Закону України «Про державну службу» цю посаду віднесено до першої категорії державних службовців. Чи використаний у висновку на користь С. Ківалова аргумент про те, що він «не здійснює функцій з розпорядження матеріальними ресурсами і фінансами, не підписує банківські та інші документи». І це тоді, коли у ст. 21 Закону «Про Вищу

раду юстиції» зазначено: до повноважень голови ВРЮ належить «розпорядження бюджетними асигнуваннями на утримання і забезпечення діяльності Вищої ради юстиції». Або взяти загальний висновок про те, що згідно із законодавством України «є правомірним перебування народного депутата України на посаді голови Вищої ради юстиції (без прикомандирування до цього органу)». Замисліться над винайденою двома докторами наук формулою — «голова ради без прикомандирування до цієї ради». То де цей голова є, якщо його немає у ВРЮ? Однак, якщо він усе-таки якимось чином виник у ВРЮ, то як він «на громадських засадах» може реалізовувати визначені законом владні повноваження — призначати на посади та звільняти з них працівників секретаріату ВРЮ, видавати розпорядження і накази, давати обов'язкові для виконання вказівки та доручення, накладати стягнення та заохочувати державних службовців тощо. «Громадські засади» таких прав не надають.

Такі «перли» притаманні й деяким іншим «юридичним» висновкам, скороспіло виданим «нагора» низкою установ. Хоча вони в принципі не можуть мати належного правового обґрунтування, тому що закон однозначно виключає одночасне перебування однієї особи на двох посадах — посаді народного депутата України і посаді голови ВРЮ. Відповідно до ст. 78 Конституції України та ст. 1 Закону «Про статус народного депутата України» народний депутат України здійснює свої повноваження на постійній основі. Згідно зі ст. 19 Закону «Про Вищу раду юстиції» голова ВРЮ працює на постійній основі. Отже, чинне законодавство України передбачає здійснення на постійній основі і повноважень народного депутата України, і повноважень голови Вищої ради юстиції. Одночасне здійснення на постійній основі повноважень народного депутата України та голови Вищої ради юстиції, тобто перебування однієї особи на зазначених посадах, виключається в принципі. Конституційний Суд України у своєму рішенні

від 4 липня 2002 р. № 14-рп констатував таку несумісність, вказавши, що «правова позиція Конституційного Суду України стосовно розуміння словосполучення «на постійній основі»... полягає в тому, що будь-яка робота, яка здійснюється на «постійній основі», виключає її поєднання з певними посадами в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, які передбачають роботу на такій же постійній основі». До того ж закон виключає здійснення повноважень голови ВРЮ на громадських засадах.

Чого їм бракує — знань чи совісті?

На наше глибоке переконання, за наявних нормативної бази, правової позиції Конституційного Суду України з цього питання стверджувати, що чинне законодавство дозволяє народному депутату України водночас обіймати дві посади в різних державних органах, можуть лише особи, які не мають одного з двох: 1) або достатнього професійного рівня; 2) або совісті. Щоправда, можливий і третій варіант — відсутність і першого, і другого.

Судячи з усього, творчі й активні учасники правового свавілля, пов'язаного з незаконним перебуванням С. Ківалова на посаді голови ВРЮ, на цьому не зупиняться. Наступний етап експлуатації юридичної науки, за всіма правилами, має вийти на найвищий — законодавчий — рівень. І, як підказують поінформовані джерела, вже активно триває робота над проектом закону «Про внесення змін до Закону «Про Вищу раду юстиції», який відповідним чином скоригував би чинний закон і законодавчо закріпив можливість одночасного перебування С. Ківалова на посаді народного депутата України і голови ВРЮ. Благо, «наукову» основу під це вже підведено. Експертний висновок відомих у певних колах науковців-правників може прислужити для обґрунтування необхідності таких нововведень. Певне, залишилося подолати лише одну дилему, що збочує авторів законопроекту в глухий кут: чи передбачати в законі довічне перебування С. Ківалова

на цих двох посадах, чи такі обмежити це певним терміном, щоб не стримувати його впевнену ходу до нових владних вершин (на вибір — посади міністра юстиції, генерального прокурора, голови Конституційного Суду України, прем'єр-міністра і так далі — всі передумови (і об'єктивні, і суб'єктивні) для цього в Україні сьогодні визрівають). А тому знову виникає нагальна потреба в послугах ще авторитетніших науковців, які можуть проявити себе в «дослідженні» зазначеної проблеми. І можна не сумніватися, що результати їхньої діяльності буде належним чином не тільки оформлено, а й оцінено.

У такій ситуації вражає не відверте і цинічне зневажання закону, нехтування фундаментальними правовими і соціальними принципами. І не виконавці, які за своїм призначенням мають творити право, а творять зневагу до закону. І навіть не те, що це відбувається в органі, який формує суддівський корпус, а тому має бути взірцем правової і моральної чистоти.

Насправді вражає те, що це стало можливим і триває досі в державі, яка задекларувала себе в Конституції демократичною, соціальною, правовою. Вражає аморальне споглядання тих, хто все розуміє і може зупинити наругу над правом, але зі страху чи власної вигоди робить вигляд, ніби не бачить цього, догідливо погоджується, сприяючи правовому свавіллю. Вражає, що страшна за своїми наслідками для правосуддя, для захисту прав людини ситуація не знаходить адекватної реакції відповідних державних та громадських інституцій. Вражає те, що мовчать судді, спостерігаючи, як суд беруть під контроль, перетворюючи в засіб досягнення приватних інтересів та інструмент розправи.

Степан ХМАРА, народний депутат України, голова підкомітету з питань законодавства про статус народного депутата України Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації діяльності Верховної Ради України; Віктор ШИШКІН, член Вищої ради юстиції, кандидат юридичних наук, заслужений юрист України.

Розпорядження Президента України Про відзначення 50-річчя Черкаської області

Враховуючи історичне, культурне і соціально-економічне значення Черкаської області, її внесок у розвиток економіки держави, духовності та утвердження національної самосвідомості:

1. Підтримати ініціативу Черкаської обласної державної адміністрації щодо відзначення у січні 2004 року 50-річчя Черкаської області.

2. Кабінету Міністрів України утворити Організаційний комітет з підготовки та відзначення 50-

річчя Черкаської області, затвердити його персональний склад, розробити план заходів, пов'язаних з підготовкою та відзначенням цієї пам'ятної дати, надати відповідну організаційну допомогу в проведенні заходів, забезпечити разом із Черкаською обласною державною адміністрацією їх належне фінансування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 21 лютого 2003 року. № 49/2003-рп.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Султанату Оман про сприяння та взаємний захист інвестицій

Верховна Рада України **постановляє:** Угоду між Урядом України та Урядом Султанату Оман про сприяння та взаємний захист інвестицій, підписану 14 січня 2002 року у м. Маскаті, ратифікувати.

Президент України Л. КУЧМА. м. Київ, 6 лютого 2003 року. № 511-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди про економічне, торговельне і технічне співробітництво між Урядом України та Урядом Держави Катар

Верховна Рада України **постановляє:** Угоду про економічне, торговельне і технічне співробітництво між Урядом України та Урядом Держави Катар, підписану 13 січня 2002 року у м. Доха, ратифікувати.

Президент України Л. КУЧМА. м. Київ, 6 лютого 2003 року. № 512-IV.

СКОРБОТА

На щиті народної довіри

Запоріжжя ще не бачило більш велелюдного похорону. Стотисячний натовп не приховував своєї скорботи з приводу кончини земляка, міського голови Олександра Володимировича Поляка. Відтепер його бракуватиме всім.

Тут стояли його ровесники, покоління перших повоєнних років. Офіцери МВС і вже заслужені юристи пам'ятають його ще курсантом Саратовської спеціальної школи МВС СРСР. Серед них — зубасті оперативники, в минулому — слідчі з Куйбишевського та Вольнянського райвідділів внутрішніх справ. Для них Олександр Поляк був більше, ніж міський голова, бо свого часу під його керівництвом вони розкручували складні кримінальні злочини, отже, він — частина їхньої молодості.

— Можна вчитися по книгах, але краще вчитися на прикладі таких людей, як він, — сказав під час похорону якийсь генерал, котрий знав Олександра Поляка ще тоді, коли той очолював слідче управління Запорізького облвиконкому, а потім обіймав посади начальника УВС Запорізького міськвиконкому, начальника кримінальної міліції УМВС України на Запоріжжі. Поруч неприродно нерухомого Олександра Поляка — регалії генерал-майора міліції, вінки — від підприємств і організацій, міністерства і відомств, вищих навчальних закладів країни.

Тисячі людей побачили одне одного на похоронах уперше. Так, ніби він цього хотів. Хтось прийшов провести в останню путь Олександра Володимировича зі згадкою про розв'язане квартирне питання, хтось — із вдячністю зачасно сплачувані пенсії, ще хтось — за віднайдені мерією кошти на лікування тяжкохворої дочки або сина. Поминаючи Олександра Володимировича Поляка, хтось скаже, що пішла з життя людина, для якої не було дрібниць, чиновник високого рангу, в характері якого не було нічого чиновницького — і мовчання стане важче за сльози великої запорізької рідні. У червні 2000 року йому вперше довірили посаду міського голови Запоріжжя, а в березні 2002-го за те, щоб він став головним членом цієї сім'ї, вдруге проголосувало 68,7 відсотка виборців.

— Я не знав кращої людини, ніж він. І, мабуть, точно вже не знатиму, — сказав голова правління ВАТ «Запоріжсталь» Віталій Сацький. Схоже, так могли казати й усі, хто перебував у кількакілометровому траурному кортежі, який прибув на цвинтар. Тут виголошували останні слова. Втім, не останні, бо йшлося про людські цінності: чесність, самовідданість у праці, повагу до людей високий професіоналізм, виняткове відчуття справедливості і прямоту, яка іноді шокувала високопосадовців. Чимало людей несподівано довідалися, що Олександр Володимирович мав ступінь маістра юридичних наук ЮНЕСКО, нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня. Про людину такого масштабу неможливо знати все. Але того, що знали, було достатньо, щоб підняти рейтинг довіри до Олександра Поляка на нечувану для України висоту — до 86 відсотків. На щиті цієї довіри він і пішов із життя. Тому це був незвичайний похорон.

Сергій ВЛАД.

Фото Бориса ДВОРНОГО (Укрінформ).

На знімку: похорон О. Поляка.

Гнат Хоткевич — універсальний митець

31 грудня минулого року виповнилося 125 років із дня народження Гната Хоткевича, знакової для України постаті, яскравого виразника національної ідеї. Творчий доробок його досі маловивчений і належно не осмислений. Універсальна обдарованість уродженця Харкова, інженера-технолога за освітою, вражає багатогранністю: прозаїк, драматург, літературознавець, композитор, бандурист, музикознавець, режисер, театрознавець, етнограф, фольклорист, живописець, історик, педагог, культурно-громадський діяч тощо. Г. Хоткевич — уособлення українського характерника, патріот високого духу і кипучої енергії, він сміливо брався за будь-яку справу, якої потребував час, і виконував її професіонально. Його відповіді на виклики епохи були адекватні і вчасні. Не тільки у вітчизняній, а й у світовій історії важко знайти митця такого широко обдарування, сповненого новаторських, реформаторських та експериментаторських устремлінь.

Хоча Г. Хоткевич ніколи не входив до жодної з політичних партій, зокрема й комуністичної, проте здійснював величезну громадську та культурно-просвітницьку роботу на розмежованих кордонами західних та східних українських землях, еднаючи їх у духовно-культурному просторі та сприяючи процесові націотворення. Ще коли був учнем реальної школи, Г. Хоткевич організував у селі Деркачах «школу» з місцевої дівчини, придбав для них за власні кошти олівці та зошити і навчав їх грамоти. Наприкінці 1890-х років, уже ставши студентом Політехнічного інституту, він фактично очолював видавничу спілку «Вс. І. Гуртом», яка випустила понад десяток популярних брошур, що сприяли національному пробудженню українців. У Галичині письменник редагував «Письма з Просвіти», а згодом у Києві редагував і видавав щотижневик «Вісник культури і життя». Повернувшись у 1917 році із заслання, яке відбував у Воронезькій губернії, Г. Хоткевич одразу поринув у вир тогочасного суспільно-політичного життя. Письменники обрали до оргкомітету з підготовки українського з'їзду Слобожанщини, йому доручили відкрити його. Входив він і до обраної з'їздом Української губернської ради. 1917 року з під пера письменника вийшли актуальні брошури «Гетьман Іван Мазепа», «Умови з'єднання України з Московщиною у 1654 році», «Хто ми і чого нам треба», які розповсюджувались серед українства, відкриваючи йому очі на свою історію і пробуджуючи національну свідомість.

Виступаючи навесні 1917 року в Харкові на українофобському з'їзді вчителів, Г. Хоткевич піддав гострій критиці тогочасну російську демократію, яка продовжувала русифікаторську політику царизму. «Царський режим нав'язував нам московську школу нагайкою», — звертався до шовіністично налаштованих учителів Г. Хоткевич, — ну а ви ж во ім'я чого? Во ім'я культури? Так немає ж культури без рідної мови, і народ, у котрого відберуть його національне «Я», ніколи не дожене своїх сусідів на шляху культури [...] щезне з лиця землі, перетвориться в якийсь інший, забуде себе, забуде свою історію, потопче кров

батьків [...] То сього хотять «друзья народа» на Україні?».

Наведені слова Г. Хоткевича досі актуальні, бо новітні «друзья народа» займають у сучасному політичному «істеблшменті» України доволі міцні позиції. Тому значна частина українських дітей навчається мовою нашого північного сусіда, а позбавлена належної державної підтримки українська культура перебуває у маргінальному стані. Наприклад, у Харкові, який після знищення у 1930-х роках цвіту української інтелігенції досі не повернув собі втрачених національних позицій, українську мову як важливий комунікативний засіб практично не вживають, а національну культуру витіснили у своєрідне гетто. Як тут не згадати слова Г. Хоткевича, звернені 1917 року до українців, яким історія давала шанс здобути власну державу: «А насамперед всюди і завжди, на кожному кроці, де б ти не пішов, де б ти не став ногою, — кажи, що ти українець, що твоя мова українська, що твій край Україна і лад на ній мусить бути тільки український». Власне, відсутність українського ладу, що відповідав би національним інтересам України, призвела до сталінських репресій та голодоморів, чорнобильської катастрофи, а на рубежі третього тисячоліття — до вимирання в незалежній Україні української нації, руйнації її інтелектуального потенціалу, деморалізації, привласнення купкою компрадорських олігархів безцінних національних багатств.

Навряд чи з'явився б Указ Президента України за 13. 03. 2002 р. «Про відзначення 350-річчя Переяславської козацької ради 1654 року», яки його розробники керувалися не створенням радянської історіографією міфом про возз'єднання братніх народів, а історичними фактами, які, зокрема, покладено в основу праці Г. Хоткевича «Умови з'єднання України з Московщиною у 1654 році». Насправді ніякого так званого Переяславського договору укладено не було, про що йдеться у згаданій праці Г. Хоткевича. Він, зокрема, зазначає, що невдовзі після вручення послам Б. Хмельницького царських грамот закріплених в них обіцянки зберігати права українського народу було грубо порушено, а окрадені та закріпачені українці отримали навзаєм «тільки

ганьбу, тюрму, Сибір та назву хахол». Гідною відповіддю на факт нав'язування українцям відзначення ганебної для них дати присягання на холопство російському цареві гнівно звучать слова Г. Хоткевича: «Та неже ж і справді не зосталося у нас нічого з пошани до свого національного достоїнства?»

На Харківщині торік з 18 по 21 грудня відбулася низка заходів, присвячених 125-літтю із дня народження Г. Хоткевича. В них узяла участь дочка письменника Галина Хоткевич, яка проживає у Франції. Учасники урочистих заходів поклали квіти до підніжжя меморіальної стели, встановленої на місці поховань жертв сталінських репресій, де серед тисяч розстріляних викарбувано і прізвище письменника, страченого 8 жовтня 1938 року в катівнях внутрішньої тюрми НКВС у Харкові. Квіти також було покладено до меморіальної дошки, встановленої на фасаді головного корпусу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», де з 1895 по 1900 рік навчався Г. Хоткевич. Близьке захистивши дипломний проект оригінального паротяга, він отримав фах інженера-технолога.

З нагоди ювілею 18 грудня у драмтеатрі імені Т. Шевченка відбувся урочистий вечір, що розпочався із звучання у записий голосу Г. Хоткевича, який виконував роль бандуриста у фільмі «Назар Стодоля». Присутніх вітали Галина Хоткевич і заступник голови облдержадміністрації Олександр Сидоренко. Концертну програму було побудовано тільки на музичних та літературних творах Г. Хоткевича. Завершив урочистий вечір виступ Гуцульського театру імені Гната Хоткевича із села Красноілова Верховинського району Івано-Франківської області, який показав уривок з вистави «Гуцульський рік» за п'єсою Г. Хоткевича. 20 грудня на цій же сцені Гуцульський театр представив на суд глядачів також виставу «Верховинці» за п'єсою Ю. Коженювського в переробці Г. Хоткевича. Галина Хоткевич відзначила, що виступ цього театру символізує втілення в життя мрії її батька привезти до Харкова створений ним 1910 року Гуцульський театр, до трупи якого входили діди та прадіди сучасних акторів, і організувати його гастролі по Наддніпрянській Україні. Слід зазначити, що наддніпрянець Г. Хоткевич написав гуцульською говіркою чотири оригінальні п'єси, чого не наважився зробити жоден із галицьких письменників. У Харкові митець створив перший в Україні робітничий театр, який налічував більш як сто учасників.

У літературному музеї, вперше в Харкові, відбулася презентація виставки малярського доробку Г. Хоткевича (54 карти-

ни), що зберігається у фондах Національного музею у Львові. Наукова бібліотека імені В. Короленка влаштувала виставку творів Г. Хоткевича. В Українському культурному центрі 19 грудня відбувся концерт унікального театру народної музики України «Обереги», який представила професор Академії культури В. Осадча. Учасники театру виконували автентичні народні пісні й танці Слобожанщини.

Бажаючи мали можливість відвідати пам'ятний знак репресованим кобзарям, яких на початку тридцятих років органи НКВС підступно заманили до Харкова на так званий Кобзарський з'їзд, а потім стратили. Цей пам'ятний знак встановлено на місці колишнього, зруйнованого 1997 року новітніми вандалами.

Г. Хоткевич зробив значний внесок у розвиток кобзарства і бандурництва — феноменальних явищ української традиційної культури. Доброю школою для нього як соліста-бандуриста стали гастрольні подорожі з професійним хором М. Лисенка. Зібравши у 1902 році автентичних кобзарів та лірників, Г. Хоткевич підготував з ними концертну програму, успішно показану на XII археологічному з'їзді, і в такий спосіб уперше привернув увагу вчених та громадськості до проблем традиційного кобзарства, переслідуваного поліцією. Під час вимушеної еміграції до Галичини (1906—1912), що входила до складу Австро-Угорщини, Г. Хоткевич часто гастролював як соліст-бандурист, знайомлячи буковинців та галичан з майже не відомим для них музичним інструментом. 1909 року митець створює перший підручник гри на бандурі. Працюючи з 1925 року викладачем Харківського музично-драматичного інституту, він уперше заснував на рівні вузу клас бандури, підвівши під цей інструмент наукову базу.

Учасники урочистих заходів відвідали садибу Г. Хоткевича у селі Високому Харківського району, де ознайомилися з експозицією музею-кімнати митця, почули цікаву розповідь Галини Хоткевич про деякі подробиці проживання тут з 1928 року родини Г. Хоткевича та його арешт органами НКВС. Родини письменника, яку комуністична влада віднесла до «нетрудового елементу» і позбавила хлібних карток, довелося пройти через випробування голодом, холодом і чудом вижити у голодний 1933-й.

Як повідомив заступник директора Харківського літературного музею, письменник А. Перерва, музей-кімната Гната Хоткевича у селі Високому отримає у цьому році статус філіалу літературного музею, який є важливим національно-культурним осередком Слобожанщини. Однак на часі перетворення музею-кімнати на повноцінний музей-садибу Г. Хот-

Галина Хоткевич біля батьківської садиби у селі Високому. 21.12.2002 р. (світлина Володимира Шлемка).

кевича. Серйозною перешкодою до розв'язання цього питання є проживання у згаданому будинку, придбаному Г. Хоткевичем за власні кошти, двох сімей, яким місцева влада всупереч здоровому глузду дозволила приватизувати свої квартири. Для надання цим сім'ям іншого житла потрібно приблизно 200 тисяч гривень, вишукати які мала б держава. Це дасть можливість відновити історичну справедливість і створити у Високому унікальний осередок національної культури.

З 18 по 20 грудня у Харкові проходила Міжнародна науково-практична конференція «Традиція і сучасне в українській культурі», приурочена до ювілею Г. Хоткевича. Науковці плідно працювали у трьох секціях: «Мистецтвознавство» в Інституті мистецтв, «Етнологія і фольклор» в Академії культури, «Літературознавство і мовознавство» в університеті імені В. Каразіна. Деякі промовці порушували, зокрема, проблему збереження української традиційної культури за умов наступу світової глобалізації.

Хоча глобалізаційні процеси вважають об'єктивними і закономірними, проте, на глибоке переконання автора цих рядків, нині вони штучно прискорюються деякими західними країнами та світовою закулісою, які ставлять власні далекосяжні цілі. Ментальні війни, інформаційне та інтелектуальне рабство стають реаліями нашого часу. Найбільшою загрозою для людства є можливість втілення мондіалістської концепції «нового світового порядку», яка передбачає створення єдиної глобальної держави та світового уряду. Якщо метою тоталітарно-

го комуністичного режиму було створення радянської людини, то глобальна цивілізація прагне виворити світову людину, такого собі національно байдужого громадянина світу, позбавленого етнічного коріння та духовних цінностей і одержимого жадою наживи. «Страчуючи національність», — писав Г. Хоткевич, — чоловік трагить Бога в собі, тратить якийсь вищого типу регулятор, котрий досі направляв його діяльність [...] і від нього можна ждати усякої гидоти».

Не встигнувши скинути із себе комуністичне ярмо, українці з несамовитою радістю кинулися приміряти нове — привабливіше ярмо глобального капіталу, позбутись якого буде практично неможливо. Якби українці пам'ятали про зафіксоване у «Велесовій книзі» божественне походження наших предків — онуків Дажбожих, які вважали рабство найганебнішим явищем, що закриває шлях до неба, то нізашо не погодилися б стати ні рабами божими, ні тим більше рабами інших народів, нехай навіть і «богообраних».

Безоглядна інтеграція до західних військово-політичних альянсів внутрішньо неінтегрованої України, бездумне виконання нею вказівок міжнародних фінансових організацій, що служать інтересам світової закуліси, — це шлях до національного самогубства. Україна має виробити власну стратегію розвитку, що ґрунтується на нових знаннях та вироблених протягом тисячоліть традиційних цінностях, і, враховуючи тенденцію до формування нових світових цивілізацій, або стати ядром могутньої слов'янської ци-

соборницького духу

вілізації, або наймичкою ментально чужої західної цивілізації.

Однак повернімося до ювілейних урочистостей, які тривали чотири дні й завершилися концертом лауреатів міжнародних конкурсів ім. Гната Хоткевича, що відбувся 21 грудня в Інституті мистецтв імені І. Котляревського. Кульмінацією концерту стало виконання твору композитора М. Стецюна «Елегія Гнату Хоткевичу» студентським оркестром народних інструментів цього інституту (диригент — заслужений діяч мистецтв України, професор Б. Міхеев).

Фактичним генератором і головним організатором урочистих заходів став Фонд національно-культурних ініціатив імені Гната Хоткевича та його віце-президент, доктор фізико-математичних наук Петро Черемський, якому активно допомагають четверо його синів. Звуки бандури Кості Черемського, який наполегливо відроджує кобзарські традиції, супроводжували практично всі ювілейні заходи. Великою мірою завдяки ініціативі та наполегливості П. Черемського вдалося об'єднати зусилля органів влади міста та області, вищих навчальних закладів, громадських організацій і чимало зробити для вшанування пам'яті Г. Хоткевича.

Неоціненна роль у збереженні спадщини Г. Хоткевича належить його дружині Платоніді, яка ціною неймовірних зусиль зуміла значну частину архіву письменника вивезти й розмістити в Інституті літератури в Києві та Історичному архіві у Львові. Естафету від матері прийняла дочка Галина, яка всі свої сили та кошти спрямовує на видання та популяризацію творчості свого батька.

Г. Хоткевич ніколи не був, як більшість його колеги по перу, трубадуром комуністичного режиму: не прославляв у своїх літературних творах переваги колгоспного життя та соціалістичного ладу, не співав осанну вождям світового пролетаріату. Комуністичний режим не потребував таких незалежних і національно зорієнтованих митців, як Г. Хоткевич, а тому й створював йому нестерпні умови. Родину письменника постійно переслідували нестатки і злидні. До того ж у 1934 році Г. Хоткевич мало не потрапив під колеса поїзда, він зазнав тяжких травм, що забрало здоров'я і поглибило творчу кризу.

1937 року «неблагонадійного» письменника почали викликати на допити до слідчих НКВС. Репресивна машина потребувала нових жертв. Не допоміг і написаний у пориві відчаю лист до Сталіна. На світанку 23 лютого 1938 року Г. Хоткевича заарештували. Після тривалих допитів та погроз виснажений і хворий письменник врешті підписав заяву, в якій «визнав» себе винним у тому, що був учасником україн-

ської націоналістичної повстанської організації і агентом німецької розвідки. Однак власноручних свідчень Г. Хоткевича у його справі немає. «Особлива трійка» УНКВС Харківської області 29 вересня 1938 року винесла йому смертний вирок з конфіскацією майна, який було виконано 8 жовтня того ж року. Видання творів митця та дослідження його творчого доробку на довгі роки було заборонено.

1956 року Г. Хоткевича було реабілітовано. Однак лише формально, а справжньої реабілітації творчості Г. Хоткевича досі не відбулося, і добираються її окремі ентузіасты власними зусиллями.

Важлива проблема — видання друкованої і рукописної спадщини Г. Хоткевича. Найзначнішим літературним твором свого життя письменник вважав роман «Тарас Шевченко», над яким працював з 1924 по 1933 рік. Однак після загибелі М. Скрипника, якому згаданий роман дали для відповідного висновку, його вилучили слідчі НКВС, і твір безслідно зник. Вдалося розшукати в архіві лише машинопис першої частини роману під назвою «Тарасик», обсягом 1110 сторінок, яку готує до видання Фонд національно-культурних ініціатив імені Гната Хоткевича. Цей фонд до 125-ліття видатного митця здійснив репринтне видання його унікальних праць «Музичні інструменти українського народу», визнаної на початку 1930-х років націоналістичною і шкідливою для радянської культури. Нині фонд працює над укладанням п'ятитомного зібрання музичних, музикознавчих та етноінструментознавчих творів Г. Хоткевича.

Майже не відома велика драматургічна спадщина письменника. Чимало п'єс досі не опубліковано, а деякі так і не побачили світло рампи. Залишились у рукописах і кіносценарії Г. Хоткевича, які можуть стати благодатним матеріалом для створення художніх фільмів.

Цінним доробком є також наукові праці Г. Хоткевича, історичні дослідження, літературно-критичні статті, твори для дітей, переклади творів зарубіжної літератури. Досі припадають архівним пилом зібрані митцем фольклорно-етнографічні матеріали. Складність вивчення рукописної спадщини Г. Хоткевича пов'язана з тим, що вона розпорошена по різних архівах та музеях України і зарубіжжя.

Ініціативу з пошуку, підготовки та видання літературної спадщини Г. Хоткевича мав би взяти на себе Інститут літератури НАН України. Доцільно розробити перспективний план друку творів письменника і домогтися надання з бюджету відповідних коштів. У листі до Г. Хоткевича академік О. Білецький, який високо поцінував

Гнат Хоткевич, 1901 р. (з архіву).

його літературний доробок, зокрема, писав: «Ваша творчість була б помітною в будь-якій літературі, і, незалежно від моїх українських симпатій, я не міг би не оцінити поетичної сили «Богдана Хмельницького», широти і глибини зображення в повісті про Шевченка, проблемності і гостроти ситуацій в тих драмах, які я читав колись у рукописах...».

Через брак фінансів не вдалося здійснити проєкт, запропонований Ф. Погребенником, з видання творів Г. Хоткевича у п'яти томах, хоча на них уже було оголошено передплату і навіть підготовлено до верстки перший том. Цей учений також розробив приблизний план-проспект друку творів Г. Хоткевича у восьми томах, яке однак не охоплює всього доробку письменника. Гадаю, що Г. Хоткевич заслуговує на видання повного зібрання його творів та епістолярної спадщини.

Комплексне й системне вивчення оригінальної культурної спадщини Г. Хоткевича потребує залучення не лише Інституту літератури, а й деяких інших науково-дослідних інститутів та фахівців з різних галузей знань.

Твори Г. Хоткевича забороняли цензурні відомства трьох імперій: Російської, Австро-Угорської, Радянської, а нині в умовах незалежної України діє «цензура» національного невігластва та безпам'ятства. Одному з цензорів комуністичного режиму Г. Хоткевич публічно заявив, що не збирається підлаштовуватися під нав'язувану митцям ідеологію, а буде «писати і складати свої твори для потомства». Однак за ни-

нішніх умов це потомство, особливо молоде, позбавлене можливості повноцінно ознайомитися з творчою спадщиною Г. Хоткевича, яка має виразне національно-патріотичне спрямування. Так, у підготовленій Інститутом літератури імені Т. Шевченка і затверджений минулого року Міністерством освіти і науки України Програмі викладання української літератури у 5—11 класах, прізвище Г. Хоткевича навіть не згадується. Не знайшлося місця для репресованого письменника й у книзі «Розстріляне відродження. Антологія 1917—1933...» (упорядник Ю. Лавріненко), виданій за кордоном і нещодавно перевиданій в Україні.

Нині, коли виповнилося 125 років із дня народження Г. Хоткевича, актуальними видаються його слова, написані до 125-ліття з часу смерті Г. Сковороди: «Тепер [...] коли звір обнажився в людях і кров людську стало легше пролити як воду і коли життя людини стало дешевшим від життя пса; коли ніхто не хоче бути ні чесним ні справедливим [...] коли тільки й чуєш, тільки й бачиш, як ріжуть, б'ють, стріляють, палять; коли не зосталося вже нічого святого, — ні Бога, ні любови, ні честі, ні науки, а все потопталось, обплювалось, обгадилось [...] сей ювілей має для мене велике символічне значення і великий сокровенний смисл. Ще, значить, не зовсім померли ми».

Володимир ШЛЕМКО, народний депутат України першого скликання.

Гонорар за цю статтю прошу переказати Фондові національно-культурних ініціатив імені Г. Хоткевича.

У НОМЕР

Політичний хабар режиму Кучми за ненагадування про тяжкі гріхи

ЗАЯВА парламентської фракції Соціалістичної партії України з приводу рішення РНБОУ про направлення українського батальйону в зону можливих бойових дій на кордоні з Іраком

22 лютого 2003 року З тривогою за те, що відбувається, відчуваємо потребу і обов'язок перед лицем смертельної небезпеки для світу і для громадян нашої держави дати оцінку соціалістів України подіям, у які втягують нашу країну.

Правлячий режим укотре продемонстрував повну зневагу до волевиявлення громадян, ініціювавши направлення українського батальйону в зону можливих бойових дій на кордоні з Іраком.

Уперше за роки незалежності нашої держави на догоду особистим інтересам, намагаючись здобути індульгенцію від США за скоєне зло, Президент Л. Кучма добився рішення Ради національної безпеки і оборони України про направлення українських хлопців фактично на війну. Офіцерів і солдатів посилають у зону конфлікту, куди, за ймовірними даними, раніше збувалася зброя всупереч міжнародним зобов'язанням України. Наша держава не має жодних національних пріоритетів у цьому регіоні, які були б виправданням смертельного ризику для наших молодих людей.

Ми не даємо оцінок мотивам намірів США і позиції іракської сторони. Вважаємо, що суперечності найгострішого змісту можуть і повинні розв'язуватися мирно, а сила застосовуватися у виняткових випадках і лише за рішенням Ради Безпеки ООН. Така позиція підтверджена недавньою постановою Верховної Ради України. Всупереч цій постанові, в умовах осуду можливої війни світовою громадськістю і боротьби за мирне розв'язання конфлікту провідними європейськими країнами, угодовські кроки керівництва України є фактичним потуранням небезпечному розвитку подій.

Режим Л. Кучми пропонує політичного хабара за ненагадування про тяжкі гріхи. Він не має підтримки всередині країни, від нього відвертається міжнародна політична еліта, пам'ятаючи про злочинства щодо журналістів, політиків та інших громадян, про криваві провокації на зразок криворизької 1999 року чи столичної 9 березня 2001 року, про незаконну торгівлю зброєю, дикую корупцію та відмивання брудних грошей. Цим якраз і пояснюється сумнівна ініціатива Президента України. Заручниками в цій оборудці стають українські військові, соціальне й матеріальне становище яких змушує їх добровільно ризикувати своїм життям. Ігноруються при тому Декларація про державний суверенітет України та наша Конституція, де зафіксовано позаблоковий стан Української держави. Під удар ставиться життя нашої молоді, народженої для щастя, а не для захисту інтересів Кучми і його олігархів.

Фракція соціалістів закликає народних депутатів Верховної Ради України не схвалювати авантюрне рішення про направлення наших солдатів і офіцерів у зону бойових дій проти Іраку, засудити угодовську позицію керівництва України, яке, скориставшись вигідною для нього політичною кон'юктурою, прикриваючись інтересами світової спільноти, вирішує свої особисті справи на шкоду народові і майбутньому України.

Закликаємо співвітчизників взяти участь у весняних акціях «Повстань, Україно!», де поряд з вимогами про зміну владного режиму висловити протест проти бездумної торгівлі долями і життям наших громадян задля спокою і сумнівної спокути гріхів однієї особи.

Правда переможе зло!
Разом — до кращої долі!

**Заступник голови фракції
Іван БОКИЙ.**

Військові льотчики готуються до миротворчих операцій

Кілька екіпажів військово-транспортних літаків Іл-76 МД Військово-повітряних сил України ввійдуть до складу Міжнародного корпусу сил швидкого реагування і братимуть участь у миротворчих операціях під егідою ООН. Про це повідомив керівник прес-служби ВПС, штаб яких розміщено у Вінниці, підполковник Анатолій Тобілко. Особливості льотної підготовки, яку розпочали екіпажі військово-транспортної авіації (ВТА), за словами співрозмовника, полягають у вдосконаленні навичок транспортування вантажів і перевезення людей відповідно до вимог міжнародних правил повітряних перевезень.

До виконання миротворчих операцій, уточнив А. Тобілко, залучатимуться найдосвідченіші повітряні аси. До таких, зокрема, належать льотчики, які вже проклали в небі дорогу на Північний полюс, Далекий Схід, за Полярне коло... Як стверджує керівник прес-служби, відновити польоти ВТА і бойових літаків — бомбардувальників Су-24м та винишувачів Су-27 — вдалося завдяки тому, що військова авіація цілком забезпечена паливом на перший квартал для виконання завдань бойової підготовки.

Віктор СКРИПНИК.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

► SOS!

Йому лише тринадцять

У народі кажуть, що чужого лиха не буває. З останньою надією звертаюся до читачів «Голосу України». Наш син Андрій онкохворий. Йому вже зробили одну складну операцію з видалення злоякісної пухлини на шиї. Тепер він проходить курс хіміотерапії у Київському обласному онкодиспансері у відділенні дитячої онкогематології. Подальше лікування потребує значних коштів. А нам з чоловіком, звичайним трудівником, такі гроші ніколи в житті не заробити. Дуже просимо всіх небайдужих людей відгукнутися на наше лихо. Допоможіть нам врятувати сина.

Валентина ВАСИЛЕНКО.

Яготин
Київської області.
Р. S. Координати автора у редакції (тел. 454-86-44).

Не забирайте гроші в онкохворих

Мені 56 років. Я інвалід II групи, а як постраждала внаслідок катастрофи на Чорнобильській АЕС маю ще й I категорію за станом здоров'я. За останні 20 років перенесла десять хірургічних операцій. Шість з них — онкологічного характеру.

Декілька разів мене оперували у Києві в інституті онкології з діагнозом меланома. Останній раз — в інституті урології з діагнозом злоякісна пухлина правої нирки. На руках, ногах і на тілі не знайдеться жодного місця, не поміченого хірургічними порізами.

Проте пишу я, власне, трохи з іншого приводу. Як постраждала I категорії, маю отримувати щомісячну грошову допомогу на харчування. У 2001 році мені заборгували цю допомогу за два місяці, у 2002 — за шість, і вже є борг за один місяць цього року. Можливо, люди, які перебувають при владі, прочитають мого листа і виправлять цю державну помилку. Бо повірте, їсти лише одну картоплю і економити на ліках я вже не можу.

Галина ПОЛІЩУК.

Канів Черкаської області.

Робота — головне, та рідні люди найдорожче

► Приватне життя

Справжній лідер, приречений на перемогу. Так інтригуюче сохарактеризував себе на початку нашого знайомства тридцятирічний Геннадій Борисович Руденко — народний депутат України, обраний по 149-му Миргородському виборчому округу. «Чому така впевненість? — посміхнувся наш співбесідник. — Я народився майже в День Перемоги — 10 травня».

Можливо, саме тому Геннадій з дитинства захоплювався героїчними особистостями і прагнув бути першим. Спочатку намагався вирізнитися у школі (найбільший шматочок торта — приз за найкраще віршоване привітання імениннику в класі — частенько діставався йому). Не пас задніх також на футбольному полі, в театральній студії, на шкільних олімпіадах, брав участь у KBK.

Але Геннадій вважає, що ніколи не був ідеальною дитиною. Він і сьогодні з усмішкою згадує про суперництво зі старшим братом Сергієм, хоча «конкуренцію» між братами називає природною. Згодом Геннадій знайшов ще краще застосування лідерським здібностям — реалізував себе в бізнесі, а нещодавно захопився політикою.

Авторитетом номер один для нашого героя завжди був батько. Саме від нього навчився завоювати повагу, дотримувати слова і ставити роботу на перше місце (інколи, навіть попереду родини).

Педагог і економіст

Продовжуючи сімейну традицію, вищу освіту Геннадій поїхав здобувати до Києва. Вступив до Інститу-

ту іноземних мов. Однак, між бажанням навчатися й необхідністю заробляти гроші обрав друге. Після кількох років перерви вступив до Мелітопольського державного педагогічного інституту. А згодом закінчив ще один вищий навчальний заклад — Київський національний економічний університет. До речі, диплом економіста для нього — це і документ про вищу освіту, і підґрунтя успіхів у бізнесі.

«А ще я спокійний, веселий, працьовитий, спортивний, легкий на підйом», — продовжив рекомендувати себе Геннадій Борисович.

Любить насичене та динамічне життя. Вміє готувати, але не зловживає цим. Хобі — «колекціонує» враження від міст, у яких побував, та позитивні емоції від спілкування з друзями. А ще, як майже всі

полтавці й шанувальники творчості славетного земляка Миколи Гоголя, він закоханий у красу ночі й зірок на своїй батьківщині — в Миргороді. Найкращі спогади дитинства — це сімейний відпочинок у наметах біля моря чи на березі річки.

Нині Геннадій уже не пише віршів, як у дитинстві. Та коли поруч така муза, як його дружина, — рано чи пізно знову візьметься за перо.

Гречанка Юлія

«Моя дружина красива, вірна, темпераментна, до речі, гречанка за походженням, — посміхається він. — Удома вона цариця, я для неї — друг, а король лише на роботі».

Історія їхнього знайомства — на межі щасливого випадку та службового роману. Ще на початку підприємницької діяльності вирішив розширити штат фірми й задіяти в бізнесі фахівців. Із 30 студентів Національного економічного університету, які брали участь у кадровому конкурсі, залишилося лише двоє. Не потрапила в число щасливчиків і старанна Юлія. Тільки з її відсутністю Геннадій відчув, що це вона, неповторна і єдина. Втім, для колишньої студентки їхня зустріч коханням з першого погляду.

Весілля було скромне. Найбільше запам'яталося Геннадію, якою приголомшливо вродливою була його наречена. І коли він іноді ностальгує за найщасливішим днем у своєму житті — влаштовує «приємні стреси»: увірвавшись із оберемком ромашок чи хризантем до квартири,

пропонує поїздку за місто чи прогулянку вулицями столиці. Крім того, молода сім'я часто відвідує дискотеки, спортзали, любить поспівати з «караоке» та пограти в більярд.

Іноді Геннадій Борисович жартома запитує дружину: «Коли, нарешті, витягнеш свою грецьку скриньку зі скарбами?». На це онука грека відповідає: «Не настали ще часи для моїх скарбів». Глава родини дуже цінує дружину й за те, що заміж вона виходила «не за ваші магазини» (як казала Проня Прокопівна), і основне фінансове становлення родини відбулося вже в шлюбі. Та навіть нині Юлія мріє, тільки-но діти трохи підроснуть, стати серйозним конкурентом чоловікові й утилити в життя свої менеджерські таланти. Реалізація такого кроку заперечує Геннадій: «Не можна працювати там, де живеш, і жити там, де працюєш».

Маленькі екстремали

«Діти — найдорожче, що у нас є», — продовжує народний депутат. Восьмирічний Владик, справжній тайфун,

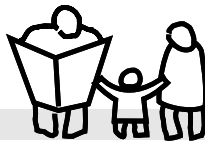
більше схожий на Юлю. А от чотирирічна Даша — «маленький тато» і, за словами Геннадія, вона теж приречена на лідерство, бо має бойовий характер. Частенько обидва вмовляють батьків купити пелюшки чи кошеня, але дорослі поки-що опираються.

Маленькі екстремали залюбки катаються на лижах з батьками. Інколи навіть з дорослою гіркою в Карпатах, де взимку відпочиває сім'я. Вони трохи заздрять батькові, який стрибає з джампінга, займається дайвінгом (пірнанням під воду). Щоправда, торік улітку Владик таємно від мамі покатався з батьком на катері з парашутом. І досі цим дуже пишається. У першому класі син навчався в «модній» британській школі, та потім батьки вирішили перевести його до звичайної, про що зовсім не жалкують.

Маленька Дашуня займається танцями і не любить ходити до дитсадка, бо їй цікавіше спілкуватися... з дорослими.

Юлія ПОТАПЕНКО,
Наталія ЯРЕМЕНКО.
Фото з домашнього альбому.

П'єдестал для домодоглядача вже позаду

► Повертаючись до надрукованого

«Невже це ви?» — мою самотність на набережній порушив знайомий чоловічий голос. Обернувшись, побачила героя свого матеріалу «П'єдестал для домодоглядача» Віктора Казаніна. Більше року тому наша газета друкувала історію життя спортсмена, який через маленьку зарплату в школі змушений був стати дворником. І тепер на набережній він розповів мені про зміни у своєму житті.

— Після публікації в «Голосі України» мені зателефонував Петро Ярошенко, директор загальноосвітньої школи № 125 Дарницького району, і запропонував повернутися до школи — вчителем фізкультури. Тепер знову виховую майбутніх спортсменів. Нещодавно мої учні 1—3 класів посіли друге місце на

«Козацьких забавах», організував також уроки плавання. І ще прищеплюю любов до спорту зовсім маленьким дітям: працюю в садочку.

— А як зі спортивною кар'єрою?

— Минулого року став шестиразовим чемпіоном України. Перші місця посів на Чорнобильському,

Київському і Солом'янському марафонах. Виграв також Кубок Незалежності і ще два чемпіонати України в Києві.

Днями мені надіслали ось це, — Віктор Григорович подає мені запрошення на змагання до Данії. — Та, на жаль, не маю зараз коштів на цю поїздку. Запрошували ще до Євпаторії, в космічний центр з фізпідготовки. Але мені здається, що вже не варто починати щось нове. Адже тепер у мене знову є те, що я колись втратив, — улюблена робота з дітьми.

— Під час нашої першої зустрічі ви казали, що колись у школі у вас були не зовсім добрі стосунки з учителями й учнями. А як на новій роботі?

— Тут у стосунках між директором, завучем і вчителями цінується повага одне до одного, до праці колег. А наші взаємини з учнями більше схожі на родинні. Молодь часто приходиться до мене по пораду. І мені приємно, що я можу допомогти їм як старший друг.

— Пам'ятаєте, я запитувала вас про ваші мрії...

— Пам'ятаю. І я відповів, що мрію збудувати міні-спорткомплекс для малюків. Ця мрія ще не здійснилася. Але те, що я знову поряд з дітьми, робить її на крок ближче до реалізації.

Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО.

На знімку: ветеран спорту Віктор Казанін (ліворуч) після чергового забігу.

Фото з домашнього альбому.

► Шлюб золотої проби

Пишаюся дружиною та дітьми

Ми з мою дружиною Євдокією Леонтіївною побралися перед війною, 1939 року, і прожили разом 64 роки. Виростили й виховали трьох синів. Вони подарували нам чотирьох онуків та одного внука. А ті порадували шістьма правнуками.

Я ветеран Великої Вітчизняної війни, нагороджений п'ятьма бойовими орденами та 10 медалями. Після перемоги армію не залишив. 32 роки свого життя віддав службі у Збройних Силах. Десять разів довелося змінювати місце служби та проживання: побували в Хабаровську, на Сахаліні, Камчатці. І всі труднощі та переїзди мужньо і стійко разом зі мною зносила кохана дружина Євдокія Леонтіївна. За це я їй невимовно вдячний.

Та й діти давали нам привід пишатися ними. На жаль, дев'ять років тому ми втратили середнього сина. Теж військовий, він був направлений у тривале відрядження на Семипалатинський полігон. Після повернення через одержане радіаційне опромінення син прожив недовго...

Іван ДРОЗДОВ.

Суми.

На знімку: Євдокія та Іван Дроздови.

Фото з домашнього альбому.

► Домашній адвокат

Кредит лише платоспроможним

Уже десятий рік наймаємо з чоловіком квартиру. А так хочеться свого даху над головою. Чули, що сьогодні чимало банків пропонують кредит під житло. Що потрібно для його оформлення?

Аліна МАТВЄЄВА.

Дніпропетровськ.

Видачу кредитів під житло (програми іпотечного кредитування) здійснюють у багатьох великих банках України. Переважно умови надання кредитів схожі: під 12—15 відсотків річних у валюті та 20—25% у гривнях ви можете взяти 75, 70, 60 або 50 відсотків від суми, потрібної для купівлі квартири. Кредити в більшості банків видають на термін від 3 до 15 років. Однак це не означає, що за наявності мінімальної суми ви легко і просто зможете одержати в банку частину, що її бракує, — і оселитися в новій квартирі.

Для отримання кредиту спочатку треба довести банкові свою платоспроможність. Для цього слід пред'явити довідку з місця роботи за останні півроку, де обов'язково має бути вказано розмір зарплати і посаду, яку ви обіймаєте. Не засмучуйтеся, коли ваш офіційний рівень доходу помітно нижчий за реальний: в анкеті, яку ви заповнюєте під час оформлення кредиту, зазначаєте джерела додаткового доходу — достовірність цих даних перевірять працівники служби безпеки банку. Бажано, щоб продаж квартири, яку ви вибрали для купівлі, не потребував дозволу Опікунської ради.

Питання кредитування може буде вирішено позитивно тільки після перевірки всіх документів стосовно квартири та її продавця, що її теж здійснює та сама служба безпеки банку. Для оформлення кредиту необхідно надати з боку покупця заяви, оригінали, паспорт, а якщо ви сімейна людина — ще й паспорт другої половини, довідку про надання ідентифікаційного коду, довідку з місця роботи, довідку з психоневрологічного диспансеру (в деяких банках не треба), довідку із ЖЕКу (форма-3) — про прописку вашої дитини.

З боку продавця слід пред'явити паспорт, довідку про надання ідентифікаційного коду, довідку-характеристику на квартиру з БТІ, техпаспорт на квартиру, документ, що підтверджує право власності, довідку із ЖЕКу про прописаних осіб і про відсутність заборгованості з комунальних платежів. Якщо власниками квартири є неповнолітні діти — копії свідоцтв про народження і рішення Опікунської ради про дозвіл на продаж частки майна, що належить дитині.

Рубрику веде юристконсульт
Наталія ХОМЕНКО.

► Отакої!

Якщо дітей більше, то жити стало краще?

За часів СРСР у Севастополі народжувалося майже шість тисяч немовлят щороку. А потім вітер змін приніс різке падіння народжуваності — більш як удвічі. Повільне зростання почалося в 2001-му, ко-

у 2001-му. І кількість розлучень зменшилася. Народжуваність зростає за рахунок первістків, на другу дитину зважуються рідко. Перший місяць цього року теж порадив: у січні акушери прийняли 252 немовля-

ли світ побачили 2714 новонароджених. А 2002-го в місті-герої з'явилось на світ уже більше трьох тисяч дітей. Якщо точно — 3058. Минулого року шлюбів узятю на 200 більше, ніж

ти, у тому числі п'ять двійнят. Якщо і далі так піде, то цього року число новонароджених знову перевищить 3000.

Світлана КАЛІНОВСЬКА.

Севастополь.

Фото автора.

► Аптека на столі

Часник та буряк борються з грипом

Одного разу прочитала в «Сім'ї» про народні методи захисту від грипу. Моя бабуся все життя збирала різні рецепти, ходила в поле по трави. До неї навіть із сусідніх сіл приходили лікуватися. Дещо з її аптечки успадкувала і я.

Щоб швидко позбавитися нежитю, слід вичавити невелику кількість соку буряка і довести його до кипіння. Рідину охолодити і закапувати по п'ять крапель кілька разів на день протягом тижня.

Ще пам'ятаю з бабусиної аптечки надійний засіб лікування від ангіни. Врятує той самий буряк. Тільки третій. Ним треба наповнити півлітрову банку, додати столову ложку оцту (бажано яблучного) і все це розмішати. Потім дати цій суміші годину настоятися, віджати і пити по одній чайній ложці п'ять разів на день.

І, звісно, найкращий лікар у разі грипу або звичайної простуди — часник. Його можна жувати, ним можна натиратися, його сік капають у ніс тощо. Доведеться трохи постраждати, але цінніший засіб навряд чи знайти.

Отже, необхідно 300 г дрібно нарізаного часнику залити 250 г чистого спирту. Цю суміш налити у пляшку зі світлого скла. І тепер, увага! Перші три дні пляшку слід обгорнути чорною тканиною, наступні три дні — фіолетовою, а потім, уже на вісім днів, залишити настоюватися в оранжевій. Одержані ліки треба пити щодня по шість крапель, щодня збільшуючи дозу до 25 крапель.

Інна ЯРМОШУК.

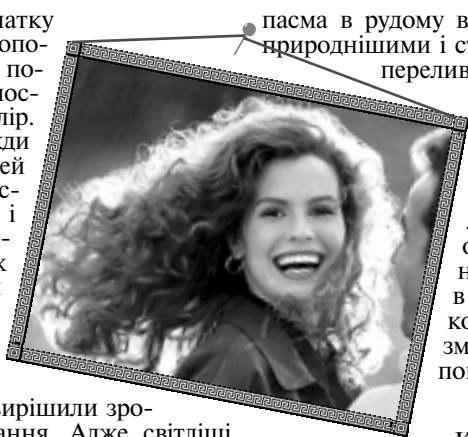
Дніпропетровськ.

Руда bestія

Для початку майстер запропонувала мені пофарбувати волосся в рудий колір. Адже він завжди в моді! А ще цей колір підкреслює красу і світліх, і темних очей. Між іншим, він пасує і смуглявому типу шкіри, і ніжно-білому.

Потім ми вирішили зробити мелірування. Адже світліші

пасма в рудому волоссі здаються природнішими і створюють ефект переливчастих тонів. За годину з таким перетворенням із того, що було, на те, що вийшло, було закінчено. І от тепер, поглянувши на себе в дзеркало, я цілком упевнена, що зможу вразити наповал будь-кого!

Олена ШКУТЛІНА. ▼
Київ.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ
06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
09.05 Авторський проект Оксани Марченко «Імена».

09.50 Клуб «Суперкниги».

10.05 Нова армія

10.30 Територія безпеки.

10.45 Крок до зірок.

11.15 Модна лінія.

11.40 Здоров'я.

12.10 Подорож у дитинство.

12.25 Аеросалон.

12.40 Сільський час.

13.30 Діловий світ. Тиждень.

13.55 Для тих, хто вдома.

14.05 Духовний вісник.

14.25 Перехрестя.

14.50 Новини.

15.00 Чемпіонат світу з автопе-регонів «Формула-1». Гран-прі Австралії.

КДРТРК
17.00 Архімісто.

17.15 Театральний Київ.

17.35 Пісні про кохання.

18.00 Третій щорічний всеук-раїнський конкурс кращих засобів масової інформації «Золоте перо». Частина 1.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
19.00 Новини.

19.15 Світ. Огляд.

19.40 Аудієнція.

20.00 Телевізійне шоу «Бінго Бум Лото».

20.45 Вечірня казка.

20.55 Лотерея «Кено».

21.00 Панорама.

22.00 Футбольні діалоги.

23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)
01.25 Худ. фільм «Класна жінка».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ
УТ-2
10.00 Телефортуна.

10.45 Телефільм «Із сяєва років печальних».

11.15 Надзвичайна ситуація.

11.45 Відеофільм «5 років ра-зом».

12.15 Милосердя.

12.45 Хай щастить.

13.20 Мультифільм.

13.40 Резонанс.

КАНАЛ «1+1»
07.00 Медовий місяць.

08.00 Бокс по-справжньому. Во-лодимир Кличко — Коррі Сандерс.

09.00 Лото-забава.

10.00-14.00 Програми УТ-2.

14.00 Дісней. Мультифільм «Чор-ний плащ». 1 серія.

14.30 Дісней. Мультифільм «Руса-лонька».

15.00 Крісло.

16.00 Концерт Ф. Кіркорова. «Мила, єдина, тільки для Вас...»

19.30 ТСН-епіцентр.

20.15 Аншлаґ, аншлаґ.

21.20 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Красуна».

23.35 Худ.фільм «Студентка».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ
«ІНТЕР»
06.05 Худ. фільм «Найчарівніша і найпривабливіша».

07.30 Худ.фільм «8 Березня».

09.10 Мультифільми.

09.50 Прокінься і співай!

10.45 Уїк-енд.

11.25 Караоке на майдані.

12.00 Все для тебе.

12.30 Мелорама.

13.05 Інтелект-шоу LG-Еврика.

13.55 Худ. фільм «Сімейка при-дурків».

15.35 Жива природа.

16.35 Худ.фільм «Наліво від ліфта».

18.05 Пісня-2003.

19.20 Джентльмен-шоу.

20.00 Інформаційно-аналітична програма «Подобиці тиж-ня».

20.50 КВН-2003.

23.20 Худ. фільм «Дикарка».

01.15 Худ.фільм «Захоплення».

03.10 Великі романи ХХ століття.

03.35 Худ.фільм «Мама в потрібний момент».

05.15 Великі драми ХХ століття.

ICTV
05.20 Худ. фільм «Загін спасіння».

06.40 Мандрівки натураліста.

07.15 Серіал «Мисливці».

08.10 Мультисеріал «Тіммі і чарівники».

08.35 Мультисеріал «Маленькі привиди».

09.00 «Пісні для коханих і єди-них». Святковий концерт.

10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.

10.40 Коронна страва.

11.25 Телевізійний центр моди.

12.00 Алоголом по європах.

12.45 Факти. День.

13.00 Концерт Кларі Новикової.

13.35 Концерт Олени Степанен-ко.

14.15 Худ. фільм «Чого хочуть жінки».

16.25 «З душею, з коханням — назавжди». Концерт.

18.45 Факти. Підсумок дня.

19.05 Худ. фільм «Під укіс».

20.55 Худ. фільм «Чесна курти-занка».

23.00 Штрафний удар.

23.45 Ковток історії.

00.00 ДКТ представляє. Світ комп'ютера.

00.35 Кентавр.

01.00 Худ. фільм «Ксанаду».

Мовлення на Київ і об-ласть
02.40 Худ. фільм «Претендент».

СТБ
07.05 РанОК.

08.50 Моськи-шоу.

09.10 Ні пуху ні пера.

09.30 М-стиль.

10.00 На перший погляд. Жінки в Америці.

10.25 Муз. фільм «Для вас, жінки... Чародії 20 років по-тому».

12.20 «Вікна» у світ.

12.50 Док.серіал «Передова».

«Бій за Окінаву».

13.20 Худ.фільм «Нескінченне ко-хання».

15.30 Колія.

15.50 Італійський футбол. Серія «А». Центральний матч ту-ру.

18.00 Автостиль.

18.20 Худ.фільм «Чудовисько».

20.30 Бізнес-студія.

21.20 Прогноз погоди.

21.25 Італійський футбол. Серія «А». «Мілан» — «К'єво».

23.25 Худ.фільм «Брудні історії королеви».

01.10 Італійський футбол. Серія «А». Центральний матч ту-ру.

НОВИЙ КАНАЛ
07.50 Церква Христова.

08.00 Телепузики.

08.35 Серіал «Нові пригоди сімейки Адамсів».

09.00 Мультисеріал «Мишеня Ла-пич».

09.30 Серіал «Біттлборги».

10.00 «3х4». Найкумедніше до-машнє відео.

10.35 Мультифільм «Чудовий Бар-ток».

12.00 Мультифільм «Ну, постри-вай!».

13.00 Худ.фільм «Могутні мор-фи».

14.45 Худ.фільм «Геркулес у Нью-Йорку».

16.35 Худ.фільм «Вавилон-5. Третій простір».

18.30 Спецрепортер.

19.00 Худ.фільм «Година пік».

21.00 Худ.фільм «Надмірне на-сильство».

22.45 Гол!

23.45 Худ.фільм «Напад на Ен-теббе».

02.10 Худ.фільм «Вавилон-5. Третій простір».

03.40 Худ.фільм «Надмірне на-сильство».

05.00 Худ.фільм «Могутні мор-фи».

ГРТ
07.00 Новини.

07.15 Серіал «Вавилонська ве-жа».

09.00 Новини (із субтитрами).

09.15 Грай, гармонь улюблена!

09.50 Слідство веде Колобков.

10.10 VRS-камера.

10.40 Здоров'я.

11.25 Підводний світ Андрія Ма-каревича.

11.55 «Великі містифікації». Ко-нан Дойль.

12.25 Подорожі натураліста.

13.00 Новини (із субтитрами).

13.15 «Срібна куля». О.Коренева.

13.50 «Єралаш».

14.05 Худ. фільм «Адам одру-жується з Євою». 1 і 2 серії.

16.25 Жарт за жартом.

17.00 Новини.

17.15 КВН. Українська ліга.

18.55 Хто хоче стати мільйоне-ром?

20.00 Час.

20.30 Останній герой-3.

21.30 «Я тебе, як і раніше, люб-лю». Концерт Софії Ротару.

22.55 Худ. фільм «У пошуках зо-лотоґо фалоса».

00.20 Реальна музика.

00.50 Серіал «Вавилонська ве-жа».

РТР
04.45 Чемпіонат світу з автоґо-нок у класі «Формула-1». Гран-прі Австралії.

07.00 «ХА». Маленькі комедії.

07.15 Російське лото.

08.05 ТБ «Бінго-шоу».

08.25 Військова програма.

08.50 Ранкова пошта.

09.25 «Сто до одного». Телеґра.

10.15 Сам собі режисер.

11.15 У пошуках пригод.

12.10 Клуб сенаторів.

13.00, 19.00 Вісті.

13.20 Худ. фільм «Три плюс два».

15.05 Моя сім'я.

16.05 Аншлаґ.

17.00 Худ. фільм «Приборкання перекірливого».

18.50 У «Містечку».

19.55 Спеціальний кореспон-дент.

20.20 Святкове шоу Валентина Юдашкіна.

22.35 Худ. фільм «Співак на весіллі».

00.40 Худ.фільм «На грані розри-ву».

НТБ
05.35 Худ. фільм «Вітер на вер-бах».

07.00, 09.00, 10.00, 12.00, 14.00, 16.00 Сьогодні.

07.05 Худ. фільм «Музична історія».

08.25 Куля удачі.

09.05 Святковий концерт «Пісні для коханих і єдиних».

10.25 Рослинне життя.

11.05 Вплив.

12.05 Худ. фільм «Сімейство Блюз під прикриттям».

13.45 Смачні історії.

14.05 Своя гра.

15.20 «Жіночий погляд» О.Пушкіної.

16.05 Худ. фільм «Замість мене».

18.00 «Сьогодні» з К. Поздняко-вим.

18.30 Худ. фільм «Танґо утьрьох».

20.30 Худ. фільм «Блакитний грім»

22.35 Худ. фільм «Німий свідок».

00.15 Ніч.

Триває передплата на «Голос України»

Передплатні індекси:

для індивідуальних

передплатників — 40224.

для підприємств і організацій — 60955.

ПРОГРАМА ТЕЛЕБАЧЕННЯ НА ТИЖДЕНЬ 3 — 9 БЕРЕЗНЯ

«Соляріс» Содерберґа — це що?

У суботньому випуску програми «Живе кіно» на каналі СТБ йтиметься про новий фільм Стівена Содерберґа «Соляріс». Буде повідомлено подро-биці про роботу над фільмом, про відгуки кінокрити-ків, про те, чим

власне кінопродукт Содерберґа відріз-няється від стрічки Андрія Тарковсько-го. Шанувальники кіно побачать яс-краві, драматичні уривки цієї карти-ни, ознайомляться з думкою акторів, які знімалися у фільмі.

«Обережно, модерн!»

досягнув українського ефіру. У березні цей комедійний телефено-мен двох несанкціоно-ваних хуліганів-імпро-візаторів Дмитра Нагі-єва та Сергія Роста ви-ходить на телеканалі «1+1». У всіх ролях (і чоловічих, і жіночих)

— двоє віртуозів імпро-візаційного жанру: ро-сійський секс-символ і втілення скандалу На-гієв, а також розум і гордість антикласично-го гумору Рост. Колись заборонений до масо-вого поширення про-ект — єдина російська передача, висунута на здобуття американ-ської телепремії «Ем-мі».

Шофер на один рейс
ТРК «ЕРА»,
понеділок, 00.00

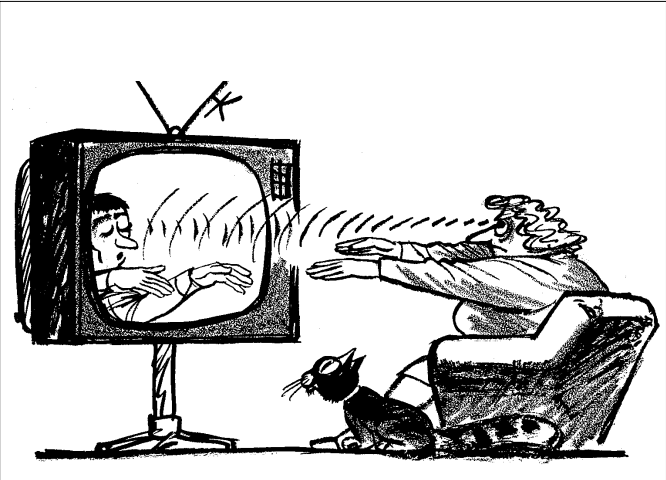
Лірична історія про те, як далека дорога з Москви до рідного колгоспу дає

Любовна історія
Інтер, четвер, 21.30

Мелодрама. Знаменитий бейсболіст знайомиться в лі-таку з привабливою музиканткою, нареченою банкіра. Лі-так здійснює вимушену посадку на маленькому острові. За два дні, що їх героям довелося провести разом, між ни-ми спалахує кохання...
Реж. Г.-Г. Керон. У ролях: У. Бітті, А. Бенінґ, К. Хеп-берн, П. Броснан.

Повний кавардак
ICTV, п'ятниця, 10.35

Комедія. У дім до лорда і леді Фокслі прийшли тяжкі часи, і їм довелося здати свій замок в орен-ду. Тільки вони не знали, що їхні нові мешканці — майбутні зірки американського рок-гурту «Су-цільна ересь». Напередодні гранді-озного турне Європою раптом зникає фронтмен групи, то-му музикантам доводиться зупинитися у стародавньому англійському замку. Втративши надію знайти його, юні дарування терміново шукають заміну. І щойно вони зна-ходять талановиту вокалістку, раптом з'являється «пропа-жа», зникнення якої було звичайним рекламним трюком...
Реж. Сидні Дж. Фьюрі. У ролях: Пітер О'Тул, Джоан Пла-урайт, Алісія Сильверстоун, Локлін Монро, Джеймс Вулвет.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

14.35 Надзвичайна ситуація.
15.00 Новини.
15.10 Для тих, хто вдома.

ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНИЙ КАНАЛ «СТУДІЯ «5»

15.25 Серіал «Академія танцю».
16.10 Парламент.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Крихітка.
17.40 Оплески, оплески.
18.00 Інформаційно-аналітична програма «Україна: день за днем».
18.50 Курорт у місті.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 Вікно в Америку.
19.30 Діловий світ.
19.40 Саме той.
20.00 Серіал «Батько мимоволі».
20.50 Вечірня казка.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.30 Ситуація.
21.40 Світ спорту.
21.55 Питання дня.
22.00 Наш футбол.
22.40 Еготера.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.25 Худ. фільм «Дорога ян-голів».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Музика живопису.
О. Одайник.
10.45 Мультфільм «Загадкова планета». ОСВІТНИЙ КАНАЛ
11.10 Цей день в історії.
11.15 Гуманітарна освіта, або Гімназія «Консул».
11.40 Подорож країною Дракона.
12.00 «Мелодія гір». Відеозамальовка.
12.20 Мультфільм «Жар-птиця».
12.30 У світі хороших новин.
13.00 Від сузір'я до сузір'я.
13.20 Стара колекція.
13.40 Служба розшуку дітей.
13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 «Сніданок з «1+1».
07.02, 18.30, 19.30, 21.50, 00.00 ТСН.
07.30 Серіал «Агентство «Місячне сяйво».
08.50 Без Табу з О. Герасим'юк.
10.00—14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
15.00 Серіал «Люба, я зменшив дітей».
16.00 Серіал «Всі жінки — відьми».
17.00 Серіал «Обережно, мо-дери».
17.30 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Загін «Дельта Форс-2».

19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 Серіал «Дві долі».
21.15 Серіал «Марш Турецького-3». 1 серія.
22.20 Док.фільм «Аль-Каїда за-вдає удару у відповідь».
23.10 Серіал «Жінки у розвідці». «О. Косова». 1 серія.
00.00 ТСН.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 17.00, 18.00 Новини.
06.05 Бадьорого ранку!
06.35 Мультфільми.
07.10 Сміхопанорама.
08.20 Народна платформа.
08.25 Худ. фільм «Божевільні на стадіоні».
10.10 Серіал «Вона написала убивство».

11.05 Афера.
12.15 Серіал «Есмеральда».
13.00 «Жива природа».
13.55 Мультсеанс. «Каспер».
14.50 Серіал «Мисливець за ста-ровиною».

15.45 Серіал «Знову й знову».
16.40 N-кілометр.
16.55 Худ. фільм «Залізничний роман».
19.00 Моя сім'я.
20.00 Інформаційний канал «По-добиці».

20.30 Серіал «Росіяни у місті ян-голів».
21.40 Худ. фільм «Перехрестя».
23.35 «Подробиці». Підсумки дня.
00.00 Серіал «Страж».
00.50 Серіал «Голод-2».
01.30 Худ. фільм «Місячне сяй-во».

03.00 Великі романи ХХ ст.
03.25 Серіал «Зловісні небеса».
04.10 Серіал «Сум'яття серця».

ІСТV

05.00 Ранкова музика.
05.50 Серіал «Династія».
06.40 Служба розшуку дітей.
06.45 Триста секунд.
06.50 Мультсеріал «Зоомагазин-чик».

07.15 Мультсеріал «Справжні монстри».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.10 Триста секунд.
08.15 Каламбур.
08.45 Факти. Ранок.
09.10 Серіал «Справи Кепських».
09.45 Серіал «Сімдесят дві годи-ни».

10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.45 Серіал «У полоні пристрас-тей».

11.45 Серіал «Тропіканка».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Весілля в Ма-линівці».

14.45 Мультфільми.
15.05 Мультсеріал «Зоомагазин-чик».

15.30 Мультсеріал «Справжні монстри».
15.55 Серіал «Клеопатра 2525».
16.20 Серіал «Джек-шибайголо-ва».

16.50 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».

17.50 Серіал «Пляж. Рятувальни-ки Малібу».

18.45 Докладно з Д. Кисельо-вим.

19.15 Серіал «Комедійний квар-тет».

19.55 Худ. фільм «Привиди-вбивці».

21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.

22.10 Погода.
22.15 Худ. фільм «Чорна тиша».

00.15 Серіал «Квантовий стри-бок».

01.05 Серіал «Пляж. Рятувальни-ки Малібу».

Мовлення на Київ і об-ласть

01.55 Худ. фільм «У павутинні зла».

04.05 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».

СТБ

07.05 РанОК.
07.25 Серіал «Театральна ака-демія».
08.00 Бізнес-студія.
08.40 Ви практично здорові.
09.10 РанОК.

09.30 Імпреза.
10.00 На перший погляд. Краків.
10.25 «Вікна» у світ.
10.55 Худ.фільм «Пророцтво».
13.00 Серіал «Багаті і знаме-ниті».

14.00 «Вікна». Новини.
14.40 День ОК.
16.30 Серіал «FM та компанія».
17.00 Серіал «Театральна ака-демія».

17.40 «Вікна». Кримінал.
17.50 Серіал «Асуль-Текіла».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Серіал «Асуль-Текіла».
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 Худ.фільм «Чудовисько із озера».

21.20 «Вікна». Бізнес.
21.40 Італійський футбол. Серія «А». Огляд матчів туру.

22.50 Lottocalcio.
23.00 Бокс по-справжньому. Ук-раїнський турнір професіоналів.

23.35 Ні хвоста ні луски.
23.55 Автостиль.
00.15 «Вікна». Опівночі.
00.35 Прогноз погоди.
00.40 Серіал «Поліцейські».

02.05 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.25, 07.40, 08.15, 08.40 Підйом.

06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.50 Мультсеріал «Пригоди Джекі Чана».

08.30 Репортер.
09.00 Київський репортер.
09.05 «3х4». Найкумедніше до-машнє відео.

09.35 Принцип доміно.

11.10 Худ.фільм «Вибух із мину-лого».

13.00 Репортер.

13.15 Худ.фільм «Аеліто, не чіпляйся до чоловіків».

14.50 Мультсеріал «Картуш — ву-личний принц».

15.15 Мультсеріал «Дещо про Мімі».

15.40 Територія «Fox kids».

Мультсеріал «Деніс-мучи-тель».

16.05 Мультсеріал «Пригоди Джекі Чана».

16.30 Мультсеріал «Сейлормун».

17.00 Серіал «Баффі — винищу-вачка вампірів».

18.00 Серіал «Кобра -11».

19.00 Репортер.

19.35 Серіал «Комісар Рекс-3».

20.35 «Вікна» із Д. Нагієвим.

21.30 Худ.фільм «Прощальна га-строль «Артиста».

23.15 Репортер.

23.35 Погода.
23.40 Серіал «Західне крило».

00.45 Служба розшуку дітей.
00.55 Спецрепортер.

01.25 Серіал «Баффі — винищу-вачка вампірів».

ГРТ

07.00 Новини.

07.05 Телеканал «Доброго ран-ку».

08.00 Новини.

08.15 Телеканал «Доброго ран-ку».

09.10 Серіал «Салон краси».

10.10 Смак.

10.30 Подорожі натураліста.

11.00 Новини (із субтитрами).

11.15 Велике прання.
12.10 «Пісні нашого двору». Му-зична вистава.

13.40 «Непунті нотатки» з Д.Кри-ловим.

14.00 Новини (із субтитрами).
14.20 Худ. фільм «Біс у ребро».
15.45 «Саті». О. Образцова.

16.10 Здоров'я.
17.00 Новини.

17.30 Жарт за жартом.
18.05 Велике прання.

19.00 Чекай мене.
20.00 Час.

20.45 Хто хоче стати мільйоне-ром?

21.40 Док. серіал «Спецназ».

Панорама.
22.35 Серіал «Салон краси».

23.40 Нічний «Час».

00.05 На футболі.

00.35 «Формула влади». Прези-дент Болгарії.

01.05 Док. детектив. «Заручник любові». Справа 2002 року.

РТР

04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!

07.45 Худ.фільм «Фантом».

09.45 Вісті. Чергова частина.

10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 21.50 Вісті.

10.20 Серіал «Пуаро Агати Крісті.

Таємниці іспанської скрині».

11.20 У «Містечку».

11.30 Вісті тижня.

12.30 Вісті — Москва.

13.20 Що хоче жінка.

14.10 Серіал «Трое проти всіх».

15.15 Серіал «Прості істини».

15.45 Експертиза.

16.20 Вісті. Чергова частина.

16.50 Дорожній патруль.

17.05 Вісті — спорт.

17.20 Вісті — Москва.

17.50 Серіал «Комісар Рекс».

18.50 Вісті. Чергова частина.

19.30 Вісті — Москва.

19.50 На добраніч, малята!

19.55 Серіал «Леді мер».

20.55 Серіал «Кобра. Вантаж».

22.20 «Сталін. Деякі сторінки особистого життя».

Док.фільм. 1 серія.

23.15 «Черговий по країні».

М.Жванецький.

00.10 Футбол Росії.

НТБ

05.00 Ранок на НТБ.

08.00 Серіал «Швидка допомога-7».

09.00 Сьогодні вранці.

09.20 Телефільм «Історії мислив-ця за крокодилами».

09.45 Смачні історії.

10.00 Сьогодні.

10.05 Рослинне життя.

10.35 Ви будете сміятися!

11.05 Худ. фільм «Нестримні»

12.30 Професія — репортер.

12.50 Кримінал.

13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.

13.05 «Жіночий погляд»

О.Пушкіної.

13.35 Серіал «Вона написала убивство».

14.35 Принцип доміно.

16.00, 17.00 Сьогодні.

16.05 Серіал «Гангстерські війни». «Фатальна ко-лекція».

17.15 Увага. Розшук!

18.00 «Сьогодні» з О. Беловою.

18.40 Серіал «Таємниці слідства».

19.45 Серіал «Бандитський Пе-тербург». «Адвокат».

21.00 Країна і світ.

21.40 Серіал «Секс у великому місті».

22.20 Серіал «Таємниці слідства».

23.25 Гордон.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Одвічні істини.
09.15 Зірки, на сцену!
09.45 Дитяча лінія.

10.10 Пісні, народжені коханням.
Частина 1.

10.20 Рeгiон.

10.35 Від сузір'я до сузір'я.

11.00 Хто в домі хазяїн?

11.25 Характер.

11.50 Пісні,народжені коханням.
Частина 2.

12.00 Панорама.

12.20 Classic-прем'єр з Т.Міленіною.

12.50 Реліквії та храми України.

13.00 Футбол. Ліга чемпіонів.

Тижневий огляд.

14.00 Пісні, народжені коханням.
Частина 3.

14.10 Для тих, хто вдома.

14.25 Ток-ринг.

15.00 Новини.

15.20 Не все так погано.

15.50 Милосердя.

16.10 Новини Європи.

КДРТРК

17.00 За київським часом.

17.15 Крихітка.

17.35 Наодинці з музикою.

17.50 Музичні історії.

18.05 На своїй землі.

18.45 «Автографи» Ю.Вересоць-кого.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.

19.15 Худ. фільм «Жага життя».

20.45 Вечірня казка.

20.50 Лотерея «Суперлото», «Ке-но».

21.00 Новини.

21.45 Авторський проект Оксани Марченко «Імена».

22.30 У світі хороших новин.

22.50 Служба розшуку дітей.

23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.25 Асоціація професійних видів єдиноборств пред-ставляє.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.00 Прописи.

10.20 Естрадна прем'єр-ліга.

10.50 Телефільм «Полум'я і пісня».

11.15 Чітко і ясно.

11.45 Пенсійна реформа.

12.15 Концерт О. Василенка до Дня 8 Березня.

13.30 Людина і закон.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Побачення наосліп.

07.50 Серіал «Жіноча логіка».

08.55 Серіал «Менти-4».

10.00—14.00 Програми УТ-2.

14.00 Дісней. Мультфільм «Гуфі та його команда».

14.30 Дісней. Мультфільм «Руса-лонька».

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Служба розшуку дітей.
09.50 Серіал «Маленькі Ейнштейни».

10.30 Серіал «Академія танцю».
11.00 Новини.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»

11.10 Прем'єра. Літературні портрети. Олександр Сизоненко. Спомин про Андрія Малишка.

11.40 Співає Ніна Матвієнко.
11.50 «Я всіх люблю». Сповідь Наталі Наум.

12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 Серіал «Сімнадцять миттєвостей весни».
13.35 Служба розшуку дітей.
13.40 Закон є закон.
15.00 Новини.

15.10 Для тих, хто вдома.
ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНИЙ КАНАЛ «СТУДІЯ «5»
15.35 Серіал «Академія танцю».
16.25 Надвечір'я.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Конкурент.
17.40 Приймальня столичної влади.
18.10 Шлях до успіху.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 Фаза.
19.25 Діловий світ.
19.35 Саме той.
20.00 Серіал «Батько мимоволі».
20.50 Вечірня казка.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.30 Ситуація.
21.40 Світ спорту.
21.55 Питання дня.
22.00 Щоденник сесії Верховної Ради України.
22.30 Бути жінкою.
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.25 Служба розшуку дітей.
01.30 Худ. фільм «Сила ревнощів».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Щоденник сесії Верховної Ради України.
10.45 Подорож у дитинство. ОСВІТНІЙ КАНАЛ
11.10 Цей день в історії.
11.15 «Бачу землю». Есе В. Скуратівського. Солоспіви України. С. Крушельницька.

11.30 Освітнянські новини.
11.45 «Цей таємничий світ».
12.15 Хто в домі хазяїн?
12.45 Право.
13.20 Абетка безпеки.
13.30 Служба розшуку дітей.
13.35 Мультфільм.
13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 «Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 17.50, 19.30, 22.30, 23.40 ТСН.
07.30 Серіал «Жіноча логіка».
09.00 Серіал «Марш Турецького-3».
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Пристрасті по-італійськи».

15.00 Серіал «Люба, я зменшив дітей».
15.55 Серіал «Всі жінки — відьми».
16.50 Серіал «Обережно, модерн».
17.20 Серіал «Дві долі».
18.25 Серіал «Жіноча логіка». 4 серія.
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 Серіал «Менти-4». 1 серія.
21.15 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Тельма і Луїза».
23.40 ТСН.
00.00 «Аргумент кіно» представляє. Худ.фільм «Снігове чуття Сміли».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 17.00, 18.00 Новини.
06.05 Караоке на майдані.
06.30 Академія сміху.
07.10 Великі драми ХХ ст.
07.40 Мультфільми.
08.20 КВН.
09.20 Серіал «Вона написала убивство».
10.15 Інтелект-шоу LG-Еврика.
11.05 Серіал «Злодійка-2».
12.15 Серіал «Есмеральда».
13.05 Програма «Все для тебе».
13.35 Мультсеанс. «Каспер».
14.20 Серіал «Мисливець за старовиною».
15.15 Серіал «Знову і знову».
16.05 Серіал «Право на захист».
17.10 Серіал «Ізабелла».
18.05 Камера сміху.
18.30 Афера.
19.20 Справжній детектив. «Привид терору».
20.00 Інформаційний канал «Подобийці».
20.30 Сольний концерт М. Галкіна.
22.00 Худ.фільм «Стриптиз».
00.05 Худ.фільм «Сік жука».
01.40 Королівські таємниці.
02.20 Худ. фільм «Любовне життя».
03.50 Великі романи ХХ ст.
04.15 Худ.фільм «Чарівний браслет».

ІСТV

05.00 Ранкова музика.
05.50 Серіал «Династія».
06.40 Служба розшуку дітей.
06.45 Триста секунд.
06.50 Мультсеріал «Зоомагазинчик».
07.15 Мультсеріал «Справжні монстри».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.10 Триста секунд.
08.15 Каламбур.
08.45 Факти. Ранок.
09.10 Серіал «Справи Кепських».
09.45 Серіал «Квантовий стрибок».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.35 Худ. фільм «Повний кавардак».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Гадюка».
14.45 Мультфільми.
15.05 Мультсеріал «Зоомагазинчик».
15.30 Мультсеріал «Справжні монстри».
15.55 Серіал «Клеопатра 2525».
16.20 Серіал «Джек-шибайголова».
16.50 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
17.50 Серіал «Пляж. Рятувальники Малібу».
18.45 Докладно з Д. Кисельовим.
19.15 Худ. фільм «Друге прибуття».
21.00 Каламбур.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.

22.10 Погода.
22.15 Худ. фільм «Щупальці».
00.10 Сторінками тележурналу «Плейбой».
00.45 Худ. фільм «Сирени». Мовлення на Київ і область
02.25 Худ. фільм «Залежність».
04.00 Мультфільми для дорослих.

СТБ

07.00 «Вікна». Опівночі.
07.25 Серіал «Театральна академія».
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.30 Серіал «FM та компанія».
09.00 «Вікна». Столиця.
09.20 РанОК.
09.40 Серіал «Поліцейські».
11.20 Худ.фільм «Пригоди в раю».
13.00 Серіал «Багаті і знамениті».
14.00 «Вікна». Новини.
14.40 День ОК.
16.00 Цілком таємно.
17.00 Серіал «Театральна академія».
17.40 «Вікна». Кримінал.
17.50 Серіал «Асуль-Текіла».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Серіал «Асуль-Текіла».
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 Час «К».
20.05 Худ.фільм «Містер Ревенюші».
22.05 Худ.фільм «Форс-мажор».
00.05 Прогноз погоди.
00.10 «Вікна». Опівночі.
00.30 «Екстремальні ситуації» з М. Фоменком.
01.20 Худ.фільм «Директорія смерті».
02.05 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.25, 07.40, 08.15, 08.40 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.50 Мультсеріал «Пригоди Джекі Чана».
08.30 Репортер.
09.00 Київський репортер.
09.05 Серіал «Кобра-11».
10.00 Принцип доміно.
11.10 Худ.фільм «Міс Діамант».
13.00 Репортер.
13.15 «Вікна» із Д. Нагієвим.
14.05 Серіал «Дикий янгол. Повернення».
15.00 Мультсеріал «Картуш — вуличний принц».
15.25 Мультсеріал «Дещо про Мімі».
15.45 Територія «Fox kids».
Мультсеріал «Деніс-мучитель».

16.10 Мультсеріал «Пригоди Джекі Чана».
16.35 Мультсеріал «Сейлормун».
17.05 Серіал «Баффі — винищувачка вампірів-2».
18.00 Серіал «Кобра-11».
19.00 Репортер.
19.30 Один за всіх.
20.20 Худ.фільм «Любов і голу-би».
22.20 Кунсткамера.
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.40 Зона ночі.
00.10 Серіал «Щоденник червоного черевичка».
00.55 Служба розшуку дітей.
01.00 Зона ночі.
01.05 Худ.фільм «Убивство біля воріт пекла».
02.45 Зона ночі.
02.50 Серіал «Баффі — винищувачка вампірів».
03.35 Зона ночі.
03.40 Кунсткамера.
04.25 Серіал «Щоденник червоного черевичка».
04.55 Серіал «Кобра-11».
05.40 Зона ночі.
05.45 Худ.фільм «Убивство біля воріт пекла».

07.15 Мультфільм.
07.25 Мультсеріал «Сейлормун».

ГРТ

07.00 Новини.
07.05 Телеканал «Доброго ранку».
08.00 Новини.
08.15 Телеканал «Доброго ранку».
09.20 Дог-шоу.
10.05 Серіал «Земля любові, земля надії».
11.00 Новини (із субтитрами).
11.15 Велике прання.
12.10 VRS-камера.
12.40 Самі з вусами.
13.10 Доки всі вдома.
14.00 Новини (із субтитрами).
14.20 Худ. фільм «Летюча миша». 1 і 2 серії.

16.40 «Єралаш».
17.00 Новини.
17.30 «Королі сміху». Леонід Єнгібаров.
18.05 Велике прання.
19.00 Серіал «Земля любові, земля надії».
20.00 Час.
20.35 Поле чудес.
21.40 Знай наших!
22.30 Гумористичний концерт.
00.25 Худ. фільм «Хлопці поруч з тобою».

01.55 Док.детектив «Дуель на Північному Клондайку».
Справа 2000 року.

РТР

04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Серіал «Леді мер».
08.40 Серіал «Кобра. Заморожений транзит».
09.40 Вісті. Чергова частина.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Вісті.
10.20 У пошуках пригод.
11.20 Серіал «Титани».
12.15 Експертиза.
12.30 Мусульмани.
12.45 Вісті — Москва.
13.20 Моя сім'я.
14.15 Кімната сміху.
15.15 Серіал «Прості істини».
15.45 Експертиза.
16.20 Сам собі режисер.
17.20 Вісті — Москва.
17.50 Аншлаг.
18.50 Вісті. Чергова частина.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 На добраніч, малята!
19.55 Бенефіс Ігоря Миколаєва.
23.30 Худ.фільм «Місто янголів».
01.45 Дорожній патруль.

НТБ

05.00 Ранок на НТБ.
08.00 Серіал «Швидка допомога-7».
09.00 Сьогодні вранці.
09.25 Док.серіал «Злочин і покарання».
10.00 Сьогодні.
10.05 Шоу Олени Степаненко.
11.05 Серіал «Вічний поклик». 4 серія.
12.25 Професія — репортер.
12.45 Кримінал.
13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.
13.05 Без рецепта.
13.35 Серіал «Вона написала убивство».
14.35 Принцип доміно.
16.00, 17.00 Сьогодні.
16.10 Серіал «Бандитський Петербург».
17.20 Команда.ru.
18.00 «Сьогодні» з О. Беловою.
18.35 Свобода слова.
19.55 Худ. фільм «Живи і дай померти іншим».
22.15 Усе відразу!
22.50 Худ. фільм «Вхід і вихід».
00.30 Серіал «Доктор».
01.35 Ніч.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Серіал «Маленькі Ейнштейни».

10.30 Серіал «Академія танцю».
11.00 Новини.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»

11.10 Прем'єра. «Роздуми біля афіші». Культурно-мистецький тиждень України.
11.40 Прем'єра. «Зодчий». Телеальманах.

12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 Серіал «Сімнадцять миттєвостей весни».
13.35 Абетка безпеки.
13.40 Закон є закон.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНИЙ КАНАЛ «СТУДІЯ «5»
15.35 Серіал «Академія танцю».
16.35 Резонанс.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Шлягер представляє.
17.30 Домашній доктор.
17.55 Світ авіації і туризму.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 Казна держави.
19.30 Діловий світ.
19.40 Саме той.
20.00 Серіал «Батько мимоволі».
20.50 Вечірня казка.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.20 Ситуація.
21.40 Світ спорту.
21.55 Питання дня.
22.00 Щоденник сесії Верховної Ради України.
22.30 Прем'єра короткометражного худ. фільму «Янголи Рафаеля».
23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.25 Худ. фільм «Майже смішна історія». 1 серія.
02.35 Фестиваль «Рок-екзистенція». Частина 3.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Мультфільм на замовлення.
10.45 Дитяча лінія. ОСВІТНІЙ КАНАЛ
11.10 Цей день в історії.
11.12 Французька година. Урок французької мови №22, на-ук.-пол.фільм, новини.
11.55 «Кобзар» в ілюстраціях В. Гарбуза.
12.20 Крок до зірок.
12.55 Перехрестя.
13.30 Служба розшуку дітей.
13.40 Мультфільм.
13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 «Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 17.50, 19.30, 21.45, 00.10 ТСН.
07.30 Серіал «Утікач».
09.00 Серіал «Марш Турецького-3». 1 серія.
10.00—14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
15.00 Серіал «Люба, я зменшив дітей».
15.55 Серіал «Всі жінки — відьми».
16.50 Серіал «Обережно, модерн».
17.25 Серіал «Дві долі».
18.25 Серіал «Жіноча логіка». 1 серія.

19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 Серіал «Дві долі».
21.15 Серіал «Марш Турецького-3». 2 серія.
22.20 Подвійний доказ. «Ук-раїнська жінка».
23.20 Серіал «Жінки у розвідці».
«3. Батраєва». 2 серія.

00.10 ТСН.
00.30 Служба розшуку дітей.
00.35 Остання барикада.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00, 07.00, 08.00, 09.00,12.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 Новини.
06.05 Мелорама.
06.35 Всесвітня історія в Гусаках.
07.10 Призрак терору.
07.40 Мультфільм.
08.20 Народна платформа.
08.25 Моя сім'я.
09.25 Серіал «Вона написала убивство».
10.20 Сім'я від А до Я.
10.50 Уроки гарної поведінки.
11.05 Мультфільм.
11.20 Уїк-енд.
12.15 Серіал «Есмеральда».
13.00 Планета тварин.
13.55 Мультсеанс. «Каспер».
14.15 Серіал «Мисливець за старовиною».
15.10 Серіал «Знову й знову».
16.00 Серіал «Росіяни у Місті Янголів».
17.10 Серіал «Ізабелла».
18.05 Серіал «Злодійка-2».
19.00 Велике прання.
20.00 Інформаційний канал «Подобийці».
20.30 Серіал «Право на захист».
21.30 Худ. фільм «Жіноча власність».
23.25 «Подобийці». Підсумки дня.
23.50 Серіал «Страж».
00.40 Серіал «Голод-2».
01.20 Худ. фільм «Нічого, крім правди».
03.25 Серіал «Зловісні небеса».
04.10 Серіал «Сум'яття серця».

ІСТV

05.00 Ранкова музика.
05.55 Серіал «Династія».
06.45 Триста секунд.
06.50 Мультсеріал «Зоомагазинчик».
07.15 Мультсеріал «Справжні монстри».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.10 Триста секунд.
08.15 Серіал «Комедійний квартет».
08.45 Факти. Ранок.
09.10 Серіал «Справи Кепських».
09.45 Серіал «Квантовий стрибок».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.45 Серіал «У полоні пристрас-тей».
11.45 Серіал «Тропіканка».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Привиди-воївці».
14.40 Мультфільми.
15.05 Мультсеріал «Зоомагазинчик».
15.30 Мультсеріал «Справжні монстри».
15.55 Серіал «Клеопатра 2525».
16.20 Серіал «Джек-шибайголова».
16.50 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
17.50 Серіал «Пляж. Рятувальники Малібу».
18.45 Докладно з Д. Кисельовим.
19.15 Худ. фільм «Кривавий політ».
21.00 Кримінальні історії.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.
22.10 Погода.

22.15 Худ. фільм «У павутинні зла».
00.10 Серіал «Квантовий стрибок».
01.00 Серіал «Пляж. Рятувальники Малібу». Мовлення на Київ і область
01.50 Худ. фільм «Гримучі змії».
04.05 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».

СТБ

07.00 «Вікна». Опівночі.
07.25 Серіал «Театральна академія».
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.30 Серіал «FM та компанія».
09.00 «Вікна». Столиця.
09.20 РанОК.
09.40 Серіал «Поліцейські».
11.25 Живе кіно.
11.45 Експансія.
12.05 «Вікна». Спорт.
12.35 Час «К».
13.00 Серіал «Багаті і знамениті».
14.00 «Вікна». Новини.
14.40 День ОК.
16.30 Серіал «FM та компанія».
17.00 Серіал «Театральна академія».
17.40 «Вікна». Кримінал.
17.50 Серіал «Асуль-Текіла».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Серіал «Асуль-Текіла».
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 Худ.фільм «Скелети в шафі».
21.20 «Вікна». Бізнес.
21.40 Худ.фільм «Пси, що сплять».
23.40 «Вікна». Опівночі.
00.00 Прогноз погоди.
00.05 Серіал «Поліцейські».
01.30 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.25, 07.40, 08.15, 08.40 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.50 Мультсеріал «Пригоди Джекі Чана».
08.30 Репортер.
09.00 Київський репортер.
09.05 Серіал «Кобра -11».
10.00 Принцип доміно.
11.25 Худ.фільм «Прощальна гастроль «Артиста»».
13.00 Репортер.
13.15 «Вікна» із Д. Нагієвим.
14.05 Серіал «Дикий янгол. Повернення».
15.00 Мультсеріал «Картуш — вуличний принц».
15.25 Мультсеріал «Дещо про Мімі».
15.45 Територія «Fox kids».
Мультсеріал «Деніс-мучитель».
16.10 Мультсеріал «Пригоди Джекі Чана».
16.35 Мультсеріал «Сейлормун».
17.05 Серіал «Баффі — винищувачка вампірів».
18.00 Серіал «Кобра-11».
19.00 Репортер.
19.30 Серіал «Комісар Рекс-3».
20.30 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.30 Худ.фільм «Моя дівчинка-2».
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.40 Зона ночі.
23.45 Худ.фільм «Кікбоксер-2».
01.25 Зона ночі.
01.45 Серіал «Баффі — винищувачка вампірів».
02.35 Зона ночі.
02.40 Принцип доміно.
03.40 Зона ночі.
03.45 Худ.фільм «Кікбоксер-2».
05.05 Зона ночі.
05.10 Серіал «Дикий янгол. Повернення».
06.00 Мультсеріал «Сейлормун».

ГРТ

07.00 Новини.
07.05 Телеканал «Доброго ранку».

08.00 Новини.
08.15 Телеканал «Доброго ранку».
09.10 Серіал «Салон краси».
10.10 Серіал «Земля любові, земля надії».
11.00 Новини (із субтитрами).
11.15 Велике прання.
12.10 Хто хоче стати мільйонером?
13.05 Чекай мене.
14.00 Новини (із субтитрами).
14.20 Худ. фільм «Перший тролейбус».
15.55 Худ. фільм «Підозра».
17.00 Новини.
17.30 «Кумири». С.Карпінська. Столиця.
18.05 Велике прання.
19.05 Серіал «Земля любові, земля надії».
20.00 Час.
20.40 Останній герой-3.
21.40 Незалежне розслідування.
22.30 Серіал «Салон краси».
23.40 Нічний «Час».
00.05 «Великі містифікації». Ко-нан Дойль.
00.30 Апологія.

РТР

04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Серіал «Леді мер».
08.40 Серіал «Кобра. Вантаж».
09.40 Вісті. Чергова частина.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 21.50 Вісті.
10.20 Серіал «Пуаро Агати Крісті. Загублена шахта».
11.20 Серіал «Титани».
12.15 Експертиза.
12.30 Колосальне господарство.
12.45 Вісті — Москва.
13.20 Що хоче жінка.
14.10 Серіал «Троє проти всіх».
15.15 Серіал «Прості істини».
15.45 Експертиза.
16.20 Вісті. Чергова частина.
16.50 Дорожній патруль.
17.05 Вісті — спорт.
17.20 Вісті — Москва.
17.50 Серіал «Комісар Рекс».
18.50 Вісті. Чергова частина.
19.30 Вісті — Москва.
19.50 На добраніч, малята!
19.55 Серіал «Леді мер».
20.55 Серіал «Кобра. Вантаж».
22.20 «Сталін. Деякі сторінки особистого життя».
Док.фільм 2 серія.
23.15 Худ.фільм «Четвертий ан-гел».

01.10 Дорожній патруль.
НТБ
05.00 Ранок на НТБ.
08.00 Серіал «Швидка допомога-7».
09.00 Сьогодні вранці.
09.25 Команда.ru.
10.00 Сьогодні.
10.05 Кулінарний поєдинок.<

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Серіал «Маленькі Ейнштейни».

10.15 Служба розшуку дітей.
10.25 Серіал «Академія танцю».

11.00 Новини.
УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»

11.10 Док. фільм «І на тім рушничкові».

11.55 Прем'єра. «Лагідне серце «Подільського тигра».

12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 Абетка безпеки.
12.30 Серіал «Сімнадцять миттєвостей весни».

13.40 Закон є закон.

15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНИЙ КАНАЛ «СТУДІЯ «5»

15.35 Серіал «Академія танцю».

16.35 Музичний калейдоскоп.

16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.

17.15 Естафета.

17.30 Шлягер представляє.

17.55 Люди і долі.

18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.

19.10 Експосвіт.

19.25 Діловий світ.

19.30 Саме той.

19.50 Серіал «Батько мимоволі».

20.40 Щоденник сесії Верховної Ради України.

20.50 Лотерея «Суперлото», «Кено».

21.00 Новини.

21.30 Ситуація.

21.40 Благодійний проект «Цегірке слово свобода...».

22.25 Світ спорту.

22.40 Питання дня.

23.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.25 Японська осінь в Україні.

Частина 1.

01.55 Худ. фільм «Майже смішна історія». 2 серія.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Щоденник сесії Верховної Ради України.

ОСВІТНІЙ КАНАЛ

10.50 Цей день в історії.

10.55 «Грані пізнання». Соціоніка голоду.

11.15 «Історія однієї картини». Про викуп Т.Г. Шевченка з неволі.

11.30 Хроніка ХХ століття. М. Руденко.

11.55 Казна держави.

12.15 Сільський час.

13.05 Служба розшуку дітей.

13.10 Ситуація.

13.20 Телефортуна.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 «Сніданок з «1+1».

07.02, 08.35, 17.50, 19.30, 21.45, 00.00 ТСН.

07.30 Серіал «Жіноча логіка».

1 серія.

09.00 Серіал «Марш Турецького-3». 2 серія.

10.00-14.00 Програми УТ-2.

14.00 Серіал «Пристрасті по-італійськи».

15.00 Серіал «Люба, я зменшив дітей».

15.55 Серіал «Всі жінки — відьми».

16.50 Серіал «Обережно, мо-дерн».

17.25 Серіал «Дві долі».

18.25 Серіал «Жіноча логіка».

2 серія.

19.30 ТСН.

20.00 ТСН. Проспарт.

20.10 Серіал «Дві долі».

21.15 Серіал «Марш Турецького-3». 3 серія.

22.25 Без Табу з О. Герасим'юк.

23.15 Серіал «Жінки у розвідці».

«М. Кіріна». 3 серія.

00.00 ТСН.

00.20 Служба розшуку дітей.

00.25 Остання барикада.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 17.00, 18.00

Новини.

06.05 Хто крайній?

06.30 Джентльмен-шоу.

07.10 Великі драми ХХ ст.

07.40 Мультфільм.

08.20 Народна платформа.

08.25 Худ. фільм «Жіноча власність».

10.15 Серіал «Вона написала убивство».

11.05 Серіал «Злодійка-2».

12.15 Серіал «Есмеральда».

13.00 Планета тварин.

13.50 Мультсеанс. «Каспер».

14.20 Серіал «Мисливець за ста-

ровиною».

15.15 Серіал «Знову й знову».

16.05 Серіал «Право на захист».

17.10 Серіал «Ізабелла».

18.05 Серіал «Злодійка-2».

19.00 Велике прання.

20.00 Інформаційний канал «По-

добиці».

20.30 Серіал «Право на захист».

21.30 Худ. фільм «Клуб невдач».

23.40 «Подобиці». Підсумки дня.

00.05 Серіал «Страж».

00.55 Серіал «Голод-2».

01.35 Худ. фільм «Людина в не-

безпеці».

03.15 Великі романи ХХ ст.

03.40 Серіал «Зловісні небеса».

04.25 Серіал «Сум'яття серця».

ІСТV

05.00 Ранкова музика.

05.50 Серіал «Династія».

06.40 Служба розшуку дітей.

06.45 Триста секунд.

06.50 Мультсеріал «Зоомагазин-

чик».

07.15 Мультсеріал «Справжні

монстри».

07.45 Факти. Ранок.

07.55 Ділові факти.

08.10 Триста секунд.

08.15 Кримінальні історії.

08.45 Факти. Ранок.

09.10 Серіал «Справи Кепських».

09.45 Серіал «Квантовий стри-

бок».

10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00,

18.00 Факти. Гарячі новини.

10.45 Серіал «У полоні пристрас-

тей».

07.45 Факти. Ранок.

07.55 Ділові факти.

08.10 Триста секунд.

08.15 Кримінальні історії.

08.45 Факти. Ранок.

09.10 Серіал «Справи Кепських».

09.45 Серіал «Квантовий стри-

бок».

21.45 Факти. Підсумок дня.

22.05 Спорт.

22.10 Погода.

22.15 Худ. фільм «Гримучі змії».

00.10 Серіал «Квантовий стри-

бок».

01.05 Серіал «Пляж. Рятувальни-

ки Малібу».

Мовлення на Київ і область

01.50 Худ. фільм «Жертвоприне-

сення».

04.05 Серіал «Під сонцем Сен-

Тропе-2».

СТБ

16.30 Серіал «FM та компанія».

17.00 Серіал «Театральна ака-

демія».

17.40 «Вікна». Кримінал.

17.50 Серіал «Асуль-Текіла».

18.15 «Вікна». Столиця.

18.25 Серіал «Асуль-Текіла».

19.00 «Вікна». Новини.

19.35 Худ.фільм «Темна вода».

21.20 «Вікна». Бізнес.

21.40 Худ.фільм «Дитина до лис-

топада».

23.35 «Вікна». Опівночі.

23.55 Прогноз погоди.

00.00 Серіал «Поліцейські».

01.30 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.25, 07.40, 08.15,

08.40 Підйом.

06.30 Репортер.

06.55 Телепузики.

07.30 Репортер-бізнес.

07.50 Мультсеріал «Пригоди

Джекі Чана».

08.30 Репортер.

09.00 Київський репортер.

09.05 Серіал «Кобра-11».

10.00 Принцип доміно.

11.15 Худ.фільм «Моя дівчинка-

2».

13.00 Репортер.

13.15 «Вікна» із Д. Нагієвим.

14.05 Серіал «Дикий янгол. По-

вернення».

15.00 Мультсеріал «Картуш — ву-

личний принц».

15.25 Мультсеріал «Дещо про

Mimi».

15.45 Територія «Fox kids».

Мультсеріал «Деніс-мучи-

тель».

16.10 Мультсеріал «Пригоди

Джекі Чана».

16.35 Мультсеріал «Сейлормун».

17.05 Серіал «Баффі — винищу-

вачка вампірів».

18.00 Серіал «Кобра -11».

19.00 Репортер.

19.30 Серіал «Комісар Рекс-3».

20.30 «Вікна» із Д. Нагієвим.

21.30 Худ.фільм «Дитина Джекі».

23.15 Репортер.

23.35 Погода.

23.40 Зона ночі.

23.45 Худ.фільм «Нічна прогулян-

ка».

01.30 Служба розшуку дітей.

01.35 Зона ночі.

01.55 Серіал «Баффі — винищу-

вачка вампірів».

02.45 Зона ночі.

02.50 «Вікна» із Д. Нагієвим.

03.30 Зона ночі.

03.35 Худ.фільм «Нічна прогулян-

ка».

05.00 Зона ночі.

05.05 Мультфільм.

05.15 Серіал «Дикий янгол. По-

вернення».

05.55 Мультсеріал «Сейлормун».

ГРТ

07.00 Новини.

07.05 Телеканал «Доброго ран-

ку».

08.00 Новини.

08.15 Телеканал «Доброго ран-

ку».

09.05 Серіал «Салон краси».

10.05 Серіал «Земля любові,

земля надії».

11.00 Новини (із субтитрами).

11.15 Велике прання.

12.10 «Таємниці забутих пере-

мог». «Засекречений ре-

корд».

12.40 «Кумири». С. Карпінська.

13.10 Незалежне розслідування.

14.00 Новини (із субтитрами).

14.20 Худ. фільм «Заповіт

Сталіна».

15.55 Худ. фільм «Підозра».

17.00 Новини.

17.30 Сміхопанорама.

18.05 Велике прання.

19.05 Серіал «Земля любові,

земля надії».

20.00 Час.

20.40 Велика прем'єра. Шоу

Світлани Сорокіної.

21.45 Кремль-9. Свідки останнь-

ого дня.

22.35 Серіал «Салон краси».

23.40 Нічний «Час».

00.05 «Сканер».

00.35 Російський екстрим.

01.00 Апологія.

РТР

04.45 — 07.45 Доброго ранку,

Росіє!

07.45 Серіал «Леді мер».

08.40 Серіал «Кобра. Вантаж».

09.40 Вісті. Чергова частина.

10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 21.50

Вісті.

10.20 Серіал «Пуаро Агати Крісті.

Льон інвестиції любить

НАМІРИ

(Початок на 1-й стор.).

Про основну мету поїздки можна судити з того, що налагоджували ділові контакти і директор асоціації льонарів Житомирщини та керівник Брусилівського району, в якому ця галузь відроджується особливо інтенсивно. Підсумок переговорів обнадійливий: провінція готова вкласти у спільний проект п'ять мільйонів доларів. Китайцям потрібен льон, а нашому селу — гроші, щоб відродити льонарство.

Аксіома бізнесу: перш ніж заробити гроші, їх треба мати, щоб уміло вкласти. Це добре видно на прикладі агрофірми «Брусилів». Наприкінці минулого року тут відкрили власний цех з переробки трести на волокно. До того на околиці селища роками світило голими ребрами приміщення недобудованої автобазы. Тепер лінія працює у дві зміни. А кожне нове робоче місце на вагу золота: після аварії на ЧАЕС сюди масово переселяли людей з уражених територій, але навіть швейної фабрики досі не добудували, тож рівень безробіття дуже високий.

— Починали зі 100 гектарів, — згадує керівник агрофірми Сергій Вареник. — Як на перший раз, урожай видався непоганий. У 2001 році замахнулися на 400 гектарів. Скептики казали: ви

посієте, обробите, але зі стелищ не піднімете. А ми підняли...

Торік вийшло більш як тонна волокна з гектара. Боротися за такий урожай колись закликали шапки на перших сторінках газет. Кінцевий підсумок: із заготовлених в області 11 тисяч тонн трести на агрофірму «Брусилів» припадає півтори тисячі тонн.

Ще позаторік це сільгосппідприємство зіткнулося з проблемою доставки трести на льонозавод: не вистачало машин. Та й пальне дороге. Стали рахувати. З'ясувалося, що за п'ять років власний льонозавод окупиться, і не треба буде за півсотні кілометрів тресту возити. Ще один аргумент Сергія Вареника такий:

— У районі «дихають» п'ять-шість господарств. А решта? Восени, коли прийшов час повертати

кредити, за тонну жита давали всього 150 гривень. Яка економіка таке витримає? Вихід один — братися за вирощування льону, бо за старанного догляду він дає значно більші грошові надходження. До нас вони зможуть тресту і кінцями доставити, а на трасу Київ—Житомир, щоб довести до Коростишівського льонозаводу, підводою не вийдеш.

Парадокс у тому, що у Брусиліві створюють власний льонозавод тоді, як з наявних в області тринадцяти працює лише кожен другий. Надто мало льону сіють тепер на Житомирщині. А хіба може бути рентабельним підприємство, яке працює всього кілька тижнів на рік? Коли будували заводи, довгунцем засівали майже 40 тисяч гектарів, торік — 8,3 тисячі, хоч льон сьогодні — культура вигідна. В цьому не сумніваються і в Коростишівському районі, куди також прийшли інвестори. Переконливі підрахунки навів голова обласної ради Архип Войтенко. Володарсько-Волинський льонозавод, очолюваний депутатом облради Василем Прос-

Фото Валерія ІНОУТА.

тиченком, щоб бути з сировиною, засіяв 88 гектарів. Як дотації підприємство отримало 6431 гривню. А в кінцевому підсумку вийшло, що кожен гектар приніс 970 гривень чистого прибутку. Якою мала бути врожайність жита, щоб одержати стільки само?!

Та водночас є господарства, яким довгунець приніс тільки збитки. Чому? Бо не візьмеш льон голими руками. Потрібна техніка, а ще

—пальне, добрива, засоби захисту. Чимало господарств області і раді б не зациклюватися на зерні і травах, та вже навчені: без відповідної матеріально-технічної бази можна тільки в халепу вскочити. Тому діють за принципом: краще не ризикувати, то й збитки менші будуть. Вистояли передусім ті льонозаводи, які брали в оренду землю й самі для себе сировину вирощували. А вітчизняних ін-

весторів ще надто мало, щоб підняти льонарство в усіх районах. Особливо ж там, де не знайшлося справжнього господаря, який і в найгірші для села часи був переконаний: поліське село без льону —то бідне село. Тепер сподіваємося на китайські інвестиції.

Олексій КАВУН.

Житомирська область. На знімку: сортувальниці з «поліським шовком».

«Я — бізнесмен». Так охарактеризував себе, прийшовши до редакції, Ярослав КОЖУШКО. А потім додав: «Середній». Початковий капітал заробив на купівлі-продажу: у середині 90-х здійснював поставку матеріально-технічних ресурсів. Потім купив на вторинному ринку акцій двох цукроварень —Новобиківської на Чернігівщині та Узинської на Київщині, став їх співвласником, а акціонери обрали головою наглядової ради цих заводів.

Вважає, що не можна усіх підприємців називати однаково — «комерційні структури» і винуватити їх у бідах. Як і боготворити потужні компанії з повним виробничим та сервісним циклом «від поля до прилавка». Не варто вдаватися до крайнощів, мовляв, усіх нагодую сільський дядько з 15 соток городу, чи вести старі розмови про переваги потужного бізнесу над дрібним. Насправді, потрібні усі.

«Дивіться, — він узяв зі стола порожню склянку. — Не можна сюди щільно вкласти шматки цукру, хоч би як хто старався. Та досить сипонуту цукру-піску — і склянка заповниться без порожнин. Отак і в бізнесі. І

не треба протиставляти великі дрібним. Великому капіталу, звісно, легше відстоювати свої інтереси, нав'язувати свої правила гри. Але він у меншості. І щоб не довелося захищатися від більшості, потужному бізнесу варто проникатися інтересами людей, за допомогою яких він робить гроші. Не відкуповуватися традиційними пожертвуваннями (хоча і це потрібно!) на церкву чи комп'ютерний клас. А створювати робочі місця, щоб люди власні перспективи пов'язували з успіхом чийогось приватного бізнесу. Не реконструювати завод біля села, залишивши десятків працюючих, а й подумати, яке виробництво

створити для звільнених, тоді не крастимуть, не палитимуть... Одне слово, робити треба так, щоб село було зацікавлене в наявності великого бізнесу. А останньому не можна ігнорувати середняків, йти по трупах».

На його думку, в солодкій галузі відбулося багато позитивних змін:

— Донедавна кожен цукровий завод, який не мав дійового керівника, потихеньку вмирав. Тепер підприємства приватизовані й більшість власників орієнтуються не на хвилинну вигоду, а працюють на перспективу. Останнім часом у галузь приходять економісти, юристи, які намагаються економічно підтягнути заводи, захистити їх від непорядних поставальників, які вимивали обігові кошти. Бо саме поставальники, застосовуючи непрозорі схеми, отримували значні обсяги цукру, причому кожен кілограм солодкого піску їм обходився удвічі—утричі дешевше, ніж заводу. Потім недорочий цукор обвалював ринок, а цукроварні вимушені були реалізувати свій нижче собівартості.

Тримаємося золотой середини, — продовжує розмірковувати над бізнесовими справами Ярослав Кожушко. — В Узині торік спрацювали краще. Передусім тому, що там з товаровиробниками склалися партнерські стосунки. Завод переробив торік 126 тисяч тонн буряків. Потужність — 1800 тонн за добу. На Новобиківському заводі ситуація дещо гірша. Сільгоспвиробникам там, у Бобровицькому районі Чернігівської області, економічно важко виростити буряки без допомоги підприємства — потрібні фінансові ресурси. Тож ми навесні уклали угоди про співпрацю на 90 тисяч тонн буряків. А вдалося залучити лише 40 тисяч тонн. Решта потра-

пила на інші цукроварні, схоже, там восени запропонували вигідніші умови. А те, що Новобиківський завод авансував виробництво коренів, забулося. Звісно, можна з невиконаними контрактами звернутися до суду — керівники господарств брали на себе певні зобов'язання, якусь відповідальність несуть. Але робити цього не будемо, бо розуміємо, селянину тяжко

Інформація до роздумів

Двадцять одну цукроварню з 192 наявних вже закрито й демонтовано. Схоже, ще кілька десятків буде виведено з експлуатації нинішнього року. Адже торік буряки переробляли лише 128 заводів. З них 26 зупинилися через брак сировини. А прибутки від своєї діяльності за результатами сезону-2002, повідомляють в асоціації «Укрцукор», отримали два десятки підприємств. Сировинні зони заводів практично зруйновано, різко погіршилося соціально-економічне становище працівників галузі, процвітає безробіття. Підприємства здебільшого працювали 15—40 діб замість 90.

— сподіватимемося на подальшу співпрацю.

Ситуація, що лише кожен шостий цукрозавод закінчив сезон переробки з прибутками, склалася передусім тому, що іншим просто не вистачило буряків. Попит на сировину значний — працюючим підприємствам її катастрофічно не вистачає. Тому господарства, які зробили ставку на корені, отримали чи не найбільший прибуток. Там, де взяли по 300 центнерів буряків з гектара, отримали з кожного десь по 2 тисячі гривень. Тобто більше, ніж дала пшениця і навіть традиційно прибуткове насіння соняшнику. Мають разом з тим жом, мелясу для тваринництва.

Новобиківський завод за підсумками сезону залишився у «мінусі». Але це не означає, що цукроваріння —збиткова справа, в яку не варто вкладати кошти. Маємо від'ємну рентабельність тільки тому, що не змогли залучити на свої

лав свої аргументи, чому Україна цьогогоріч має відкрити кордони для заведення цукру-сирцю на пільгових умовах:

— Навколо цього питання точиться багато дискусій. Значних запасів солодкого піску на ринку немає — вироблено його усього 1,4 млн. тонн. Перехідні запаси — нібито 500 тисяч тонн було на 1 вересня, гадаю, то декорація. Адже господарства, завод не тримають цукор на складах рік, до наступної осені. Одним — посіяти-зібрати, іншим — потужності підготувати до нового сезону, тобто чимало треба витратити. Від 10 до 15 гривень вкласти на кожну тонну переробленого буряку. Це на ремонт, а якщо робити реконструкцію... На Узинському заводі тільки річний фонд заробітної плати 1,8 млн. гривень, на Новобиківському — 1,2 млн. Ще податки необхідно заплатити.

Якщо цього року не заведуть сирець, ціна підніметься на цукор. Але нена-

довго — вакуум швидко заповниться білим цукром, контрабандним. Із Росії, і тим, що через західні кордони надходить. «Бусик» за день зробить три ходки — маєш 10 тонн цукру, який у Польщі можна взяти щонайбільше по 250 доларів за тонну, а тут продати на 100 доларів дорожче. Тому завезти 260 тисяч тонн сирцю вигідніше. Але не з символічним митом — один відсоток митної вартості, як у законі про введення цукру-сирцю в 2001 році, а десь 20—25 євро за тонну. Заплатять переробники податки до бюджету і заробіток до 35 доларів на тонні матимуть. А контрабанда піде — не буде ніяких податків.

Помірне мито стримуватиме імпорт «зайвого» цукру, щоб його надлишки не тисли на ринок. Тоді й оптова ціна триматиметься на рівні затвердженій Кабміном мінімальної. А коли закон про пільговий імпорт цукру-сирцю передбачатиме мито 5 євро за тонну, чергового спаду цін на білий пісок не уникнути. Ринок працюватиме у напівтиповому режимі, оскільки з'являться значні партії цукру з собівартістю, значно нижчою від собівартості бурякового. Можливі надходження втратить не тільки бюджет — постраждають і бурякосіючі господарства.

Звісно, квоти розподіляти необхідно за ринковим методом — головне, щоб їх ділив не чиновник. У іншому разі є небезпека, що право переробляти сирець отримають передусім фінансово потужні групи. А якщо Україна виробить цього року 2 мільйони тонн бурякового цукру — сирцю не треба. Тоді буду категорично проти нього, бо самі сіємо буряки й не зацікавлені в обвалі цін на ринку. Іван ЛАЗНЮК.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Потяг набирає швидкість, а пасажири «подейкують»...

СТАЛЕВІ МАГІСТРАЛІ

Львівська залізниця незмінно і послідовно тримає марку новатора у сфері різноманітних послуг магістралі. Про це свідчать чергові нагороди, які отримав її начальник Богдан Піх — диплом Європейської бізнесової асамблеї та міжнародної асоціації соціального партнерства «Європейська якість». А ще Севастопольська міська рада та міська адміністрація нагородили Богдана Петровича почесним дипломом за вагомий внесок у будівництво і дострокове здавання в експлуатацію 202-квартирного житлового будинку.

Ці дві нагороди — з вершин і низин — промовисто свідчать про вміння поєднувати стратегію розвитку галузі із житейськими потребами людей, чий зусилля по краплині вливаються в загальну справу. Специфіка галузі та її традиції такі, що навіть від стрілочника залежить дуже багато, — наше життя! Тим часом слово «стрілочник» у побуті зазвичай вживають як синонім якоїсь другорядної, навіть нікчемної ролі чи функції. Маємо підстави припускати, що залізниця внесе свої етичні зміни у цей популярний слоган — «шукаймо стрілочника»...

Коментуючи вручення згаданих нагород, начальник Львівської залізниці Богдан Піх переадресовує їх багатотисячному колективу, який працює за найвищими стандартами на кожній із дільниць — великій чи малій. Проілюструємо це деякими цифрами. Залізниця є одним із найбільших платників податків у регіоні. У 2002 році до бюджетів всіх рівнів сплачено 313 мільйонів гривень. Торік на капітальні ремонти основних фондів було витрачено понад 600 мільйонів грн. Різними видами ремонтів охоплено 630 кілометрів колії. На гірських перевальних дільницях вкрито спеціальні дослідні кілометри колії, які дають можливість прогнозувати безпеку руху й досліджувати зношування матеріалів. До введення літнього графіка пасажирських перевезень буде оновлено майже всі електрички та дизель-поїзди. До того ж Львівська залізниця готується запровадити швидкісне сполучення столиці зі Львовом.

— Для цього потрібно

вкласти значні кошти, — каже Богдан Піх. — Та маю підстави вважати, що за два роки швидкий потяг долатиме відстань від Києва до Львова за шість чи сім з половиною годин. Це залежатиме від обраного маршруту.

Оптимізм начальника залізниці будується на конкретних розрахунках і реаліях. Збоїв чи відхилень від курсу не може бути за чіткої взаємодії всіх служб — локомотивної, колійної, будівельної, вагонної, пасажирської тощо.

На високому рівні працює й колектив газети «Львівський залізничник», яка вийшла за рамки суто відомчого видання, здобуває популярність серед різних категорій читачів. До слова, Львівська залізниця та її керівники завжди відкриті для ЗМІ. Однак вряди-годи в окремих виданнях з'являються «сенсації», наприклад, про резиденцію поблизу селища Гута в мальовничому куточку Карпат. На прохання «Голосу України» Богдан Піх коментує це та інші аналогічні повідомлення.

— Можна було б спростовувати наведені «Львівською газетою» сенсації, якби автор публікації не оперував такими джерелами, як-от: «за деякими даними», «за чутками», «згідно з нашою інформацією», «експерти припускають»... Це схоже на розмову пасажирів швидкісного потяга. Сидять собі в купе незнайомі люди, п'ють разом чай, оглядають пейзажі за вікном і подейкують про те і се. Журналісти люблять вживати це слово — «подейкують», бо воно іноді дає можливість безвідповідально оприлюднювати найнесусвітніші чутки.

Фото Ігоря ПАРАЩАКА.

Отже, наш потяг набирає швидкість, а пасажири, щоб не нудьгувати, подейкують собі, розповідають про всілякі цікавинки. І нікого з подорожувачів не цікавить, правдиві вони чи ні. Зазвичай, зійшовши на своїй станції, пасажири забувають про супутників... Оскільки Львівська залізниця була серед основних підрядників будівництва державної резиденції — аж ніяк не особистої дачі Леоніда Кучми — можуть посміятися з окремих версій. Наприклад, «вартість будівництва могла становити близько 250 мільйонів доларів США». Що ж, приємно, що якість праці наших будівельників оцінено високо, але такі видатки, якби вони були насправді, геть паралізували б галузь. Проста арифметика мала б спонукати до об'єктивності тих, хто подавав неймовірну версію. Так, комплекс «Синьогора» — це чудова візитівка нашої держави. Він буде гідним місцем ділових зустрічей глав держав і різних делегацій. Уже зараз будівництво комплексу невідомо змінює інфраструктуру цього мальовничого і водночас «глухого» з точ-

ки зору соціального розвитку куточка Карпат. Адже комунікаціями, дорогами користуються місцеві мешканці. Чимало їх під час будівництва отримали місце праці і непогані заробітки. Справді, є в резиденції те, про що пишуть журналісти: бібліотека, озеро, прилеглі котеджі для гостей. Усе тут виконано бездоганно з точки зору дизайну і доцільності, але немає того, що «породжує асоціації з американськими фільмами про добрих мільйонерів». Утім, у публікації наведено один неправдивий факт, який мені особисто дуже хотілося б побачити наяву. «Згідно з нашою інформацією, двоє охоронців навіть одружилися з місцевими дівчатами». Не було такого, та якщо станеться, я неодмінно поїду на весілля з подарунками і побажаю молодят щастя і добра. Про таке нехай собі «подейкують». Може, збудеться?

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.
На знімку: начальник Львівської залізниці Богдан Піх вважає диплом за високу якість перевезень нагородою усього багатотисячному колективу.

АКТУАЛЬНО

Роботи, як і зарплати, вистачить усім

Київ, як і належить столиці, посідає перше місце з соціально-економічного розвитку серед регіонів України. Один з головних чинників цього — вирішення питання працевлаштування громадян та високої оплати їх роботи.

Адже зайнятість є ключовим поняттям у боротьбі із бідністю, забезпеченні політичної та соціальної стабільності держави.

На це і спрямована діяльність Головного управління праці та зайнятості Київської міської державної адміністрації. Реалізація політики у сфері соціально-трудова відносин, оплати праці, зайнятості населення, ефективного використання трудових ресурсів, підвищення конкурентоспроможності робочої сили — це далеко не повний перелік питань, які розв'язують фахівці управління.

І досить успішно. Адже всі заходи, передбачені Комплексною програмою забезпечення реалізації Стратегії подолання бідності та міською програмою «Зайнятість населення», в 2002 році виконано.

На підприємствах Києва в 2002 році створено 24,6 тисячі нових робочих місць, що на 18 відсотків більше, ніж в 2001 році (20,8 тисячі). Лідируть тут Шевченківський та Дніпровський райони, де торік введено, відповідно, 3,3 та 3,2 тисячі нових робочих місць. Вони створюються переважно на підприємствах торгівлі та сфери послуг, а також у промисловості та будівництві. При цьому постійно збільшується попит на нових працівників. На кінець грудня минулого року в загальноміському банку даних міської служби зайнятості налічувалося 17 тисяч вакансій.

Завдяки цьому кожен другий із тих, хто перебував на обліку в міській службі зайнятості, знайшов нову роботу. Крім киян, роботу знаходять і мешканці інших міст, яких нині в столиці працює понад 180 тисяч.

У листопаді 2002 року затверджено План дій на 2003 рік щодо виконання київської міської програми «Зайнятість населення на 2001—2004 роки», в якому особливу увагу приділено заходам активної політики зайнятості та збільшенню кількості представників так званого середнього класу.

На сьогодні майже дві третини працюючих у столиці отримують зарплату вище прожиткового мінімуму. Загалом у країні — лише одна третина. Розмір середньомісячної оплати праці торік становив 642,89 гривні.

Підвищують платню на підприємствах промисловості, транспорту, будівництва, торгівлі, в органах державного управління.

Ціни на споживчі товари і тарифи на послуги з початку року зростали меншими темпами, ніж у відповідному періоді минулого року, що позитивно позначилося на купівельній спроможності. Індекс споживчих цін по місту Києву за січень—грудень становив 103,6 відсотка.

Пропозиції щодо вдосконалення законодавства Київська міська державна адміністрація надіслала відповідним міністерствам та Федерації профспілок, і вони дістали підтримку, а деякі заходи включено до рішень уряду.

Тетяна КИСІЛЬОВА,
начальник Головного управління праці та зайнятості
Київської міської державної адміністрації.

ФОТОФАКТ

Більш як 140 найменувань продукції з фарфору випускає ВАТ «ДЕФФА» у Вишневому Київської області. Сувенірні вироби майстерно оформляють заводські митці.

На знімку: живописці декоративного розпису Раїса Краєва (ліворуч) та Ірина Розливан.

Фото Володимира ТАРАСОВА (Укрінформ).

Шахти реорганізують. Блоки добудують

ЕНЕРГЕТИКА

Наявні нині 18 державних холдингових компаній, сім виробничих об'єднань з видобутку вугілля та 200 підприємств, що входять до їх складу, буде реорганізовано в 21 відкрите акціонерне товариство.

Нині вже підписано накази про перетворення на держпідприємства ДХК «Львіввугілля», «Волинськвугілля», «Павлоградвугілля», «Олександрівськвугілля» та «Лисичанськвугілля». Робиться все це задля поліпшення стану вугільної галузі та її реформування. Як повідомив заступник Державного секретаря Мінпаливенерго Анатолій Корзун на зустрічі з журналістами, контролювати цей

процес буде робоча група. До її складу увійшли представники Міністерства, Комітету Верховної Ради з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної енергетики та ядерної безпеки, облдержадміністрацій.

Загалом у 2002 в стані ліквідації перебувало 109 вуглевидобувних підприємств. За планом передбачалося закрити шість шахт. Але виникли проблеми з коштами на це. За

потреби у два мільярда гривень у бюджеті було ж передбачено лише 850 мільйонів. А надійшло... 586 мільйонів. За ці кошти ліквідовано 56 шахт. На всіх шахтах та підприємствах, які мають закрити, погашено заборгованість із зарплати, соціальних виплат тощо. Нині у вугільній галузі працюють 367 тисяч осіб. Торік гірники України видобули 81851,6 тисячі тонн вугілля, що на 1253,7 тисячі тонн менше, ніж у 2001 році. Реалізовано «чорного золота» на 5989,7 мільйона гривень.

Кілька українських банків вже видали кредити на добудову 2-го енер-

гоблока Хмельницької АЕС і 4-го блока Рівненської АЕС. Поки що ці роботи проводяться виключно власними силами за рахунок надбавки до тарифу на електроенергію НАЕК «Енергоатом».

Торік електростанції, що входять до об'єднаної енергетичної системи України, виробили 18919,1 мільйона кВт-год, що на 4,1 відсотка більше, ніж у 2001-му. Зросло і споживання енергії. А водночас споживачі заборгували енергетикам близько 1,2 мільярда гривень. Хоча за рік ця цифра зменшилася на 600 мільйонів гривень.

Богдан ДОВНИЧ.

Порушників віртуальних кордонів не судять

«Буферна зона», «санітарна зона», «відстійник нелегальної міграції»... Як стверджують скептики, саме така перспектива наближається до нас разом з кордонами Євросоюзу.

Головний тягар боротьби з нелегальною міграцією несуть прикордонники. Принаймні, таке враження скла-лося під час розмови з заступником начальника головно-го штабу Держкомкордону України генерал-майором Борисом МАРЧЕНКОМ.

Заручники Павшина

Міграційними пита-ннями в Україні займа-ються вісім міністерств та відомств. Проте жодне з них не поспішає взяти на свій баланс єдиний в Україні табір для неле-гальних мігрантів у селі Павшин біля Мукачево-го.

Закарпатський табір облаштовували коштом облдержадміністрації і здали нашвидкуруч. На створення особливих зручностей забракло часу і грошей. За словами Бо-риса Марченка, у Пав-шині станом на 20 люто-го цього року «квартиру-вало» 138 порушників кордону. Влітку в цьому ж таборі, розрахованому на 280 осіб, скупчується до 600. Час від часу тут спалахують бунти відчай-дух, змушених по півроку чекати, доки українська влада купить їм квиток додому.

Борис Марченко каже, що на встановлення їх особи та країни походження витрачається не один місяць. Доки по-сольство, приміром, Індії чи Пакистану не визнає іммігранта своїм, його не можна видворити з Укра-їни. І хоча за законом тримати нелегалів у Пав-шині більше місяця теж не можна, багатьом з них доводиться там нудитися по півроку й більше.

2001 року цей вибухо-небезпечний заклад було вирішено передати ци-

вільному відомству — Держкомнацміграції. Він теж поки що не бажає брати його під своє кри-ло. Заручниками ситуа-ції, за словами Бориса Марченка, опинилися прикордонники, змушені власним коштом годувати й одягати мешканців табору. Добре хоч міжна-родні організації допома-гають.

Допоможи собі сам

Загалом Європа хоч і поспішає нам на допомо-гу, але якось мляво. На-шим сусідам (Польщі, Словаччині та Угорщині) Євросоюз свого часу ви-ділив кошти на побудову кількох таборів для утри-мання нелегалів. Причо-му незрівнянно більших і комфортніших за Пав-шин.

От в облаштуванні кордонів нам справді до-помагають. До того ж ко-ли раніше всі подарунки прямували на майбутній

Заступник начальника головного штабу Держкомкордону генерал-майор Борис МАРЧЕНКО.

рис Марченко. — Та, на жаль, обсяги цієї допо-моги не можна навіть по-рівняти з тим, що отри-мували наші найближчі сусіди».

Прикордонна ДНД

Торік прикордонні пи-тання і проблеми бороть-би з незаконною міграці-єю двічі розглядали на засіданні Ради з питань національної безпеки та оборони. Голова Дер-жкомкордону Микола Литвин констатував: си-туація останніми роками стабілізувалася, що свід-чить про ефективну ро-боту прикордонників. Торік було створено 14 нових підрозділів охоро-ни кордону. Сьогодні на одну заставу припадає в середньому 25-кіломет-рова ділянка кордону, і це — європейський стан-дарт. На жаль, рівень за-безпечення технікою та спецприладами поки що далекий від європейсько-го. Не вистачає машин, рацій, приладів нічного бачення...

З огляду на надто скромне фінансування доводиться вишукувати внутрішні резерви. При-міром, 2002 року запро-вадили інтерв'ювання іноземців в пунктах про-пуску. За результатами таких співбесід 2073 осо-бам торік відмовили у в'їзді.

Суто українське ноу-хау — залучення до охо-рони кордону місцевого населення. Своєрідна прикордонна ДНД. Охо-чих працювати «за спаси-бі» небагато, тож нині цим людям планують на-дати певні пільги. Великі

сподівання Держкомкор-дон покладає на новий Закон про державну при-кордонну службу, який чітко визначить статус цих громадських форму-вань і розширить повно-важення самих прикор-донників. Нещодавно Верховна Рада ухвалила документ у першому чи-тання.

Кримінальний бізнес

Здається, тільки зло-чинці повною мірою скористалися з транзитного статусу української дер-жави. За оцінками між-народних організацій, нині в Україні перебуває близько 550 тисяч неле-гальних мігрантів. Ек-сперти ЄС стверджують, що нашою територією проходить один з п'яти основних маршрутів не-законного переміщення осіб з Азії та Африки до країн Західної та Цен-тральної Європи. Він пролягає через Росію, Україну, Польщу та Сло-ваччину.

Контрабанда людей — надприбутковий і добре організований бізнес, до якого залучені турфірми, навчальні заклади, ко-румповані чиновники та безробітне населення прикордонних областей. За словами Бориса Мар-ченка, для переправлен-ня мігрантів використо-вують різні способи — від підробки документів до спроби цілком легаль-ного в'їзду в будімо службових справах, з ме-тою навчання, туризму тощо. Значна частина іноземців, які прямують до нас гризти граніт нау-ки, швидко кидають вуз або взагалі не шукають до нього дороги. Україну вони розглядають лише як стартовий майданчик, з якого можна вирушити до більш заможних країн. Торік представники при-кордонних військ переві-рили 127 навчальних за-кладів та більш як 100 тур-фірм і агенцій. З'ясува-лося, що близько 90 з них порушували закони України. Багатьох неле-галів відправили додому за рахунок закладів чи фірм, які їх запросили.

Порушники віртуальних кордонів

Левову частку мігран-тів прикордонники зат-римують якраз поза пун-ктами пропуску. Торік

таких було 2463. На тери-торії кожного прикор-донного району є близь-ко 25 об'їзних шляхів, які активно використовують переправники нелегалів. Прикордонники про ці дороги знають, проте змагання зі злочинцями виграють не завжди. Їхні суперники екіпіровані сучаснішою технікою (машинами підвищеної прохідності, пристроями нічного бачення) і добре інформовані про методи роботи охоронців кордо-ну.

Наш кримінальний кодекс передбачає суворе покарання для організа-торів та пособників неле-гального переправлення мігрантів. Проте, за сло-вами Бориса Марченка, на практиці застосувати ці норми дуже складно. Торік було порушено ли-ше 74 такі справи.

Складно довести факт навмисного порушення кордону, який позначено тільки на карті. Тому пе-реправники нелегалів цілком солідарні з тими, хто принципово проти демаркації україно-ро-сійського кордону.

Втішає, що в січні Ки-їв та Москва нарешті під-писали Угоду про украї-нсько-російський держав-ний кордон. За цим, можливо, настане й черга демаркації. Тоді групам смаглявих перебіжчиків буде важче вдавати зятя-тих грибників, які просто збилися з дороги.

Реадмісія: всьому своя черга

За оцінками Держком-кордону, близько 72 від-сотків усіх нелегалів пря-мує до нас транзитом з Росії. Четверть — з терито-рії Білорусі. З Москвою жодних угод про прий-мання та передавання та-ких осіб в Україні немає. Є лише домовленість на рівні прикордонних ві-домств.

За словами Бориса Марченка, ввіймаєх безпосередньо на спіль-ному кордоні росіяни за-бирають без суперечок. Та якщо перебіжчику по-щастить дістатися вглиб країни чи на західний кордон, він стає «непо-верненцем». Навіть коли має в кишені паспорт, російську візу, відмітки про перетин кордону РФ. Кардинально змінити ситуацію може лише

Угода про реадмісію (приймання та переда-вання осіб, які незакон-но перетнули державний кордон або не виконують умови в'їзду та перебу-вання на території дер-жави). За цим докумен-том кожна зі сторін зо-бов'язується забирати всіх нелегалів (разом з громадянами третіх кра-їн, які будь-коли прибу-ли з її території). До того ж власним коштом. Пер-ший проект україно-ро-сійської угоди про при-ймання та передавання осіб було розроблено ще 1996 року, але досі Мос-ква сприймала цей «бо-лезненный вопрос» від-повідно.

Тим часом Україна продовжує переговори про укладання угоди про реадмісію з Євросоюзом. Скептики твердять, що за даних обставин підпи-сання такого документа остаточно перетворить нашу країну на санвузол нового європейського дому.

В Держкомкордоні від такого «планування» не в захваті. Наполягають на тому, щоб спочатку угоди про реадмісію були під-писані як мінімум з Росі-єю та Білоруссю. Як мак-симум — ще й з країнам, які традиційно постача-ють нелегалів (Афганіс-тан, Індія, Пакистан, Шрі-Ланка, Китай, В'єт-нам).

Круговорот нелегалів: український феномен

Останнім часом кіль-кість нелегальних мігран-тів, які штурмують укра-їнські кордони, зменши-лася (1999 року — 14646, 2001-го — 7166, торік — 5485). Та все одно це іс-отне навантаження на наш бюджет. Коштом держави походження від-правити назад азійця чи африканця вдається рід-ко. На квитки для непро-ханих гостей (які часом коштують 800 доларів) і всі пов'язані з повернен-ням заходи українська держава виділяє 3 млн. гривень на рік. Це — краплина в морі. Через неефективну систему видворення одних і тих самих нелегалів у межах України ловлять по кіль-ка разів на рік...

Ганна ЛУКАНСЬКА.
Фото
Сергія КОТЕЛЬНИКОВА.

ПОРАЗКА МАМОНИ

Чотири нирки — дар Аллаха

Яке ж було здивування головного лікаря, коли йому доповіли, що в пацієнта... чотири нирки. Це було після Дня святого Валентина і шеф вирішив, що в ліка-ря на сонографі «двоїться». Але й повторне ретельне обстеження підтвердило неймовірну інформацію.

Так студент одного з ризьких вузів Хамім ат-Там-ла став знаменитий. Латвійським лікарям бачити та-ке не доводилося ні на екрані, ні в анатомічці, хоча в літературі такі випадки описано.

Рига — місто маленьке, і незабаром про сенсацію стало відомо багатьом. Насамперед і людям, які страждають на ниркову недостатність. Для них кар-динальне рішення — пересадка однієї чи обох нир-ок, а донорських органів гостро бракує...

Одне слово, 34-річному студентові з Адена запро-понували продати «зайві» нирки. Через посеред-ника було сказано, що Хамім зможе повністю сплатити за навчання та ще й залишаться кошти на чорний день.

До погодження ціни справа не дійшла. Як повідо-мила латвійська газета «Телеграф», виходець із му-сульманського Сходу відповів: «Чотири нирки — це дар Аллаха, а цим не розкидаються!»

Володимир СТРОЙ.

Японці розтинають вулкан

У Японії стартував перший у світі експеримент із «розти-ну» вулкана, з якого вчені зби-раються вилучити для дослід-жень зразки магми.

До літа вони мають намір зробити в горі Ундзен нору до самого жерла. Мета ризи-кованого проекту — зрозумі-ти механізм утворення про-дуктів виверження, що відрі-зняються один від одного за-лежно від вулкана. Визначити це шляхом спостережень із-зовні неможливо. З черева Ундзену плановано витягти стержень охололої магми роз-міром 200 м завдовжки і 15 см у діаметрі. Востанне ви-верження Ундзену спостері-галось в червні 1991 року. Тоді потоки лави забрали життя 43 осіб. Активність вулкана тривала ще 4 роки.

ФОТОФАКТ

Ця доросла панда з ки-тайської провінції Хубей по-любляє гост-рі вражен-ня. На жаль, пра-цівники зоо-парку Вухан можуть запро-понувати їй хіба що катання із засніженої гірки...

Очікування виправдалися. Частково

«Хоч яким було б підсумкове рішення Робочої групи (з розгляду заявки України про вступ до Світової організації торгівлі. — «ГУ»), ми й надалі зосереджуватимемося на роботі з приєднання до СОТ», — заявив Міністр економіки і з питань євроінтеграції України Валерій Хорошковський.

Виступаючи на спільному засіданні Робочої групи, яке завершилося в Женеві, він запропонував її учасникам ухвалити рішення про підготовку підсумкового звіту щодо України. Складання цього документа — заключний етап процесу, після якого приймається рішення про членство країни в організації.

На жаль, ініціативу Києва підтримали не всі. Як повідомили в управлінні зв'язків з громадськістю Мінекономіки та з питань євроінтеграції, особли-

ву позицію посіли делегації Молдови, Литви, США та Австралії. Через наявні розбіжності ці держави запропонували розпочати підготовку лише однієї частини звіту — Доповіді про фактичний стан готовності України до вступу в СОТ. Отже, друга (і головна для нас) частина — Умови приєднання країни до СОТ — поки що залишається під питанням.

Незважаючи на те, що очікування Києва виправдалися не повністю, В. Хорошковський подякував усім учасникам Робочої групи і сказав, що їхні зауваження допоможуть націлитися на розв'язання проблемних питань. Міністр знову повторив, що Київ розраховує ввійти до «світового торгового клубу» вже 2004 року і докладе для цього всіх зусиль.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Естонія дякує

Саме під таким гаслом щороку проходить церемонія нагородження орденами та іншими почесними знаками діячів із різних сфер громадсько-політичного та культурного життя, які зробили помітний внесок у його розвиток. Таку традицію було започатковано на зорі становлення Естонської держави в 1919 році. Серед номінантів 2003 року був представник української громади Естонії — староста Української греко-католицької церкви та керівник Центру української культури в Таллінні Анатолій Лютюк.

Йому присвоєно звання кавалера ордена Білої Зірки в номінації «За охорону пам'яток старовини» за відновлення споруди лютеранської каплиці (XIV ст.), яка велася за його власним оригінальним проектом. Тепер церква — головна у комплексі споруд Центру української культури, до якого входять Український музей з колекцією писанок, бібліотека, невеликий концертний зал, школа українських народних промыслов, ужиткові приміщення. Приймаючи орден з рук президента Арнольда Руйтеля, Анатолій Лютюк сказав, що ця нагорода — відзнака не лише його власних заслуг, а й діяльності всієї української громади Естонії загалом та її внеску в розвиток культури і громадського життя мультинаціональної Естонії.

Віра ГВОЗДЕЦЬКА.

На місці сум і дат виплат — пропуски

Намічене на цей вівторок у Печерському суді Києва слухання справи за позовом Олени Лаптевої — вдови бортінженера російського літака Ту-154, збитого над Чорним морем 4 жовтня 2001 року, перенесено на 11 березня.

Нагадаю, що позов Лаптевої до Кабінету Міністрів, Міноборони і Держказначейства розглядався судом під головуванням Світлани Смик з липня минулого року. Із трьох суддів, які ведуть решту 14 справ, Світлана Смик найближче стоїть до ухвалення рішення, що може стати прецедентним для інших. Саме тому відповідачі доклали максимум зусиль, аби

Тривають роботи з ліквідації наслідків найпотужнішого за останні півстоліття землетрусу в Китаї. Найбільших руйнувань зазнало селище Чунку Цяке, де без притулку залишилося понад 90 відсотків його 30-тисячного населення. 279 осіб загинуло, поранення дістали більш як 4 тисячі осіб.

Пост здав! Пост прийняв!

26 лютого відбулася інавгурація президента Литовської Республіки Роландаса Паксаса.

Як заведено, на урочистому засіданні Сейму Валдас Адамкус, який програв у січні президентські вибори, подякував політикам за співпрацю, побажав завершити не легкий шлях до НАТО і Євросоюзу, нагадав про соціальну ціну швидких реформ.

Як заведено, новий президент Роландас Паксас склав присягу, надів орден Вітаутаса Великого на 495-грамовому золотому ланцюжку, пообіцяв продовжити курс реформ, поліпшити життя простого люду і навести порядок, за яким усі скучили.

Новий президент сів у президентський БМВ і відбув до президентського палацу.

Екс-президент (якого, втім, у Литві довічно називають «пане Президенте») пересів до скромнішої «Ауди» й поїхав додому як пенсіонер державного значення. Пенсія йому належить в розмірі половини президентської платні (понад 11 тисяч гривень). Належить і будинок з обслугою, авто з водієм, особистий секретар і охоронець. І такий само орден Вітаутаса Великого, що коштує більш як 10 000 літів (майже 17 000 гривень). За кілька днів В. Адамкус збирається у подорож до США, де минула більша частина його довгого

життя. Обіцяє повернутися й долучитися до політичного життя батьківщини.

Напередодні інавгурації Р. Паксас представив нову президентську команду. Більшість у ній — люди, котрі співпрацювали з ним, коли він був прем'єр-міністром і лідером Ліберально-демократичної партії. Є, щоправда, люди і з команди колишнього президента. Так, за євроінтеграцію відповідатиме Егле Янкаускайте, котра працювала з В. Адамкусом. Це демонстрація послідовності зовнішньої політики молодого президента. Радником з інвестиційної політики Р. Паксас призначив австралійського мільйонера Юозаса Пет-

raitиса, який також виборював пост глави литовської держави. У новій команді є також двоє поляків — представників найчисленнішої нацменшини.

В. Адамкус в один із останніх робочих днів також зібрав свою команду, щоб попрощатися. Близько двох сотень осіб — від радників і консултантів до гардеробниць, прибиральниць і водіїв — отримали на пам'ять фото подружжя Адамкусів зі словами подяки на звороті. Дехто із присутніх на церемонії не міг стримати сліз.

Поважають у Литві своє керівництво, обране демократичним шляхом.

Володимир СТРОЙ. Вільнюс.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ Гаага

Шешель постав перед судом

Сьогодні в Гаазі перед суддями міжнародного трибуналу постав Воїслав Шешель. Першого дня слухань глава сербських націоналістів зобов'язаний відповісти на запитання: чи визнає він себе винним у геноциді та порушенні правил ведення війни?

■ Ер-Ріяд

Прочан просять повернутися

Саудівська Аравія просить іноземних прочан, які здійснили хадж, повернутися на батьківщину. Іноземних громадян з простроченими візами каратимуть значними штрафами і тюремним ув'язненням.

■ Тбілісі

В ущелині є «небажані особи»

Міністр держбезпеки Грузії Валерій Хабурдзанія заявив, що «казати про цілковите очищення Панкиської ущелини від небажаних осіб поки що рано». Хабурдзанія підтвердив наявність в ущелині кількох «одіозних» постатей, які можуть бути причетні до терористичних організацій.

■ Алжир

Ісламісти вбивають

В Алжирі переодягнені в армійську форму ісламісти вбили 12 осіб. Поранених було доставлено до лікарні.

■ Єрусалим

Знову сніг

Сильна завірюха знову обрушилася на Єрусалим. Через снігопад влада міста відмінила заняття в школах і вузах, не працюють громадський транспорт, деякі державні установи.

■ Пекін

Слідство щойно розпочали

Поліція опечатала місця недавніх вибухів у пекінському університеті й веде інтенсивні пошуки злочинців. Свідки показали, що бачили кількох підозрілих осіб, які заносили до ідалень великі сумки.

■ Нью-Йорк

Аннан мріє про об'єднання

Генеральний секретар ООН Кофі Аннан заявив, що «настав крайній термін прийняти рішення про возз'єднання Кіпру». Аннан вважає: якщо нинішній шанс буде втрачено, нова можливість з'явиться не скоро.

■ Антверпен

Алмазний слід

Бельгійська поліція, котра розслідує одну з найбільших в історії крадіжок діамантів в Антверпені, заявила про арешт чотирьох осіб. Затримано трьох громадян Італії та громадянку Голландії.

■ Загреб

Повітря для війни

Хорватія дозволила американським літакам використовувати свій повітряний простір та аеродроми для проведення воєнної операції проти Іраку.

■ Піза

Пацифісти протестують

Антивоєнні акції в Італії тривають. Група пацифістів прикувала себе до рейок неподалік Пізи, щоб зупинити потяг з військовим спорядженням з Пентагону.

Слід зазначити, антивоєнні протести тривають не тільки в Італії. Днями в столиці Філіппін антивоєнну демонстрацію розігнали поліцейські (на знімку).

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

«А зайти до школи міністр відмовився»

ТРИВОЖНИЙ ДЗВОНИК

Директор єдиної на Черкащині сільської школи для обдарованих дітей Ліна Терещенко зверталася до колег-депутатів з проханням допомогти її землякам хоч на крок наблизитися до цивілізації. Адже живуть вони не деінде, а на Тарасовій землі...

— Щороку до Моринців, Будищ, Керелівки-Шевченкового приїжджають гості з усієї України, — говорила Ліна Денисівна. — На уклін до поетової батьківщини прибувають люди з-за кордону... Ми радо вітаємо всіх, кого любов до Кобзаря привела на Звенигородщину. І водночас згораємо від сорому, що села наші ще й досі не газифіковані, дороги розбиті, господарські споруди зруйновані. Через холоднечу в приміщеннях у січні-лютому не навчаються учні місцевого сільськогосподарського коледжу. Зачинено дитячий садок «Тарасик». Не опалюються дільнична лікарня, будинок культури, торговельний центр...

Особлива тривога депутата Терещенко — навчальні заклади. Крім ко-

леджу, у Тарасовому селі діє дві школи. Одна, очолювана Ліною Денисівною, збрала під своїм дахом обдарованих дітей з усієї України. Мешкають майбутні художники, музиканти, співаки в гуртожитку. Завдяки невичерпній енергії директора у школі мистецтв не припинялися заняття у найлютіші морози. Задля цього Ліна Денисівна їздила «вибивати» паливо аж у Міністерство вугільної промисловості! Столичні чиновники змилювалися над жінкою і «відпустили» 200 тонн вугілля. Тепер Ліна Терещенко намагається пришвидшити спорудження будинку для вчителів. Або хоч його надійну консервацію. Бо стоїть та недобудова у центрі села, мов сирота. Для лихих людей нажива.

Чимало клопотів і в місцевій середній школі, де директором Лілія Гаврилюк. Найголовніше — тіснява. Бо типового приміщення школи у Керелівці-Шевченковому немає. Стару добротну споруду, зведену ще 1929 року, з великими труднощами зламали, а на нову не спромоглися. Вистачило духу лише на прибудову, в якій нині й навчаються юні нащадки Тараса. Розпочате десять років тому будівництво нового приміщення, як і недобудований учительський будинок, призупинено.

— Коли в нашу Керелівку приїхав Міністр освіти Василь Кремень, ми з учителями запросили його до своєї школи, — якось поділилася з журналістами Лілія Гаврилюк. — Міністр ознайомився з музеєм Тараса Шевченка, відвідав хату дядка, де навчався грамоти малий Тарас, а зайти до нашої школи... відмовився. «Приїду на відкриття нової», — тільки й почули від нього.

Очевидно, довго доведеться чекати шевченківським педагогам на приїзд міністра. А ще довше — учителям сусідніх Будищ. Того самого села, де колись майбутній геній служив козачком у пана Ангельгардта. Тепер у колишній поміщицькій садибі навчаються сільські діти.

Нешаслива доля спіткала й іншу школу, у Моринцях, де народився наш пророк. Розпочате десять років тому будівництво нового приміщення не завершено. А стара школа тріщить і просідає.

— Триста п'ять наших учнів ніби сидять на пороховій бочці, — бідкалася директор школи Валентина Слива. — ... Щороку, в березні, особливо в ювілейні Шевченкові дні, приїжджають до Керелівки та Моринців найвищі посадові особи держави, відвідують пам'ятні місця, зустрічаються з поселянами, обіцяють, і з тим від'їжджають...

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

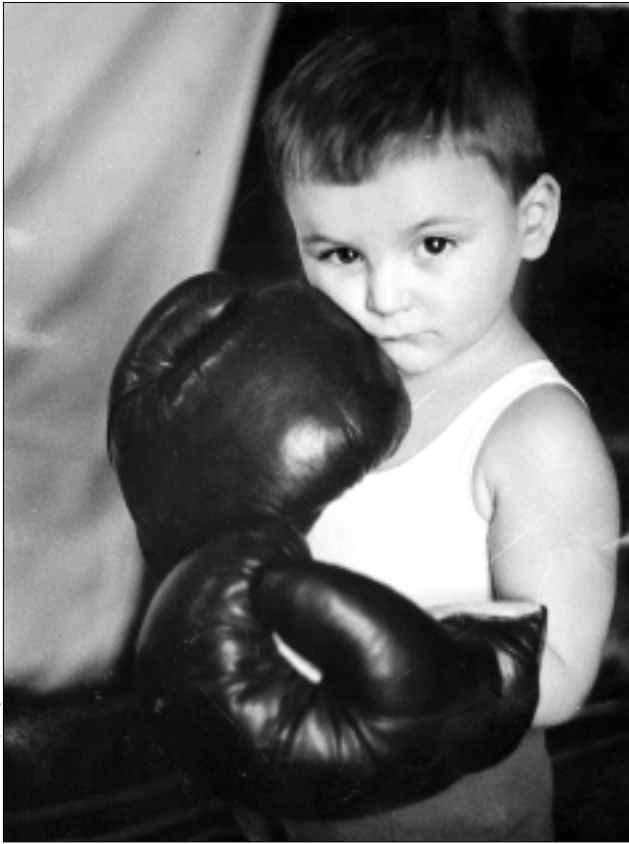

Фото з архіву «Гу».

ЩОДЕННИК

Стежка повз школу

Близько 13 відсотків тих, хто потрапляє на Одещині до дитячих притулків, узагалі не відвідували школи. Ще понад 52 відсотки — залишили її, набувши лише початкової чи незакінченої базової освіти. Торік у 13 притулках для неповнолітніх так звану реабілітацію пройшли понад три тисячі дітей. 80 відсотків з яких — віком до 14 років. Тобто саме отаким би і навчатися в школі, а вони — бродяжать. Є не тільки затримані на ринках і вокзалах, а й такі, кого правоохоронним органам доводиться вилучати із сімей через нестерпні умови, що там склалися. Чи усіх вдається повернути до нормального життя? Аби ж то! Кожен восьмий із вихованців притулків потрапляє туди вже не вперше. А скільки ще таких, що пішли «у підпілля» і на очі правоохоронців прагнуть не потрапляти?

Георгій ВОРОТНЮК.

ШИРШЕ КОЛО

Усі музи під одним дахом

До нового приміщення переїхала дитяча школа мистецтв Новоазовського району. Тепер під одним дахом є класи для занять музикою, хореографією, живописом, а також концертна зала. Кошти на облаштування закладу виділили районний бюджет і спонсори.

Ліна КУЦЬ.

■ Веселим олівцем

Учням не до сміху.

Був нормальний хлопець...

ІЗ-ЗА ПАРТИ — НА ЛАВУ

Жили собі на Кіровоградщині чоловік і жінка. У великому місті Олександрія він був педагогом, вона — фінансистом. Дітей в них не було довго, а коли народився нарешті син Сашко, берегли його як зіницю ока. Навіть коли малий підріс і став школяриком, за ручку водили його до школи, наче у дитсадок. Хлопець ріс непоганою людиною, старанним і слухняним. Закінчив дев'ять класів, вступив до педагогічного училища. Але коли йому виповнилося шістнадцять, він вибрав у ящику з батьковим інструментом найбільший молоток і вісьмома ударами по голові убив свою матір.

Сашко став наркоманом ще влітку 2001-го. Через півроку про це дізналися батьки. Вгамувавши перший шок, почали бесідувати, вмовляти. Він з усім погоджувався, обіцяв більше не колотись, але обіцянок не дотримував. Його возили на лікування до Дніпропетровська, але вже через день хлопець побіг до найближчого притулку. З часом батьки вирахували закономірність, склали календарик днів, коли син обов'язково «зривався» на голку, і в такі періоди не випускали його з квартири. З педучилища його

довелося забрати, він повернувся до школи. Але на заняття рідні його не пускали. Оформили екстернат: батьки ходили до вчителів, брали завдання, хлопець учився вдома, потім складав теми викладачам, як на іспитах. На прогулянки батьки ходили разом із сином, разом повертали-ся і... зачиняли за собою двері, а ключ ховали. Все робили для того, щоб ізолювати сина від впливу вулиці, від контактів з чорним середовищем наркоманів і розповсюджувачів. Коли йому таки вдавалося вирватися з квартири, він зникав на

декілька днів. Що їв, де ночував — невідомо. Батьки збивалися з ніг, шукали, розпитували інших підлітків, друзів-наркоманів. Дізнавалися, що їхня дитина залишається в місті, що сина бачили то на одній, то на іншій вулиці. Додому він повертався сам, зовсім виснажений. І шоразу втрачав щось із одягу: то дорогий шкіряні туфлі, то светр, то джинсову сорочку.

Наприкінці січня Олександр зник надовго — на дев'ять днів. Повернувся у зовсім поганому стані, як ніколи розбитий. Спав три дні поспіль, прожив удом тиждень, і знову попросився погуляти. Батько Павло Олексійович сказав, що до його послуг книги, спеціально принесені від бабусі газети, кабельне телебачення — і надвір не пустив. О шостій вечора, подивившись із Сашком новини НТВ, батько пішов на роботу (аби більше бути поряд з сином, він вийшов на

учительську пенсію за вислугою років і влаштувався нічним охоронцем у школі). Мати залишилася з сином. Вона поралася на кухні, мила посуд, встигла ще потушкувати м'ясо.

... Уранці Павло Олексійович, повертаючись з чергування, чомусь не зустрів дружину, як завжди бувало, біля універмагу «Гірник», коли вона прямувала на роботу. Павло Олексійович прискорив крок, своїм ключем відімкнув двері і перше, що побачив, — відкриті шухлядки шаф і розгардіяш у коридорі. У кімнаті на підлозі в каляжі крові він знайшов дружину, яка ще дихала. Не було сина і останніх цінних речей — магнітофона, норкової шапки, гаманця, джинсів. Уже все розуміючи, він викликав міліцію, «швидку», і почав надавати першу допомогу помираючій дружині...

Ігор ШИРОКУН.
Кіровоградська область.

ДО ДОШКИ!

Беруть, бо дано

Відома істина давно: Бере лиш той, кому дано... Як той Хапко, що рекет має, Коли екзамени приймає. У гривнях, ВКВ і ре, В коробках і пляшках — бере! Оскільки є ще деканати, Що нишком дозволяють брати, Як не професор, то доцент, Скубуть підлеглий контингент. ... На все є такса і розцінки — На зайвих лекцій кільк пар. На додатковий семінар,

На консультацію в суботу, Дипломну й курсову роботу... Цей комерційний колорит Нарешті декому обрид. Студенти Родя і Володя Хапку сказали якось: — Годі! Хай навіть щось не складемо — На лапу більше не дамо! І не дали... Якби хто знав, Як їх Хапко тоді погнав!.. Ще й досі не прийдуть до тям — Вже три семестри із «хвостами»! Олексій КАРАТЄЄВ. Київ.

Ведучий рубрики Іван ІЛЛЯШ.
Тел. 454-88-52.

Збрала під своїм дахом обдарованих дітей з усієї України

Процес пішов. Поза законом

Менеджери підприємств, які «годуються» з фінансових потоків, — гальмо для інвестицій та зростання економіки

ТОЧКА ЗОРУ

Парламентські слухання «Наслідки і перспективи приватизації в Україні», як і очікували, продемонстрували гостроту процесів, що відбуваються на ринку цінних паперів. З цим пов'язані характер роздержавлення власності, розподіл акціонерного та інвестиційного капіталу, культура вітчизняного менеджменту і наміри нових власників. Про це та про багато іншого ми розпитали генерального директора інвестиційної компанії «ТЕКТ», яка є однією з найактивніших операторів фондового ринку, **Вадима ГРИБА**.

— **Вадиме Валентиновичу, ви давно працюєте на ринку цінних паперів. Що, на ваш погляд, є головною проблемою інвестиційного клімату країни?**

— Головною проблемою залишається те, що держава підтримує нерівні умови конкуренції в економіці. Здебільшого нерівну конкуренцію забезпечує поширена досі практика вибіркових винятків із правил, що їх роблять органи влади для окремих фірм, окремих підприємств. Декому дають одноразові дозволи на звільнення від ПДВ в разі імпорту, декому списують податкові борги, декому дозволяють роками жити зі зростаючими заборгованостями перед кредиторами. Норми і закон не однакові для всіх. Це руйнує справедливу конкуренцію. Крім того, останні 11 років державний апарат намагається розподілити й упорядкувати ті ресурси, що лишилися нам ще від СРСР. Рішучих дій стосовно забезпечення масового створення нових виробництв немає. Саме це і є проблемою економічної політики держави, котра не стимулює підприємницьку діяльність.

— **В економіці країни, за твердженнями експертів, діє величезний тіньовий сектор. І в нього також вкладають інвестиції. Як тут навести лад?**

— Неефективне державне втручання в економіку підриває довіру бізнесу до державної влади як до інституції. А небажання середнього і великого бізнесу платити податки спирається, поміж іншим, і на вибіркове застосування правил. Тобто, якщо є винятки для когось, можуть бути винятки і для мене! Мовляв, коли держава несправедлива до мене і потурася моїм конкурентам, я компенсую свої втрати, не сплативши податки. В разі збереження обов'язковості закону для всіх, жодна податкова реформа, жодні силові заходи не примусять бізнес платити податки. І це ставлення до закону та до влади поширюється на всі сфери життя суспільства.

Наявність тіньової економіки аж ніяк не є предметом гордості. Коли FATF рекомендувала провідним країнам запровадити санкції стосовно України, чимало експертів і політиків визнали це рішення несправедливим, указуючи на невизначеність поняття «брудні гроші» і на те, що обіг «брудних гро-

шей» у тих-таки США в сотні разів більший, ніж в Україні. Але на Заході «брудні гроші» — це і є тіньовий капітал, з якого не сплачено податки. На Заході податки не платять тільки з грошей, добутих злочинних шляхом. Тому санкції FATF для нас були швидше вказівкою на надто велику частку тіньової економіки. Її структура невідома, і спробуй розберися, де там гроші мафії, а де просто прихований від податків прибуток.

— **Ви зараз розмірковуєте як теоретик-економіст, а не як бізнесмен...**

— На особистому досвіді в бізнесі я переконався, що немає нічого практичнішого за теорію. В управлінні країною і регіонами тим паче слід покласти край імпровізаціям. Держава має виконувати свої прямі обов'язки. Ними є створення незалежної судової системи, підтримка непрацездатних, забезпечення національної безпеки. В бізнесі ми застосовуємо встановлені в світі уявлення про управління, інвестування, маркетинг тощо, використовуємо визнані у світі технології. Ми поводимося як цивілізовані люди, тож давайте додержуватися цього і в економічній реформі, і в конкуренції на світових ринках! Поки що в економічних перетвореннях ще недостатньо використовують прозорі технології управління, а умови підприємництва, які є в розвинених країнах, ще не стали нормою в Україні.

— **А хто, як не держава, визначатиме пріоритети інвестиційної політики?**

— Українська держава не має ресурсів для інвестування в економіку. І вона не має права повідомляти підприємцям, куди їм слід інвестувати. Але держава може мотивувати до інвестування в той чи той сектор економіки — це і є предмет інвестиційної політики держави. Нині можна обговорювати лише інвестиційну політику держави стосовно навчальних закладів, охорони здоров'я, системи соціального забезпечення та іншої соціальної інфраструктури. Дехто називає ці сфери витратними, але я запропонував би розглядати витрати на них як інвестиції в людський капітал. Людський капітал — не порожній звук. У світі є розвинений міжнародний ринок праці, і в ньому вже беруть участь мільйони українців. Компенсувати відплив кадрів новими

працездатними фахівцями нарівні зі сприянням появи конкурентних умов на внутрішньому ринку праці — важливе державне завдання.

— **Проте ось уже третій рік в економіці спостерігаємо піднесення. І це піднесення забезпечено за участі держави в економіці, чи не так?**

— Втручанням в економіку держава домоглася того, що в Україні збережено радянську структуру економіки. Радянське виробництво багато в чому збережено, а радянських ринків збуту немає. І держава продовжує робити мільярди (і прямі, і непрямі, у вигляді перебирання на себе, наприклад, боргів за енергоносії) впливання в механізм штучного дикування цього господарства. Нових великих секторів економіки, спроможних конкурувати на світових ринках, ще не створено. Це досягається тільки шляхом створення умов для інвестиційної активності.

— **Та чи та інвестиційна активність в Україні очевидна. В державі вже є 35 тисяч акціонерних товариств, які дають левову частку продукції та послуг — до 70 відсотків ВВП. Це чимала частка...**

— Акціонування та інвестиції — не одне й те саме. Погляньте, хто сьогодні складає основні групи акціонерів вітчизняних АТ — менеджери, органи влади і вже потім інвестори. Для прикладу: в США — це приватні інвестори та інвестиційні фонди, в Німеччині — банки.

Акціонування — передумова для інвестицій, бо їх спрямовують насамперед в акціонерний капітал, туди, де є реальний власник.

— **Найпопулярнішим інструментом залучення додаткових фінансових коштів є додаткова емісія акцій, за якої акції мають ринкову вартість. Але в умовах нашої країни цю процедуру часто-густо використовують з корисливою метою менеджменту для одержання цілковитого контролю над підприємством.**

— І дуже погано, що нікого, зокрема й законодавця, не бентежить те, що така корислива додаткова емісія здійснюється за цінами, які значно нижчі за ринкові, тобто з метою зловживання, і законодавчих перешкод цьому не існує. А надто багато маніпуляцій з боку зацікавлених осіб на другому етапі емісії,

коли всі, хто мав право придбати акції на першому етапі, свої можливості вичерпали. В цьому разі претендентом, а в майбутньому і власником решти акцій стає той, хто перший записався в спеціальному журналі, незалежно від кількості бажаних і пропонувананих ними цін. Зрозуміло, що перший буде той, хто «близький» до менеджменту підприємства. Тобто про жодний ринковий продаж і не йдеться, і зайве казати, який простір для зловживань має цей етап. А коли ще зважити на те, що нерідко левову частку акцій залишають саме на другий етап додаткової емісії, то здобуття абсолютного контролю, отже, стає справою техніки. Цілком очевидно, що ця процедура потребує термінового законодавчого врегулювання.

— **Акціонерні товариства часто непрозорі з точки зору фінансового управління.**

— Лише деякі підприємства ведуть звітність згідно з міжнародними стандартами. Але якщо цього немає, в підприємстві інвестор, особливо західний, ніколи не вкладатиме грошей. Внаслідок такого стану справ інвестиційна активність в Україні гранично низька. Це видно з динаміки ВВП: чотири відсотки торік, чотири відсотки — прогноз на нинішній рік. Зростання ВВП можливе лише завдяки новим підприємствам і різкому підвищенню ефективності вже створених акціонерних товариств.

— **Що має змінитися, аби інвестицій стало більше?**

— Вирішального значення набуває якість корпоративного управління. Ви, певно, помітили, що переважна більшість корпоративних скандалів на Заході пов'язана з фактами завищення звітності. Там декларують зайві прибутки, щоб набуті більшу репутабельність в очах акціонерів. У нас, навпаки, прибутки занижують. І не лише для того, щоб ухилитися від сплати податків. Ще й тому, що різні зацікавлені власники одержують прибуток не від фінансової діяльності підприємств як такої, а завдяки управлінню. Тобто за рахунок «сидіння» на грошових потоках і схемах їх тіньового розподілу. Навіщо за такої схеми заробітку потрібний сторонній професійний інвестор? Менеджери підприємств, які «сидять» на доході з фінансових потоків, є істотним гальмом для інвестицій і для зростання економіки.

— **Стратегія продажу акцій має бути спрямована на те, щоб основні продажі цінних паперів проходилися на організованому ринку. Нині 94,5 відсотка угод відбувається поза організованим ринком і лише 5,5 — на біржах і в ТІСах.**

— Наша компанія, купуючи акції тих чи тих підприємств, оголошує публічний тендер. Тобто оголошуємо через ЗМІ, що ми хочемо купити, скажімо, 10 відсотків статутного капіталу підприємства за ціною, що значно перевищує поточну ринкову вартість акцій. Коли люди підписують достатню кількість заявок на продаж своїх цінних паперів, то ми зобов'язуємося їх придбати на оголошених умовах. А якщо заявок про продаж буде недостатньо, то ми вправі відмовитися від наміру придбати в них акції. Всі умови тендера відомі заздалегідь, і люди добре знають та розуміють, на яких умовах вони можуть продати свої цінні папери. Ми граємо за чітко встановленими і прозорими правилами, але так роблять, на жаль, аж ніяк не всі. Що ширше розповсюджуватимуться такі тендери, то швидше наш ринок набуватиме цивілізованих рис.

Далі слід підвищити рівень правової культури, щоб цивільні суди не ухвалювали рішень із корпоративних спорів. Вирішувати корпоративні спори мають право спеціалізовані суди. Я запровадив би практику колективних позовів, відкрив би доступ до інформації про корпоративні конфлікти. Для цього достатньо встановити відповідальність за приховування інформації для посадових осіб АТ. До речі, в США при Комісії з цінних паперів створено систему судів, які спеціалізуються на корпоративних конфліктах...

— **А яка буде доля міноритарних акціонерів, працівників підприємства, приміром?**

— Перед прийняттям будь-якого законопроекту, котрий стосується діяльності фондового ринку, можна цілком чітко визначити, кому це вигідно — дрібним чи великим акціонерам? А треба ухвалювати закони, які сприяли б усім без винятку акціонерам. Нині дрібним акціонерам нічого не залишається, як покладатися на добру волю менеджменту. Ви, напевно, помітили, що захист акціонерів — це улюблена тема багатьох публікацій та «круглих столів». Я вважаю, що дрібний акціонер захищений лише тоді, як має можливість вимагати і його вимоги задовольняють. Починати слід з простих речей, наприклад, з прозорості списку власників. Як відбувається в Росії? Якщо акціонер володіє двома відсотками акцій, він має право ознайомитися з реєстром акціонерів, щоб дізнатися, хто співвласники підприємства. А що в нас? Для дрібних акціонерів реєстри недоступні. Ускладнюють проблему «незалежні»

реєстратори, котрих емітенти часто створюють для себе. Єдиним місцем, де можна про щось дізнатися, є Державна комісія з цінних паперів і фондового ринку (ДКЦПФР); сюди надходить інформація про власників, які мають по п'ять і більше відсотків акцій. Але є чимало способів «не світити» таку інформацію в реєстрі, бо менеджменту, скажімо, треба сформувати спостережну раду «зі своїх». Аж ніяк не завжди органи управління АТ формуються на пропорційній основі, як це належить робити.

— **Чим простому акціонерів можуть допомогти збори акціонерів?**

— Якщо в розв'язанні його проблеми не зацікавлені великі акціонери, то нічим. Спробуйте зібрати акціонерів, коли це не входить в їхні плани. Щоб скликати збори, потрібно 60 відсотків голосів. Нині дискутують питання про те, чи не знизити поріг кворуму з 60 до 50 відсотків голосів. Але це також нічого не дає. В багатьох країнах поріг для скликання зборів існує, але тільки формально. Якщо збори не набирають необхідного числа голосів, то наступні відбуваються за будь-якої кількості акціонерів. Завдяки цьому кожна акція має свою ціну. Якби ми ввели таке правило, чимало компаній відмовилося б від непродуктивного протистояння, стихло б багато корпоративних війн.

— **Підбиваючи підсумки минулого року, голова ДКЦПФР резюмує: «Принципових зрушень на ринку цінних паперів України не відбулося»...**

— Хіба не прикро?! Загальна сума реєстрацій акцій за 2002 рік — 12,7 мільярда гривень — мало чим відрізняється від показників інших років. І це тоді, як 1995 року до комісії надійшло 200 скарг на діяльність учасників ринку, а торік — 10 тисяч. На жаль, ДКЦПФР не може впропоритися з роллю ефективного регулюючого органу. Вона не розв'язує конфліктів, не створює нормативної бази правовідносин, що склалися і лише зароджуються. Навіть дивно, що левову частку нормативних актів комісії суди скасовують як такі, що не відповідають чинному законодавству.

До речі, Верховна Рада прийняла в першому читанні дуже важливий законопроект «Про недержавне пенсійне страхування». Але в ньому не враховано реалії фондового ринку. Тим часом, вже дискутується ідея інвестувати в цінні папери (акції, облигації) до 70 відсотків коштів недержавних пенсійних фондів. Уявіть масштаб ризику за нерегульованості корпоративних відносин.

▼ **Віталій СТАСОВ.**

ЗАТ «БАРВАПРОМТАРА»

Повідомляє, що 18 квітня 2003 р. відбудуться загальні збори акціонерів за адресою: с. Ямниця Тисменницького району Івано-Франківської області (в цеху металевої тари, який знаходиться на території ТОВ «Фірма «Барва»).

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Звіт Правління про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 2002 р.
  2. Звіт ревізійної комісії про результати перевірки фінансово-господарської діяльності за 2002 р.
  3. Затвердження річного звіту та балансу за 2002 р.
  4. Про розподіл прибутку, виплату дивідендів за 2002 р.
  5. Про основні напрямки діяльності товариства в 2003 р.
  6. Про внесення змін та доповнень до Статуту товариства.
- Початок зборів о 14-й годині. Реєстрація акціонерів з 13-ої години. Акціонерам необхідно мати при собі паспорт або документ, що посвідчує особу. Представникам акціонерам: крім цього, необхідно мати доручення на право голосування.

Господарський суд Житомирської області (10014, м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 25) ухвалою від 02.12.2002 року порушив справу № 110 «Б» про визнання банкрутом Заготівельно-транспортного підприємства (13600 Житомирська обл., смт. Ружин, ЄДРПОУ 01783116, розрахунковий рахунок № 26002256255001 у Ружинському відділенні Житомирської дирекції АКПБ «Україна, МФО 311012).

Розпорядником майна, призначено арбітражного керуючого Козловсько-го А. В. (ліцензія № 047747 від 08.10.01 р.)

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Закрите акціонерне товариство «Енвітек»,

ідентифікаційний код 22906924, повідомляє про реорганізацію у Товариство з обмеженою відповідальністю «Енвітек». Претензії кредиторів приймаються протягом 1 місяця з дати публікації оголошення за адресою: 03680, м. Київ, вул. Освіти, 4.

Постановою Господарського суду Рівненської області від 15 січня 2003 року визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру Дочірнього підприємства «Агропостач» вул. І. Франка, 4, смт. Рокитне, Рокитнівського району, Рівненської області, 34200, ІК 23303625. Ліквідатором призначено Драгун Ірину Іванівну, ліцензія АА № 249667, Рівненській філії Агентства з питань банкрутства, вул. Драгоманова, 27, м. Рівне, 33000.

Ліквідаційна комісія АБ «ІНКО»

оголошує 2-й аукціон з продажу майна банку, з пропозиціями звертатися в письмовій формі за адресою: м. Київ, Конtrakтова площа, 2-б. тел. 230-16-79, 269-46-77. З переліком майнових активів банку можна ознайомитись за адресою: м. Київ, пров. Новопечерський, 3, корпус 2, офіс 521.

ТОВ «Фактор»

(Код ЗКПО 31065212) ліквідується.

ТОВ «Геомет»

(Код ЗКПО 31106769) ліквідується.

ПП «Бонус»

(код ЗКПО 30520140) ліквідується.

Дочірнє підприємство «Констанція»

(код ЗКПО 25638175) ліквідується.

Постановою Господарського суду Житомирської області від 21 січня 2003 року по справі № 1/68 «б» Спільне підприємство «Червоненський хлібозавод» (13400, смт. Червоне, Андрушівський район, Житомирська область, вул. Залізнична, 3, код ЄДРПОУ 01735713, р/р 260062681 ОД АППБ «Аваль», м. Житомир, МФО 311528) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Шаровича Василя Миколайовича (ліцензія АА № 419235 від 10.10.2002 р.), поштова адреса: 10014, м. Житомир, вул. 1Травня, 24. К.409, 410, тел (0412) 413-970.

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) порушив справу № 9/116 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Старобільська пересувна механізована колона № 87» (Луганська область, Старобільський район, с. Бутovo, р/р 260002001165001 у Старобільському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 304245)

Розпорядник майна арбітражний керуючий — Ярковенка Микола Сергійович, ліцензія АА № 419214 від 27.09.2002 р.; м. Луганськ, вул. Радянська. буд.66, к.20.

ВНИМАНИЕ!

Региональное Агентство по вопросам банкротства в Запорожской области (г. Запорожье, ул. Правды, 53) проводит конкурс по продаже объектов недвижимости ОАО «Трасса» г. Мелитополь.

1. Местонахождение имущества: г. Мелитополь, ул. Ломоносова, 341.
2. Состав имущества и начальная стоимость: лот № 1 — административный корпус (2 этажа; S основания — 986,24 м. кв.) — 64974,00 грн. в т. ч. НДС; лот № 2 — склад санитарного отряда гараж (2 этажа; S основания — 605,07 м. кв.) — 47960,56 грн., в т. ч. НДС.
3. Осмотр: по согласованию с управляющим санацией.
4. Гарантийный взнос 5% от начальной цены: лот № 1 — 3248,70 грн.; лот № 2 — 2398,02 грн.; и перечисляется ОАО «Трасса», р/с 26009301280282 в ПИБ г. Мелитополя, МФО 313043, ОКПО 03114193.

По результату проведения конкурса заключаются договора купли-продажи.

Регистрационный взнос (конкурсная документация) — 25 грн. Дополнительная информация тел.: 8 (0612) 20-98-35.

Конкурсные предложения принимаются до 31.03.2003. 17.00 час. по адресу: г. Запорожье, ул. Правды, 53.

Конкурсные предложения раскрываются 02.04.2003 г. — лот 1 — 10.30 час.; лот 2 — 11.00 час.

Хозяйственным судом Донецкой области (83043, г. Донецк, ул. Артема 157) 03.01.2003 г. было признано банкротом и открыта ликвидационная процедура по предприятию ООО «Диамант» (83005, г. Донецк, ул. Куприна 23 кв.2; код ОКПО 30939159). Дело № 33/326 Б.

Ликвидатором назначена ГНИ в Ленинском районе г. Донецка: 83101, г. Донецк, ул. Куйбышева 31.

Споживче Товариство «КАРДАН» (ідентифікаційний код 32069519), яке зареєстроване Солом'янською райдержадміністрацією 31.07.2002 р., реєстраційний № 18731, повідомляє про припинення своєї діяльності шляхом реорганізації у Гаражно-будівельний кооператив «КАРДАН», який є його правонаступником усіх прав та обов'язків.

Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення за адресою: 03110, м. Київ, вул. Олексіївська, буд. 3-А, кв. 41.

Господарським судом Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) постановою по справі № Б26/138/02 від 05.02.2003 р. ВАТ «Завод арматурно-механічних виробів» (м. Кривий Ріг, вул. Дніпропетровське шосе, 20, р/р № 26003154871001 в КФ КБ «Приватбанк», МФО 305750, код ЄДРПОУ 01235060) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Цибульського Ю. О. (ліцензія АА № 047623, 50027, м. Кривий Ріг, вул. Єсеніна, 1).

Господарським судом Дніпропетровської області (49000, Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) постановою від 10.12.2002 року по справі № Б26/196/02 сільськогосподарський виробничий кооператив «Світоч» код ЄДРПОУ 03740884 с.Гречено Петрівського району, пров. Колгоспний, 1а р/р 26005009671 у Діпродержинський філії АППБ «Аваль» МФО 306663 визнано банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Михайлець О. В. (49000 м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, 48, к.7) ліцензія серії АА, № 047800

Господарський суд Донецької області (83048, Донецьк, вул. Артема, 157) порушив справу про банкрутство № 15/345 Б, відкритого акціонерного товариства «Красноармійськжилбуд», 85300, Донецька область, м. Красноармійськ, вул. Шота, буд. 169, код ЗКПО 01237916, р/р № 26006301620043 у відділенні ПІБ м. Красноармійськ МФО 334497. Розпорядником майна призначено Богатиренко С. Б., ліцензія № 249947. Претензії кредиторів та пропозиції санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Запорізької області постановою від 10.02.2003 року по справі № 5/5/14(02) визнав банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Приазовський комбикормовий завод» (ідентифікаційний код — 00688373, юридична адреса: 72400 Запорізька область, смт. Приазовське, вул. Калініна, 165, банківські реквізити: р/р 26002382301 в АБ «Металург» м. Запоріжжя, МФО 313582) і відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатор — Коваленко Світлана Олександрівна (ліцензія серії АА № 250108) 72315, м. Мелітополь, пл. Перемоги, 3 кв. 601, тел (06192) 6-72-27.

ОАО «ЗАВОД «АКЦЕНТ»

Сообщает, что 19 апреля 2003 года в 11 часов по адресу: г. Запорожье, ул. Антенная, 11 состоится общее собрание акционеров.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Отчет правления о результатах хозяйственной деятельности акционерного общества за 2002 год.
  2. Отчет ревизионной комиссии.
  3. Отчет председателя наблюдательно совета.
  4. О направлении деятельности и развития Общества в 2003 году.
- Регистрация акционеров с 10.00 до 10.30.
- Для регистрации при себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность, для представителей акционеров — доверенность, оформленную согласно действующего законодательства Украины, а также документ, удостоверяющий личность.

ООО «Эквист-Сим» (код 31601073) ликвидируется. Срок приема претензий — два месяца с момента опубликования объявления. Адрес: 65026, г. Одеса, ул. Пушкинская, 16, кв. 15.

ООО НПП «Спартан»

код ОКПО 23645372 сообщает о своей ликвидации.

Претензии принимаются в течение двух месяцев со дня опубликования объявления.

Повне товариство «МІДАС»,

код ЄДРПОУ 30724594, оголошує про ліквідацію. Претензії приймаються протягом 2-х місяців. Ліквідаційна комісія знаходиться за адресою: 03150, м. Київ, вул. Горького, 48, тел. 227-43-13.

Господарський суд Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) визнав банкрутом товариство з обмеженою відповідальністю «Лувр-ЛІТД» (Кіровоградська область, м. Бобринець, вул. Орджонікідзе, 2, р/р 26000435021770 в ТВБВ № 435 «Укрсоцбанк» м. Бобринець, МФО 323293, код ЄДРПОУ 23685153) і відкрив щодо банкрута ліквідаційну процедуру (справа № 14/15).

Ліквідатором призначено Охінченка Сергія Михайловича, ліцензія № 047776, серія АА, 25006, головпошта АС 1/14, тел. 22-54-73, 24-13-83.

Постановою господарського суду Київської обл. (01033, м. Київ, вул. Жиланська, 54-Б) № 210/116-2002 від 11.02.2003 р. визнано банкрутом Науково-виробничу фірму у формі товариства з обмеженою відповідальністю «Воля» (07800, смт. Бородянка, вул. Гагаріна, 1, р/р 26002402315271 в Бучанській філії АКБ Укрсоцбанку, МФО 321165, код ЄДРПОУ 20583893) та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Шевчука Олега Вікторовича (ліцензія АА № 250276 від 18.01.2002 р., тел. 495-21-18).

Господарським судом Львівської області порушено справу про банкрутство ВАТ «Самбірський агросервіс» за заявою Самбірської ОДПІ, справа №7/272-39/262, юридична адреса: 81400, Львівська область, м. Самбір, вул. Промислова 5, код ЄДРПОУ 05489922, р/р 260044580 у ЛОД АППБ «Аваль», МФО 325570.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Романчука С. Ю. ліцензія № 047773 від 10.10. 2002 р.).

Господарський суд Львівської області приймає заяви кредиторів та санаторів протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за адресою: 79010, м. Львів, вул. Личаківська, 81.

Господарський суд Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11, тел/факс (03422) 2-57-62) Ухвалою від 04.02.2003 р. порушив справу № Б-7/341 про банкрутство боржника — Богородчанського Державного підприємства «Богородчанинафтогаз», (код — 20539924, смт. Богородчани, вул. Гагаріна, 10, р/р 2600011682 в АППБ «Аваль», МФО 336462).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Слободяна Любомира Ярославовича (м. Івано-Франківськ, вул. Вовчинецька, 189, кв. 57, тел. роб. (03422) 7-26-96), ліцензія: серія АА № 047736 від 25.09.2001 року.

Претензії кредиторів та заявки санаторів приймаються протягом місяця з моменту публікації оголошення.

Господарським судом Львівської області порушено справу про банкрутство ДП «Автомобіліст» ВАТ «Курортторг» за заявою ДПІ у м. Трускавець, справа № 7/265-39/255, юридична адреса: 82200, Львівська область, м. Трускавець. ул. І. Мазепи 9, код ЄДРПОУ 22386885, р/р 26002319810071 у Дрогобицькій філії «Кредит банку України», МФО 325202.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Михайлюка Р. Ю. (ліцензія № 047923 від 19.10.2001 р.).

Господарський суд Львівської області приймає заяви кредиторів та санаторів протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за адресою: 79010, м. Львів, вул. Личаківська, 81.

Господарський суд Кіровоградської області (25006 м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) порушив провадження у справі № 14/119 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Промкомбінат Долина-цукор», юридична адреса: 28500 Кіровоградська область, Долинський район с. Молодіжне, вул. Будівельників, 8. Розрахунковий рахунок 26009301350417 в Долинському відділенні Промінвестбанка МФО 323077.

Розпорядником майна призначено Заболотного Геннадія Вадимовича (ліцензія серії АА № 047950, адреса: 25006, м. Кіровоград, вул. Леніна, 23, тел.22-04-43; 22-19-62).

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Закрите акціонерне товариство «Метаброк»

інформує про проведення загальних зборів акціонерів ЗАТ «Метаброк», що відбудуться 14.04.2003 року о 14.00 годині за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Пісаржевського, 1А.

Порядок денний Загальних зборів акціонерів:

1. Затвердження результатів діяльності товариства за 2002 рік.
2. Внесення змін та доповнень до Установчих документів товариства.
3. Затвердження внутрішніх положень товариства.
4. Обрання членів Спостережної ради товариства.
5. Про надання поруки та передачу в заставу майна товариства.

Правління ЗАТ «Метаброк».

ОГОЛОШЕННЯ

Фінансова звітність ВАТ КБ "Хрещатик" за четвертий квартал 2002 року
Звіт про фінансові результати

Найменування статті	2002 рік	2001 рік
Процентний дохід	46284	32882
Процентні витрати	(21456)	(13955)
Чистий процентний дохід	24828	18927
Комісійний дохід	6526	4304
Комісійні витрати	(609)	(419)
Чистий комісійний дохід	5917	3885
Дивідендний дохід	0	0
Чистий торговельний дохід	1008	821
Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	0	0
Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій	0	0
Інший операційний дохід	132	414
Операційний дохід	31885	24047
Загальноадміністративні витрати	(11833)	(9003)
Витрати на персонал	(10390)	(6679)
Прибуток від операцій	9662	8365
Витрати на безнадійні борги	(2036)	(1260)
Прибуток до оподаткування	7626	7105
Податок на прибуток	(2576)	(2845)
Прибуток після оподаткування	5050	4260
Непередбачені доходи/витрати	0	0
Чистий прибуток/ збиток банку	5050	4260

Голова Правління Д.М. Гриджук
Головний бухгалтер В.М. Юр

Баланс

Найменування статті	2002	2001
АКТИВИ		
Грошові кошти та залишки в НБУ	174597	32830
Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України, та цінні папери, емітовані Національним банком України	520	10000
Кошти в інших банках	27390	30056
Цінні папери на продаж	102	0
Кредити та заборгованість клієнтів	261519	174752
Інвестиційні цінні папери	40	13
Довгострокові вкладення до асоційованих компаній і дочірніх установ	0	0
Основні засоби та нематеріальні активи	10238	8487
Нараховані доходи до отримання	1490	800
Інші активи	1868	1092
Усього активів	477764	258030
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		
Кошти банків	11935	33539
Кошти клієнтів	352930	150845
Інші депозити	2548	2624
Боргові цінні папери, емітовані банком	7951	0
Нараховані витрати до сплати	2112	1354
Інші зобов'язання	27033	923
Усього зобов'язань	404509	189285
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
Статутний капітал	60000	60000
Капіталізовані дивіденди	0	0
Акції, що викуплені в акціонерів	0	(60)
Емісійні різниці	0	0
Резерви	8205	4545
Результати переоцінки	0	0
Нерозподілений прибуток	5050	4260
у тому числі сума переоцінки у разі вибуття необоротних активів	0	0
Усього власного капіталу	73255	68745
Усього пасивів	477764	258030

Голова Правління Д.М. Гриджук
Головний бухгалтер В.М. Юр

1. Ухвалою господарського суду Миколаївської області (вул. Адміральська, 22, Будинок Рад, м. Миколаїв, 54009) від 08.01.03 порушена справа про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Веселинівське інкубаторно-птахівне підприємство» (вул. Київська, 106, смт. Веселинове, Миколаївська область, 57000, рах. 26043300203 в Ошадбанку № 5376, МФО 386014, код ЗКПО 05442576).

Розпорядник майна — Харченко Н. О. (ліцензія серія АА № 249647 від 11.12.01).

2. Ухвалою господарського суду Черкаської області (бульвар Шевченка, 307, м. Черкаси, 18026) від 16.12.02 порушена справа про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Золотоношаагрохім (вул. Семенівська, 84, м. Золотоноша, Черкаська область, 19700; рах 26000250254001 в Золотоніському ТВБВ Черкаської облдирекції банку «Україна», МФО 354693 код ЗКПО 05491528).

Розпорядник майна — ліцензований арбітражний керуючий Назаренко Сергій Анатолійович, адреса: вул. Добровольського, 3/1, кв.25, м. Черкаси.

Заяви кредиторів та можливі санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Товариство з обмеженою відповідальністю «В-трейд» зареєстроване Святошинською районною державною адміністрацією м. Києва за № 10766, від 19.04.2002, ідентифікаційний код № 30552193, місце знаходження товариства: м. Київ, 01021, пров. Виноградний, 4, сповіщає про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом 2-х місяців з дня публікації цієї об'яви за адресою: 01021 м. Київ, пров. Виноградний, 4.

ТОВ «Привілля» (код ЄДРПОУ 31463878) оголошує про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом 2-х місяців з дня опублікування оголошення за телефоном (044) 246-08-52.

Ліквідатор ВАТ «П'ятихатський агротехсервіс» реалізує наступні об'єкти ліквідаційної маси банкрута, що розташовані за адресою: Дніпропетровська обл., м. П'ятихатки, вул. Робоча, 2:

- адміністративна будівля (стан задовільний);
- будівля бухгалтерії (стан задовільний);
- будівля гаражів (стан задовільний);
- будівля ПТО (стан задовільний);
- будівля прохідної (стан задовільний);
- ворота металеві та огорожа (стан задовільний);
- будівля котельні (стан незадовільний);
- будівлі під розібрання (стан незадовільний);
- автотранспорт (стан незадовільний);
- будівля гаражів (с. Лихівка, стан незадовільний);
- запасні частини для тракторів.

Заявки приймаються протягом 30 днів з дати виходу оголошення.

Довідки за тел. (056) 3702384.

Господарський суд Сумської області (40011, м. Суми, вул. Рибалка, 2) порушив справу № 7143-7/308 про банкрутство Виробничого сільськогосподарського Кооперативу ім. Кірова.

Адреса боржника: с. Волошинівка Роменського району, код ЄДРПОУ 30915143.

Розпорядником майна призначено Мальованого Олександра Павловича (ліцензія № 250426 від 22.03.2002 року).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Общество с ограниченной ответственностью «ТСФ» «Магистр» ОКПО 31970488, зарегистрированное горисполкомом г. Запорожье 10.04.2002 г. (регистрационный номер 25488563ю0010617) по адресу: г. Запорожье, ул. Жуковского, 82, кв. 42, объявляет о своей ликвидации. Претензии принимаются в течение 2-х месяцев со дня опубликования объявления.

Постановою Господарського суду Запорізької області по справі № 5/5/183(02) від 27.01.2003 року (69001, м. Запоріжжя, вул. Пуленіна, 21) ВАТ «Новодніпровське» (71331, Запорізька обл., К.— Дніпровський р-н, с. Новодніпровка, вул. Центральна, 1, р/р № 26001301190029 в АК «Промінвестбанк» м. Енергодар, МФО 313098, код ЄДРПОУ 00488817) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Потапова Олександра Олександровича (ліцензія № 047564 від 26.06.2001 р.), 71500, Запорізька обл., м. Енергодар, а/с 118, тел. 3-16-92, факс 3-32-23.

Ліквідатор ВАТ «Мезенівський цукровий завод» реалізує на відритих торгах групу відокремлених інвентарних об'єктів підприємства-банкрута ВАТ «Мезенівський цукровий завод».

Об'єкти нерухомості складаються з адміністративних приміщень, споруд виробничого призначення, складських приміщень, гаражів.

Технологічне обладнання та устаткування, а саме: — центрифуги ФПК—125; — насоси СОТ; — електродвигуни; — технологічне обладнання; — грейферний кран; — дифузія А 2 ПФ —2 — Ф 20; — турбогенератор тип П-1,5/21/5 (виробник — ВАТ Калужський турбінний завод, новий) та інше.

Із запропонованим до продажу майном можна ознайомитися за адресою: Сумська область, Краснопільський район, с. Мезенівка.

Заявки направляти на адресу: м. Київ, Кловський узвіз, 9/2, офіс 70, тел. 261-04-65, факс — 290-50-96. Ліквідатор Лінкевич О. М.

ЗАТ «Печерський торговий центр» повідомляє, що Загальні збори акціонерів відбудуться 18.04.2003 року о 10 годині за адресою: м. Київ, вул. Суворова, 4 у приміщенні Актового залу.

Порядок денний:

- Доповідь Голови правління про підсумки роботи за звітний період, перспективи розвитку та основні напрямки діяльності ЗАТ «Печерський торговий цент».
  - Різне.
- Для участі в зборах необхідно мати при собі документ, що посвідчує особу акціонера, або доручення на право участі у зборах.

Реєстрація акціонерів з 9.00 до 9.30.

Правління товариства.

Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157 порушено справу № 32/16Б про банкрутство приватного підприємства «Савітрі» 84637 Донецька область м. Горлівка, пр-т Леніна 176, кв. 57, код ЄДРПОУ 24064080, р/р 26009000542001 у Горлівській філії акціонерно-комерційного банку «Надра», МФО 335719).

Та порушено справу № 32/235 Б про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «777», 84634, Донецька область, м. Горлівка, вул. Радянська, 26, кв 4, код. ЄДРПОУ 25116927, р/р 26005971004890 у Горлівській філії Західно-Українського комерційного банку, МФО 334884.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Ригованова Руслана Олександровича (ліцензія № 249559, т.8 062- 333-29-25).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Відкрите акціонерне товариство «Старокосянтинівський завод сухого знежиреного молока» (ЄДРПОУ 00447770)

повідомляє, що на загальних зборах акціонерів було прийняте рішення про ліквідацію товариства. З 19 лютого 2003 р. на підприємстві почала діяти ліквідаційна комісія. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців за адресою: 31104, Хмельницька обл., м. Старокосянтинів, вул. І. Франка, 47. Ліквідаційна комісія.

Арбітражний суд Одеської області (65032 м. Одеса, вул. Шевченка, 4) порушив провадження у справі про банкрутство сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Мрія» за № 7/9-03-179 (67540, с. Кремидівка, Комінтернівського району, Одеської області, р/р 26047301000295 в відділенні Ошадбанку сгт. Комінтерново, МФО 338391, Код ЄДРПОУ 03766866). Розпорядник майна Гриб Євгеній Григорович, ліцензія серія АА № 249687 від 19.10.2001 р. (тел. 8-067-785-33-45).

Арбітражний суд Одеської області (65032, м. Одеса, пр. Шевченка, 4) порушив провадження у справі про банкрутство сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Дружба» за № 7/9-03-178 (66022, С. Будеї, Кодимського району, Одеської області, р/р 260044002045001 в «Імексбанку», м. Кодима, МФО 328384, код ЄДРПОУ 03766853).

Розпорядник майна Гриб Євгеній Григорович, ліцензія серія АА № 249687 від 19.10.2001 р. (тел. 8-067-785-33-45).

ОАО «Днепропетровский опытный завод средств механизации»

сообщает о проведении общего совещания акционеров, которое состоится 22.04.03 в 10 часов по адресу: Днепропетровск, ул. Героев Сталинграда, 106а (здание столовой). Регистрация акционеров в 9.30.

Повестка дня:

- Отзыв членов Наблюдательного Совета.
- Избрание членов Наблюдательного Совета.
- О статусе Председателя Правления.
- О внесении изменений и дополнений в Устав.
- Разное.

Правление.

Хмельницька ОДПІ інформує, що Господарським судом Вінницької області (21036 м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) порушено справи про банкрутство:

№ 10/65-03 щодо Сільськогосподарського відкритого акціонерного товариства «Птахар» (22300, Вінницька обл., смт. Літин, вул. Коцюбинського, 25), розрахунковий рахунок 260093938 в АППБ «Аваль» м. Вінниця, МФО 302247, код ЄДРПОУ 05413801:

№ 10/67-03 щодо Сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Пеньківка» (22336, Вінницька обл., Літинський р-н, с. Пеньківка), розрахунковий рахунок 260068620 в АППБ «Аваль», м. Вінниця, МФО 302247, код ЄДРПОУ 03731632.

Розпорядником майна призначено Мисника Євгенія Володимировича (ліцензія АА 419244 від 21.10.2002 р., м. Вінниця, вул. Ольги Кобилянської, 5А/10, тел. 0432 531452).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня виходу оголошення.

ФОТОФАКТ

У Миколаївському краєзнавчому музеї готується до виставки колекція дитячих іграшок. Більш як сім років працівники збирали для неї експонати — ляльки, м'які іграшки, машинки, ялинкові прикраси... Виробам по 30—40 і навіть 50 років.

Фото Олександра КРЕМКА (Україформ).

Народження віртуальної жінки

СЕ ЛЯ ВІ

Китайські вчені планують уже в березні цього року створити першу в країні віртуальну жінку, повідомляє телебачення КНР. Це буде максимально докладна комп'ютерна модель, що цілком відтворює всі органи і системи людського організму. Роботу над створенням віртуальної жінки провадять Перший медичний університет Народно-визвольної армії Китаю і Центральний інститут науки і техніки КНР. Проєкт є частиною плану досліджень і розробок у галузі високих технологій, відомого як Програма 863. Аналогічний проєкт зі створення віртуального чоловіка передбачають завершити до кінця цього року, заявив академік Першого медичного університету Чжун Шичжень.

Мал. Василія ФІЛЬОРКА.

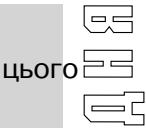
Віртуальна людина, на думку вчених, відіграватиме надзвичайно важливу роль у медицині, національній обороні, космічних польотах, спорті, кіновиробництві, інших галузях науки і техніки.

Столицю курортів одягнуть у мармур

Ялтинську набережну невдовзі вимостять мармуром. Особливий пам'ятний знак вже закладено під шліфовані в особливий спосіб, неслизькі в дощ кольорові плити. Оцінені в майже 30 мільйонів гривень облагороджувальні роботи, які включають і масштабне оновлення підземних комунікацій, фінансуються на місцевому й загальнодержавному рівнях. Перший етап реконструкції, вартістю 14 мільйонів гривень, обіцяно завершити до Першого травня. Загалом набережну столиці кримських курортів планують відновити в три етапи з перервами на літо — прикрасити сучасним освітленням, фонтанами і скульптурами.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

27 лютого

■ 1756 р. Народився Ілля Безбородько, поміщик, сенатор, граф. На його кошти було відкрито Ніжинський лицей (нині педінститут). ■ 1908 р. Народився композитор Олександр Зноско-Боровський. ■ 1917 р. Перемога Лютневої революції в Росії. ■ 1919 р. У Києві вийшов перший номер газети «Коммунист» (згодом — «Радянська Україна», нині — «Демократична Україна»). ■ 1932 р. В УРСР утворено п'ять областей: Вінницьку, Дніпропетровську, Київську, Одеську, Харківську. ■ 1983 р. Померла актриса і співачка Стефа Стадниківна.

ОТАКОЇ!

Голод довів до кордону

Екіпаж російського суховантажа «Угледорск», який застряг у льоду Дніпро-Бузького лиманського каналу, самовільно залишив судно і вирушив у бік села Каталіне Очаківського району. Таке повідомлення надійшло до відділення прикордонного контролю «Миколаїв» від чергового оператора пункту регулювання руху суден «Русская коса» ДП «Дельта-Лоцман». В операції з перехоплення порушників узяли участь працівники митниці, УВС, СБУ, прикордонники. Знайти моряків-утікачів виявилось нескладно, та й спротиву вони не чинили. Самі визнали, що діяли незаконно. А змусив людей порушити кордон голод. Річ у тім, що суховантаж планував дійти з російського порту до Миколаєва за п'ять днів. Але під час заходження в канал на судні закінчилися паливе, продовольство й вода. Звернення екіпажу до судновласника — фірми «Агро-експорт» результатів не мало. Три доби моряки залишалися в льодовому полоні без води і їжі. Тому й вирішили шукати допомоги в найближчому населеному пункті, перейшовши туди по льоду. Прикордонники з розумінням поставилися до бід вимушених порушників. За їхнього сприяння з допомогою буксира судно транспортували в порт призначення.

Олена ІВАШКО.

Моржі прощаються з зимою

В асоціації «Закарпатський морж» провели зиму й відзначили десятиріччя свого мукачівського клубу. Любителі купання в ополонці, котрих на Закарпатті кілька сотень, з'їхалися до Мукачівського і тут, на річці Латориці, влаштували свято не тільки собі, а й тим, хто не ризикує зануритися в холодну купіль.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

ЗНАМЕНИТОСТІ

Калашников прославив парасольку

Михайло Калашников, творець найвідомішого у світі автомата, який живе на дуже маленьку пенсію, має намір надати право користуватися його іменем компанії, що виробляє парасольки. Калашникову 83 роки. Він каже, що нічого не заробив на АК-47, хоча в світі було продано 100 млн. цих автоматів. Російський інженер надав можливість використовувати своє ім'я, чим забезпечив собі 30 відсотків доходів німецької компанії ММІ, що спеціалізується на торгових марках. Окрім парасольок, компанія планує випускати під маркою «Калашников» горілчаний коктейль, тенісні ракетки, лосьйон після гоління та всюдихід. Нині Калашников мешкає в двокімнатній квартирі на Уралі. Генерал у відставці, винахід якого вбив людей більше, ніж атомна бомба, скинута на Хіросіму, нещодавно сказав, що йому було б приємніше винайти газонокосарку. На знімку: Калашникову було б приємніше винайти газонокосарку.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

АКТУАЛЬНО

«Двієсникам» — холодний душ

Житомирський міськвиконком спільно з «Житомиртеплокомуненерго» виставив оцінки житловим будинкам. Передісторія цієї події така. Ще в липні 2000 року в обласному центрі було повністю припинено централізовану подачу гарячої води. З 15 листопада минулого року це благо поступово почали повертати житомирянам, як і пообіцяв міський голова у своїй передвиборній програмі. Нині тепла вода тече з кранів у 163 будинках — це менш як п'ята частина від тих, де вона має бути. Але мешканців 44 з них уже попереджено: якщо до 1 березня не «підтянуть» сплату за цю послугу, доведеться знову приймати холодний душ. Ці будинки отримали оцінку «незадовільно». А от «відмінники» й «хорошисти», тобто ті багатоповіхівки, де не тільки поточним платежам дають раду, а й попередні борги гасять, отримали додатковий стимул. Теплу воду вони матимуть уже не три дні на тиждень, як дотепер, а п'ять. До речі, це — єдина послуга, на яку в Житомирі встановлено стовідсотковий тариф: 11 гривень 70 копійок з кожного мешканця квартири.

Олексій КАВУН.

Житомир.

ЗООХАЦІ

Збираються клонувати гепардів

Індійські вчені вирішили наслідувати приклад колег із китайського Інституту зоологічних досліджень, які мають намір клонувати представників виду велетенських панд, що зникає. Вони збираються аналогічним способом відновити популяцію гепардів, остаточно знищених мисливцями в першій половині минулого століття, ще за часів правління Британської імперії. Їхнім клонуванням займеться Центр клітинної та молекулярної біології в місті Хайдарабад (штат Андхра-Прадеш). Спеціально для майбутньої операції в центрі буде організовано окрему лабораторію. Вартість проєкту попередньо оцінюється в 110 мільйонів індійських рупій (2,3 мільйона доларів США). Донорами яйцеклітин для клонуваних тварин стануть гепарди із сусіднього Ірану, що належать до того самого виду, що й звірі, які раніше населяли півострів Індостан, а сурогатними матеріями, в утробі яких розвиватимуться пересажені яйцеклітини, — самиці індійського леопарда.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописи не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 0311038.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року. Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4. ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62. E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos